

HAZİRAN 1993

AYLIK SİYASİ DERGİ

FİYATI: 15.000 TL (KDV dahil)

12

- 78. YILINDA "TARİHİN EN BÜYÜK CÜRÜMÜ OLAN" ERMENİ SOYKIRIMINI KINIYORUZ
- GENEL OLARAK GENÇLİK VE ÜLKEMİZ GENÇLİĞİ
- BÖLGESEL ÖZERKLİK ÜZERİNE
- TOPLUMSAL VE SİYASAL BOYUTUYLA TÜTÜN GERÇEĞİ
- ENGELLERİ AŞA AŞA İLERLEYELİM
- TROÇKİZMLE HARMANLANAN DOGMATO-REVİZYONİZM VE HOCA'NIN MÜRİTLERİNİN HAVI DÖKÜLMÜŞ İNCİLERİ -3-
- TBKP-B DIŞ İLİŞKİLER SORUMLUSU İLE YAPILAN RÖPORTAJ

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜRDEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

PARTİZAN

İçindekiler

- 1 78. yılında "tarihin en büyük cürümü olan" Ermeni soykırımını kınıyoruz
- 5 Genel olarak gençlik ve ülkemiz gençliği
- 23 Bölgesel özerklik üzerine
- 28 Toplumsal ve siyasal boyutuyla Tütün gerçeği
- 35 Engelleri aşşa aşşa ilerleyelim
- 39 Troçkizmle harmanlanan dogmato-revizyonizm ve Hoca'nın müritlerinin havı dökülmüş incileri -3
- 76 TBKP-B Dış İlişkiler Sorumlusu ile yapılan röportaj

UMUT YAYIMCILIK ve Basım Sanayi Limited Şirketi Adına Sahibi ve **Yazı İşleri Müdürü**: Kemal BOZTAŞ,
Genel Yayın Yönetmeni: Aydın HANBAYAT, **Yönetim Yeri**: Oğul Sok. No. 16 Sultanahmet/İSTANBUL,
Tel: 516 25 38 - 516 60 20, **Fax:** 518 23 23

Dizgi: Umut Yayımcılık, **Baskı:** Aydınlık Matbaacılık

BÜROLAR

Ankara: Necatibey Cad. No. 80/12 Telefax: (1) 230 63 27 Mattepe

İzmir: 850. Sok. No. 31 Üçüncübeşler Yaparsoy İşhanı 5/504 Tel: (51) 41 93 09 Konak

Çukurova: Atatürk C. Belediye Karşısı Çıkma Sok. Seven Ap. K1 D.1, Tel: (71) 573 780 Adana

Malatya: Turgut Temelli C. Barış İşhanı Kat: 1 No: 72 Telefax: (82) 220 804

Eskişehir: Sakarya C. Konya İşhanı No: 12-D: 2126 120 Eskişehir

Avrupa Temsilciliği: Basel Halkevi Erlen str. 58 4057 Basel-Schweiz, **Tel:** (061) 4176932698

78. yılında "tarihin en büyük cürümü olan" Ermeni jenosidini kınıyoruz

Ermeni ulusu 3000 yıldan beri yaşadığı topraklar üzerinde, yani 20. yy'ın başlarında ulusal devletlerin şekillenmesiyle beraber, kendi kaderini tayin etmeye, yani ulusal kurtuluş mücadelesini vermeye başladı. Fakat Osmanlı İmparatorluğu kendinden ayrılıp, uluslaşma sürecine giren Ermeni'leri tarihte eşi görülmecek şekilde imha etti.

24 Nisan 1915'in, insanoğlunun tarihinde unutulmayacak, önemli bir yeri vardır. Bu aynı zamanda insanlık için utanç verici bir olay olarak günümüze gelmiştir. 78. yılına girdiğimiz bu günlerde, tarihin en kanlı, en vahşi soykırımı, Ermeni ulusunu yok ederek uygulanmıştır.

Koca bir yalandan ibaret olan resmi tarihe bakılırsa, çeşitli Türk devletleri egemenliğinde yaşayan azınlık ve ulusların hayatlarından çok memnun olduklarını, onlara karşı saygılı davranıldığı yazılır. Fakat tarihsel gerçekleri çarpıtıp, kitleleri kandırmayı ilke edinen egemenlerin, resmi ağızları ve kalemşörleri yalan söylemektedirler. Tarihte en fazla baskı sürgün ve katliama uğrayan ulusların başında Ermeni'ler ve Kürt'ler gelmiştir. Bununda baş sorumlusu Osmanlı İmparatorluğu ve onun şimdiki takipçisi TC'dir.

Ermeni ulusu 3000 yıldan beri yaşadığı topraklar üzerinde, yani 20. yy'ın başlarında ulusal devletlerin şekillenmesiyle beraber, kendi kaderini tayin etmeye, yani ulusal kurtuluş mücadelesini vermeye başladı. Fakat Osmanlı İmparatorluğu, kendinden ayrılıp, uluslaşma sürecine giren Ermeni'leri tarihte eşi görülmecek şekilde imha etti. Alman emperyalizminin yeminli uşağı, İttihat ve Terakki hükümeti aracılığıyla 1,5 milyon insan "Tehcir yasası"yla birlikte, yerlerinden yurtlarından sürülüp katledilmiştir. (1890-1915). Bu tarihsel sürece kısaca bir göz atalım:

Çeşitli yabancı tarihçiler tarafından, aydın özellikleri olan, yabancı düşüncelere açık ve oldukça çalışkan bir milliyet olarak değerlendirilen Ermeni'ler, Osmanlı İmparatorluğunun iç ticaretinin yüzde % 90'ını, dış ticaretin ise hemen hemen yarısını ellerinde bulunduruyorlardı.

Birinci Dünya Savaşı'ndan önce, doğunun birçok kentinde avukat, doktor ve zanaatkarların çoğunu onlar oluşturuyordu. Türklerden 5 kat daha fazla Ermeni genci okullara gidiyordu. Buna rağmen Ermeniler hukuksal, idari ve askeri alanlarda birçok haktan mahrumdular. Osmanlıların 2. sınıf vatandaşlarıydı. Ermeniler, Konstantinopol'daki Büyük Ermeni Konseyi, aracılığıyla 1877'de oturdukları bölgelerin imparatorluktan ayrılarak Erivan'a bağlanmasını talep etmişlerdir. Rusya'nında araya girerek, Ermenilere reform yapılmasını zorlamasıyla birlikte, Ermeni sorunu ilk kez milletler arası hukuk çerçevesinde tartışılmaya başlanmıştır.

30 Eylül 1895'de 200 Ermeni, konstantinopol'da hukuksal, askeri ve idari bir takım hakları kapsayan reformlar için bir gösteri düzenlendi. Göstericilerin hemen hepsi askerler tarafından öldürüldü. Bu olaydan sonra Osmanlı devletdeki büyük katliam yaşandı. 88 bin Ermeni katledildi.

Bundan 1 yıl sonra, Ermeni örgütlerinden biri olan DAŞNAK (Ermeni devrimcileri federasyonu)'lar Avrupalıların gözünü açmak için, çoğunluğu Fransızlara ait olan İstanbul'daki Osmanlı bankası'nı bastılar. Sonuç yalnızca, tek başına konstantinopol'da 4500 Ermeninin hayatlarını kaybetmesine yol açan yeni bir katliam oldu.

Bu arada yalnızca Osmanlılar değil, Ruslar da Ermenilerin tepesine bindi. Göçmenlere, ancak Rus ortodoks inancına geçerlerse toprak verilecekti. Rus egemenleri, 1905'de bütün sınır boylarını Ruslaştırma politikalarına paralel olarak Tatar'ları Bakü Ermenilerinin üzerine sürdü. Rusların hedefi "**Ermenilerin olmadığı bir Ermenistan'dı**".

1908 yılında II. Meşrutiyet'in ilanıyla Sultan Abdulhamit'in siyasi üstünlüğüne son verilen ilk adım atılmış ve Alman işbirlikçisi "İttihat ve Terakki" partisi yönetiminde ağırlığını hissettirmeye başlamıştı. 31 Mart olaylarına kadar iktidarı uzaktan bir Fıkra aracılığıyla denetlemeye çalışan "İttihat ve Terakki partisi", kendilerine yönelik saldırılardan, yine hareket Ordu'su tarafından kurtulmuş ve himayeleri altına alınmıştı. 1913-1914 seçimleriyle tek parti durumuna gelen ve ordu tarafından desteklenen bu partinin tanınmış eli kanlı simalarının başında Enver Paşa, Talat Paşa ve Cemal Paşa gelmekteydi.

Alman emperyalizminin çıkarları uğruna, Osmanlı imparatorluğu'nu da 1. Dünya savaşına sokan "İttihat ve Terakki partisi" ilk başlarda Türk olmayan halkları "Milli zulümden kurtaracaklarına" dair söz vermelerine karşın, bu vaatlerini yerine getirmedikleri gibi, milli baskının dozunu, Abdulhamid döneminden daha fazla bir şekilde arttırarak sürdürdüler. Alman emperyalizmi ile ilişkilerini uşaklık düzeyinde geliştiren İttihat ve Terakki Komitesi, bütün okullarda Türkçeyi tek dil olarak kabul etti. Türkçe konuşan tüm kavimleri aynı çatı altında toplamayı düşünüyordu. Milliyetçi bir ideoloji olan "Turancılık" teşvik ediliyordu. Bunun sözcüleri, "İttihat ve Terakki komitesi" üyesi, Türk yazarı ve sosyoloğu Ziya Gökalp, Azerbaycanlı Ahmet Ağayev ve tüm Kafkasya'yı (Gürcistan hariç) "Türk yurdu" olarak adlandıran hemşerisi Ali Rüseyinzade'idi.

Böylece Ermeniler için ölümcül bir tehlike ortaya çıktı. Çünkü Osmanlı hükümeti Ziya Gökalp'in dediği gibi "dev ve sonsuz bir ülkedir Turan, düşman ülkesi çöle çevrilecek, Türkiye büyüyecek ve Turan olacak" diyordu. Ermenilerde bu uydurma büyük Türk imparatorluğunun tam ortasında yaşı-

yorlardı.

Buna mütahakip, toplam 400 binlik nüfusunun beşte birini Ermenilerin oluşturduğu Klikya'da 200 Ermeni köyü yok edildi. 20 bin Ermeni öldürüldü, derisi yüzüldü, kazığa geçirildi.

50 binlik nüfusunun yüzde 60'ını Ermenilerin oluşturduğu, Ermenilerin gizli başkenti Van'da 20 Nisan 1915'de açık direniş başlamıştı. Ermeni halk silahlarını vermeyi reddetmiş ve bir ay boyunca Türk ordusuna karşı direnişti. Van, Ermeni'lerin yok edilmesinin başlangıç işareti oldu.

Türkler, 21 Aralık 1915'den itibaren, bütün büyük şehirlerdeki Ermeni seçkinlerini tutuklamaya başladı. Konstantinopol'de 600 kişi sürgün edildi, bunlardan yalnız 15'i hayatta kalabildi. Bundan sonra büyük tutuklamalara gidildi, insanlar falakayla işkencelerden geçirildi. Bir çoğunun ayağı kesilmek zorunda kalındı. Çalışma tugaylarına dizilen Ermeni askerler birlikler halinde kurşuna dizildi. Hükümet Ermeni'leri katletmekle kalmayıp, 'Tehcir', 'sürgün' yasası çıkardı. Asıl büyük katliamlar şimdi başlıyordu. İnsanlar yerleşim bölgelerinden zorla alınarak sürgüne zorlandılar. Çoğu değil malını-mülkünü satmaya, yanına yiyecek almaya fırsat dahi bulamıyordu. Eşyalar, evler askerler tarafından yağma edildi. Ve tarihe "**Bütün zamanların en büyük cürümü**" olarak geçecek jenosid (soykırımı) başlamış oldu. 1.5 milyon Ermeni, bu sürgün sırasında hunharca öldürüldü: Bir kısmı da açlık ve hastalıktan öldü. Çok küçük bir kısmı kurtulmayı başardı. O tarihte Harput Amerikan konsolosu, "Halep için yola çıkan 18 bin kişiden ancak 150 tanesinin Halep'e vardığını itiraf ediyordu. Osmanlı askerleri, sözde korumak için eşlik ettiği, kadın ve çocuklardan oluşan 3 bin kişilik bir koloniyi Kamah'ta birbirine bağlayarak uçurumdan attıkları ve bu yüzden Fırat'ın, büyük ceset yığınlarından dolayı Erzincan'da yolunu değiştirdiği o zamanki görgü tanıkları sayesinde ispatlanmış ve tarihe kara bir leke olarak geçmiştir. İç İşleri Bakanı Talat Paşayı vurmaktan sanık Ermeni Tellyerian 15 Mayıs 1921'de, Berlin ağır ceza mahkemesine çıkarılır. Sanığın mahkemedeki savunmasında yaşadığı katliamları anlatması herkesi dehşete düşürüyordu; *"kafile kentden (Erzincan) uzaklaştırıldıktan sonra durduruldu. Jandarmalar 15 yaşındaki kız kardeşimi sürükleyerek götürüp tecavüz ettiler. O bir daha geri dönmedi. erkek kardeşimin kafası bir baltayla yarılmıştı. Daha sonra kafama bir darbe yiyip bayıldım. Uyandığımda ağabeyim üzerimde ölü olarak yatıyordu. Annemin yüzüstü uzanmış cesedini gördüm."*

Bu mahkemede tanık olarak dinlenen Kristine Terzibaşyan ise gördüklerini şöyle anlatıyordu; *"Erzincan'a vardığımızda, 500 genç insan seçildi ve suya atıldı. Akıntı o kadar güçlüydü ki hepsini sürükledi. Biz bağırıp, ağladık. Daha sonra dağlarda kadınlar erkeklerden ayrıldı. Ve kadınların gözleri önünde erkekler baltalarla öldürülüp suya atıldı.... Jandarmalar geldi, en güzel kızları ve kadınları seçti. İtaat etmek istemeyenler süngülendi, bacakları bir birinden ayrıldı. Hatta hamile kadınların karınları yarıldı. Çocukları alını atıldı"*.

O katliamlardan bir sahneyi de o tarihte, yol yapımında çalıştığı için, olaylara tanık olan Ermeni asker Tedevosyan'dan dinleyelim *"Vaşşiler, yaşlıları kamçılıyarak, kadınları soyarak ve genç kızları kirleterek eğlendiler. Türklerin ağır baltaları kurbanların kafalarını uçuruyordu.... Karşiki yamaçta Türklerin haremeleri için ayırdıkları Ermeni kadınlar duruyordu. Cesetler yığılıyordu ve 4 saatlik bu vahşi kıyımdan sonra 5 bin ermeni ölmüştü"*. Maskana ovasında yaklaşık 60

bin Ermeni çoğu yaralı ve sağ bir şekilde gömüldü. Yaklaşık 100 bin Ermeni kadını Türk haremlerine kapatıldı. Ancak bu şekilde sağ kalabildiler.

Ve sonuçta Osmanlı askerlerinin ve çetelerinin, büyük sürgün kollarına vahşice saldırıp, toplu imhaya girişmesiyle, Osmanlı topraklarında yaşayan 2 milyon Ermeni 1.5 milyonu katledilmiş oldu. Bunların çok küçük bir kesimi kurtuldu.

Daha sonraları "Kurtuluş Savaşı" yıllarında da Ermenilerin kaderi değişmedi Sevr antlaşmasıyla (1920) Ermeni ve Kürt milliyetlerine bir takım vaatler verildiyse de bunlar kağıt üzerinde kaldı. Daha da ileri gidildi, yeniden katliamlar yaşandı. Koçgiri isyanı kanla bastırıldı. Kemalistler, Kazım Karabekir komutanlığında, Ermenilere karşı yeni bir soykırıma girişti. Kemalistler tarafından yapılan bu son jenosidde, Ermeniler ulus olarak varlığını yitirmiş oldular.

Bu olaylar bugün bile güncelliğini korumaktadır. Köklerini Osmanlı barbarlığından alan faşist TC. gerek uluslararası kamuoyunda ve gerekse de içerde böyle bir olayı kabul etmemektedir. Hatta bu karanlığın zebanileri, daha da ileri giderek Ermenilerin kendilerine soykırım uyguladığını iddia etmekte ve bu amaçla halkı kandırmaya çalışmaktadır. Pes doğrusu, düşünebiliyor musunuz, bir zamanlar Osmanlı egemenliği altında, uygarlık alanında, birçok konuda gelişmiş, koca bir ulusu öyle bir katledeceksin ki, üç beş kişiye düşüreceksin. Sonra da kalkıp tam tersini idda edeceksin. İşte faşist TC'nin çirkef yüzü.

Bugün de faşist TC. başta Kürt ulusu olmak üzere diğer azınlık milliyetler üzerinde, azgın bir zulüm uygulamaktadır. Demagoji, sahtekarlık ve iftira üzerine kurulu faşizm, çeşitli çirkef oyunlarla halkları birbirine düşman etmeye çalışmaktadır. Geçmişte, Ermeni hareketine karşı Kürtler'den oluşturulan Hamidiye Alayları vardı. Bunlar o dönem çok kan döktüler. Şimdi de Kürdistan'da "koruculuk" adı altında bir benzer durum yaşanmaktadır. Bunkadaki amaç da Kürt'leri birbirine düşman etmektedir. Toplumun içinde hayali düşmanlıklar yaratılmaya çalışılmaktadır; kâh "filan yerde öldürülen terörist sünnetsizdi", kâh "falan örgütün başı Ermeni" diyerek düzenlerini biraz daha devam ettirmeye çalışmaktadır.

Çeşitli ulusal haksızlıklarının, Emperyalist Hukukla da çözülmeyeceği, bunun daha çok kan ve göz yaşı getireceği artık ortadadır. İçerisinde bulduğumuz Emperyalist ve proleter Devrimler Çağında, Dünyada ve ülkemizde yaşayan mazlum ulus ve azınlık milliyetlerin gerçek kurtuluşu proletarya önderliğindeki sınıf savaşımından geçmektedir. Ülkemizde bu sosyal kurtuluşu gerçekleştirecek çeşitli milliyetlerden emekçi halkın bir proletarya partisi vardır. Buna güven duyup, omuz vermemiz gerekmektedir. Proletarya partisi, ülkemizde yaşayan, ezilen ulus ve azınlıkların her türden haklarını güvence altına alacak ve onları kurtuluşa götürecek ML bir programa sahiptir.

Baskıya, işkenceye, katliama ve her türden milli zulme karşı içinde kin besleyen, çeşitli milliyetlerden, kadın-erkek tüm halkımız, kurtuluşumuz kendi ellerimizdedir şiarıyla başta, Dersim, Tokat, Erzincan ve Dicle olmak üzere yurdun birçok yerinde umudu büyüten proletarya partisinin çatısı altında birleşmeli, halk ordusu saflarında savaşmalıdır.

Genel olarak gençlik ve ülkemiz gençliği-1

Gençlik, fizyolojik olarak çocukluktan erginliğe geçişle başlayan enerjik, atılgan, duyarlı ve araştırmacı bir yapıya sahip olan, belli bir yaş grubunu kapsayan toplumsal bir tabakadır.

T oplumumuzun önemli bir kesitini oluşturan ve gerek fizyolojik ve ruhsal gelişimi ,gerekse de toplumsal ilişkiler açısından kendine özgü sorunları ve işlevi olan gençlik sorununa değinmek istiyoruz. Bu soruna değinirken esas olarak 12 Eylül Askeri Faşist Cuntasının ve onun sivil uzantılarının ülkemiz gençliği üzerinde estirdiği azgın faşist terör ve sindirme politikası üzerinde duracağız.

Önce, gençlik ve bunun toplumsal gelişmedeki yerinin ne olduğuna genel hatlarıyla bakalım:

Gençlik, fizyolojik olarak çocukluktan erginliğe geçişle başlayan enerjik, atılgan, duyarlı ve araştırmacı bir yapıya sahip olan, belli bir yaş grubunu kapsayan toplumsal bir tabakadır. Gençlik bir sınıf değildir; toplumun tüm sınıf ve tabakalarından gelen bireylerden oluşur. 15-24 yaş grubu arasındaki bireylerden oluşan ve çocukluktan kurtulmayı beraberinde getiren gençlik evresi; insanın toplumu, çevre koşullarını, kendini tanıma ve onu iradi olarak kavrama yetisinin geliştiği en önemli evredir.

Özellikle çocukluktan kopuş ve gençliğe yönelik çağı olan 12-17 yaş grubu içinde gençlik çok önemli fizyolojik değişmelere uğrar. Bu yaş grubuna girenler çevrelerine karşı aşırı meraklı ve ilgili olurlar Erginleşmenin yanısıra, içinde buldukları toplumsal sistem ve bu sistemin bir yansıması olan eğitim sisteminin niteliği, bu aşamadaki gençlerin üzerinde olumlu ya da olumsuz etkiler yaratır. Bir yandan erginleşme olayıyla birlikte kendi vücudunun gizlerini öğrenmeye ve yeni duyumlarla tanışmaya başlarken, bir yandan da girdiği toplumsal ilişkilerde ve eğitim sistemi içinde toplum içindeki yerini ve fonksiyonunu kavramaya başlar.

Günümüzde toplumsal ilişkilere damgasını vuran sistem hala yarı-feodal sistem olduğundan biz burada, genel olarak yarı-feodal sistemde gençliğin yeri ve fonksiyonu üzerinde duracağız. Yarı-feodal sistemde tüm ilişkiler meta ilişkisine dayandığından dolayı, hiç kuşkusuz eğitim sistemi de bu ilişkiler çerçevesinde şekillenir. Doğal olarak çocukların ve gençlerin yarı-feodal sistem tarafından ve sistemin bir parçası olarak aile tarafından sömürülmesine şaşmamak gerekir. Tüm sınıflı toplumlarda olduğu gibi yarı-feodal sistemde de çocuklara ve gençlere verilen sistem içi genel eğitim, onların düzenin sömürü çarklarında bir dişli olarak sisteme hizmet etmesini güder ve bunu sağlamak için hiçbir engel tanımadan acımasızca işler. Proletaryanın büyük öğretmeni K. Marks, Komünist Manifesto da kapitalist sistemin aile ve eğitim konusundaki etkisi konusunda şöyle der: "Aile ve eğitim konusundaki ana-baba ile çocuk arasındaki kutsal ilişki konusundaki burjuva safsataları, proleterler arasındaki tüm aile bağları, modern sanayi'nin etkisiyle parçalandıkça ve bunların çocukları basit ticaret nesnelere ve iş araçları haline geldikçe daha da iğrençleşiyor". Bu tablonun iğrençliği, sistemin yıkılmasına ve onun üzerine inşa edilecek olan proletarya iktidarının kurulmasına değin devam edecektir. Geleceğin yetkinleşmiş kişilerinin yaratılmasına yolunda, proletarya ideolojisinin doğrultusunda uygulanacak olan sosyalist eğitim, çocukların ve gençliğin yetişmesinde belirgin rol oynayacaktır.

Çocukluktan gençliğe geçişteki erginleşme aşaması aynı zamanda kişide çeşitli cinsel sorunların ön plana çıkma aşamasını da kapsar. Bu sorunların ortaya çıkması ve bu sorunlara yaklaşımda izlenen yöntem bireyin yaşamında önemli etkiler bırakır. Bu çağa gelmiş olan bireyin sorunlarına doğru bir yöntem kullanılarak eğilinmez ve birey sağlıklı bir eğitim sürecinden geçirilmezse bireyde dengesizlik, bunalım ve ruhi hastalıklar baş gösterebilir. Bu durumdaki insan zayıf, dengesiz ve hastalıklı olduğundan toplumsal düzendeki ilişkilerini dengeleyemez ve tipki okyanusta dümensiz kalmış bir gemi gibi kendini dalgaların kollarına koyverir.

Komünistler her zaman gençliğin, toplumun en dinamik ve enerjik kesiti olduğunu bilmekle birlikte, aynı zamanda kendine özgü karmaşık sorunları olduğunu bilincinde hareket etmiş ve gençlik konusundaki yaklaşımlarında gençliğin bu gibi sorunlarını sürekli olarak gözönünde bulundurmuşlardır. Mao Zedung yoldaş, gençliğin bu evredeki sorunlarını ele alırken; komünistlerin bu sorunda gösterdiği hassasiyeti açık bir şekilde şöyle ortaya koyar: "*Gençliğin duygusal sorunları vardır. Onlara(*) yardım etmeliyiz.*" (Seçme eserler) Gerçekten de bu dönem, gençliğin en bunalımlı dönemidir. Gençliğin sorunlarına tavırsız kalındığı zaman, genç ve deneyimsiz yığınlar bu sorunların girdabında boğulup gideceklerdir. Bu soruna tavırsız kalmak, demek gençliğin bunalımlarına zemin hazırlamak demektir. Ancak, komünistler, hiçbir zaman bu soruna karşı duyarsız ve tavırsız kalmamışlardır. Komünistler daima, Dimitrov'un da Komsomol yöneticileri ile yaptığı bir söyleşide vurguladığı gibi; bir görevlerinin de "*gençliğin duygusal sorunlarına çözüm bulmak*" olduğunu bilincinde hareket etmişlerdir.

Komünistler ve devrimcilerin bu soruna yeterince eğilmediği ve ML öğ-

(*) 14-15 yaşına gireceklerdir, onlarda seveceklerdir. Bunalıma girmeden onlara

retinin ışığı altında bir gençlik örgütlenmesi yaratmadığı ve gençliği bu doğrultuda eğitme çizgisi izlemediği koşullarda; her türlü eğitim ve iletişim olanaklarına (tüm devlet kurumları ve tüm üretim araçları üzerinde kayıtsız hakimiyetine) sahip olan ezen ve sömüren sınıflar, bu boşluğu doldurmaya yönelecek ve gençliği kendi düzenlerinde işleyen çarkın dişlileri haline getirmeye çalışacaktır. Başta tekelci emperyalist burjuvazi olmak üzere tüm dünya gericiliği bu alana özel bir önem vererek, bunun için önemli ödenekler ayırmakta ve gençliği çürüten düzenlerinin bir parçası ve uydusu yapmak amacıyla özel örgütlenmeler oluşturmaktadır. Emperyalizm ve dünya gericiliği, elinde bulundurduğu tüm olanaklarını seferber ederek, çürümüş ve kokuşmuş olan kültürlerini gençliğe empoze etmeye çalışarak, gençlik yığınlarını içi boşalmış, gelecekte umudunu kesmiş ve beyni uyuşmuş yığınlar haline getirmek, onları toplumsal gerçeklerden uzak tutmak için elinden geleni yapmaktadır. Genç yığınlar, daha hayatı tanıyamadan posaları sıkılıp kenara atılmakta, gençliğin enerjisi ve dinamizmi burjuva kokuşmuşluk içinde boğulmaktadır. Günümüzde burjuva çürümüşlük ve kokuşmuşluğun en üst noktalara ulaşmış bulunduğu emperyalist kapitalist ülkelere de meydana gelen her türlü gerici akım; siyasi, askeri, kültürel ve ekonomik olarak emperyalizme bağlı bulunan sömürge ve yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelere de yansımakta ve bu ülkelerdeki gençlik yığınlarını ve emekçi kitleleri de zehirlemektedir. Bugün özellikle, 12 Eylül AFC'si döneminde gençlik yığınları içinde komünistler ve devrimcilerin etkinliğinin önemli oranda geriletildiği ve gençlik yığınlarının demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesinden geçici olarak koparıldığı ülkemizde, gençlik yığınlarının önemli bir kesimini etkisi altına alan uyuşturucu kullanımı punkçuluk, Havy-Metalcilik, diskoçuluk, eşcinsellik vb. yoz akımların ortaya çıkması, bunun en belirgin göstergelerinden sadece bir kaçıdır.

Bu yozlaşma ve kokuşma, elbetteki içinde yaşanan sosyo-ekonomik yapıdan ve sisteme damgasını vuran üretim ilişkisinden bağımsız ve soyut bir platformda ele alınamaz. Aksine sosyo-ekonomik yapıdan kaynaklanan ve toplumdaki üretim biçiminden doğan sosyal, kültürel, ahlaki, hukuki ve siyasi ilişkiler ağı vardır. Her toplumsal süreçte insanların düşüncelerini belirleyen ve onlara yön veren şey; o süreçteki üretim biçimi ve üretim ilişkisidir. Yani, insanların düşüncelerini ve inançlarını belirleyen onları çevreleyen nesnel koşullardır. İnsanlar kendilerini çevreleyen sosyal ilişkilerin bilincine vardıkları oranda, düşünceleri de bu maddi olaylar temelinde şekillenir. Bu her süreçte geçerli olan bir kıstastır. Doğayı ve koşulları değiştirme eyleminin altında yatan; toplumsal yapılanmadaki gelişmenin bilince sıçraması olayı ve toplumsal gelişmenin kavranılması olayıdır. Cavdwel yayınladığı inceleme yazılarında bu sorunu çok iyi açıklamaktadır. "Eyleme önderlik eden düşüncedir, ancak bilinci doğuran eylemdir ve böylece bu ikisi ayrılır, mücadele eder, ve tekrar birbirine dönerler. (Ancak bu dönüş daha ileri bir noktada bir dönüştür) bu şekilde sürekli gelişirler. Tıpkı insan yaşamının, bilmeyele karışmış varlık olması gibi, toplum da sevgiyle karışmış ekonomik üretimdir... İki insan arasındaki derin sevgi, daha geçici biçimlerinden, bu insanların birlikte yaşama ve bundan sonra toplumun tek bir ekonomik biçimi

olarak iş görme istekleriyle ayırd olur..." İnsanlar arasındaki birlikte yaşama ve birlikte işgörmeye dürtüleri kişilerde bilimsel, siyasal, sanatsal edebi, felsefi ve ahlâki bağların doğmasına yol açar. Sınıflı toplumlardaki bu ilişkiler, her toplumsal yapıda yapıya özgü bir biçime bürünür. Kapitalist toplumda sosyal ve kültürel yapı, hakim sınıf olan burjuvazinin damgasını taşıdığından dolayı, burjuvazinin düşünceleri de kendi burjuva üretim ve mülkiyet ilişkilerinden kaynaklanan ürünlerden başka birşey değildir. Toplumsal yapıya damgasını vuran bu düşünce yapısı ile ona taban tabana zıt olan ve sürekli ileriye yönelik bir gelişim içinde olan, yeni bir toplumsal düzenin temsilcisi proletaryanın düşünce yapısı arasında, sürekli bir çatışma vardır. Bu iki sınıf arasında kalan sınıf ve katmanlar ise, bu iki düşünce sistemi arasında yalpalayıp dururlar ve genellikle topluma damgasını vuran hakim düşüncenin etkisi altındadırlar. Bu sınıf ve katmanlar sosyal gelişmede oynadıkları rol açısından ikili bir karakter içindedirler. Bir yandan düzenin baskısı onları proletaryaya doğru hareketlendirirken, diğer yandan düzenle olan bağları onların düzen içinde kalmalarının maddi temelini oluşturarak, onları kurulu düzen içine hapseder. Biz bu sınıf ve katmanları değerlendirirken esas olarak onların toplumsal yapıdaki sosyal temellerine ve düşünce yapılarına bakarız. Çünkü kişilerin düşünce yapılarını belirleyen şey onların üretim içindeki yeridir. Burada kişilerin kendi sınıflarına hizmet etmesi gibi niteliksel değişmeler üzerinde durmayacağız. Ancak, bu kişileri değerlendirirken temel aldığımız kıstas; o kişilerin hizmet ettikleri sınıfların ideolojisini savunup savunmamaları ve buna uygun bir pratik içinde olup olmadıklarıdır. Yani, sosyal ve siyasal pratikleridir.

Fizyolojik ve duygusal sorunları açısından bir bütün olarak aynı sorunlarla yüzyüze gelen gençlik kitleleri, bunun dışında, ayrıca, mensup oldukları sınıflara özgün sorunlar ile de içli dışlı ve o sorunlarla da çevrelenmiş durumdadır. Yukarıda açıkladığımız gibi kişinin içinde yaşadığı maddi koşullar, onun düşünce yapısına doğrudan bir etki yaptığı gibi, bunu kavradığı andan itibaren sorunlarına sahip çıkmaya başlar. İşte bu objektif olgu, farklı farklı sınıf ve katmanlardan gelen gençliğin sorunlarında da farklılığa yol açar.

CAN ÇEKİŞEN KAPİTALİZM BUHRANDAN KURTULMAK İÇİN ÇİRPİNDİKÇA DAHA DERİN BUNALIMLARA DÜŞMEKTE VE KAÇINILMAZ SONUNA GİTMİYİ HIZLANDIRMAKTADIR

Genelde emperyalist kapitalist sistemi etkisi altında bulandıran iktisadi ve siyasi bunalım, dönem dönem daha da derinleşerek aynı zamanda emperyalist sistemin birer parçası haline gelen tüm ülkeleri de (Türkiye gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ve sömürgeler) derinden sarsmakta ve dolayısıyla sistemi çıkmazdan çıkmaz, açmazdan açmaza sürüklemektedir. Ekonomik ve siyasi alandaki bunalım ve açmaz, diğer tüm üst yapı kurumlarına da yansımakta ve sistemin bu iç çelişkileri sosyal, kültürel, felsefi, hukuki ve ahlaki olarak ta bunalımın derinleşmesine yol açmaktadır.

Emperyalizm ve proletarya devrimleri çağının temel çelişkisi olan emek

sermaye çelişkisini ele aldığımızda; bu çelişmeden kaynaklanan başlıca çelişmelerin de ortaya çıkan bunalımlar sonucu giderek derinleştiği ve keskinleştiğini görmekteyiz. Bunalımın emperyalist, kapitalist ülkeler genelinde yansımaları nasıl olmaktadır; bu gelişmenin gençlik kitleleri üzerindeki etkileri nelerdir? İşte bu sorunun yanıtını verdiğimiz ölçüde, burjuvazinin neden gençliğe el attığına da yanıt bulmuş olacağız.

Kapitalizmin gelişiminin ve iç çelişmelerinin yol açtığı sonuçları Marx şöyle açıklar bizlere:

"Toplum, elindeki üretici güçler burjuva mülkiyet ilişkilerinin ilerlemesine artık hizmet etmiyor, tersine bunlar kendilerine ayakbağı olan bu ilişkiler için çok güçlü hale gelmişlerdir. Bu ayakbağlarından kurtuldukları anda burjuvazi toplumun tamamına düzensizlik getiriyor, burjuva mülkiyetinin varlığını tehlikeye sokuyorlar. Burjuva toplumunun koşulları bunların yarattığı zenginliği kucaklamayacak kadar vardır. Peki burjuvazi bu bunalımları nasıl atlattıyor? Bir yandan üretici güçlerin büyük bir kısımlarını zorla yok ederek, öte yandan yeni pazarlar ele geçirecek ve eskisinden daha kapsamlı bir biçimde sömürerek yani daha yaygın ve daha yıkıcı bunalımlar hazırlayarak ve bu bunalımları önleyen araçlar yaratarak" (Komünist Manifesto).

Daha fazla kâr ve daha fazla üretim için toplumsal ilişkilerde yoğun bir tahribat yaratan burjuvazi; üretici güçlerde o güne kadar görülmeyen boyutlarda toplumsallaşmaya yol açarken, aynı zamanda geniş bir işsizler ordusunu yedeğinde tutar. Burjuvazi yedekte tuttuğu bu işsizler ordusunu her an istediği gibi kullanabilmek için, içten içe çökertmeye ve çürütmeye çalışır. Aslında Kapitalizmin iç yasalarının şaşmaz sonucudur bu durum. Kapitalizm iki ayağı üzerine dikilme mücadelesi verir ve giderek iktidara yönelirken bir yandan da kendi mezar kazıcılarını da kendi bağrında yaratır. İşte bu sınıf proletaryadır. Proletaryanın kendiliğinden bir sınıf olmaktan çıkıp kendisi için bir sınıf olmaya başlaması ve burjuva iktidarına karşı alternatif bir güç olarak çıkmasıyla birlikte burjuvazi hızla gerilemiş ve kısa sürede devrimci barutunu tüketmiştir. Burjuvazi sermayesini artırmak, mülkiyetini genişletmek için daha fazla kâra ve daha fazla artı-değer sömürüsüne ihtiyaç duyar. Bunu sağlamanın yolu ucuz işgücü elde etmekten ve ucuz işgücü kaynağı olan işsizler ordusunu, sürekli el altında tutmaktan geçer. Burjuvazi mükemmel bir sanayi ordusu yaratarak, bu orduyu yarattığı sistemin bir parçası haline getirmekle kalmamış, aynı zamanda toplumdaki tüm ilişkileri para-meta ilişkisi çevresinde odaklaştırmıştır. Yine burjuvazi için:

"El emeğinin içerdiği hüner ve güç harcaması ne denli az olursa, başka bir deyimle modern sanayi ne denli gelişirse, erkeğin emeğinin yerini o denli kadınınkı alır, yaş ve cinsiyet farklılıklarının işçi sınıfı için artık herhangi bir ayırıcı toplumsal gerçekliği yoktur. Bunların hepsi kullanılmalıdır. Yaşlarına ve cinsiyetlerine bağlı olarak az ya da çok pahalı iş araçlarıdır" (K. Marx, K. Manifesto)

Zamanla artan üretim araçlarının teknik olarak gelişmesi kısmen eski üretim araçlarının bir arada işletilmelerinden doğan uyumsuzluktan kaynaklanan, bir potansiyel ekonomik artışı ortaya çıkarmaktadır. Fakat bunda önemli bir faktör de etkin talebin yetersizliğine, sağlanan işsizlik ve materyal kaynaklarının yeterince kullanılmaması sonucunda, toplum büyük bir üretim

kaybına uğramaktadır. Paul Baran, bu işsizlik olayı ve gerekli olan kaynakların yeterince kullanılmamasını açıklarken;

"Uyum yetersizliğine bağlanan işsizlik, ekonomi dilinde 'fiziksiyonel işsizlik' adını almaktadır... Pazar talebinin bileşimindeki bu değişiklik gibi, emekten tasarruf sağlayan çeşitli araç ve gereçlerin üretime sokulması ve eski makina-donatımının iskartaya çıkartılması gibi nedenlerle işçiler açığa çıkarıldıklarında 'fiziksiyonel işsizlik' ortaya çıkıyor" denmektedir. Emperyalist kapitalist sistemde sosyalist bir planlama olmadığından dolayı, bu açığa çıkan işgücü başka sanayii işkollarına aktılamamakta ve dolayısıyla da işsizlik oranı bu yüzden günbegün daha da artmaktadır.

Yukarıda açıkladığımız bu işsizlik nedeninin yanısıra çok önemli bir olay da etkin talep yetersizliğinden doğan işsizliktir. Bu işsizlik de tüm çalışan işkollarını ve diğer işçi kitlelerini etkilemektedir. Dolayısıyla fiziksiyonel işsizlik sonucu meydana gelen potansiyelin başka başka alanlarda kullanılması için hiçbir olanak yaratılmıyor, aksine etkin talep yetersizliği bunun önüne bir engel olarak dikiliyor. Kısacası, emperyalist kapitalist sistemin iç yasalarının işleyişinin doğal sonucu olan işsizlik potansiyeli gerek bunalımın derinleştiği ve gerekse de hafiflediği dönemlerde asla ortadan kalkmamakta ve hatta giderek artmakta ve daha büyük bunalımlara ve sosyal patlamalara yol açmaktadır. Çünkü, emperyalist-kapitalist sistemin sömürü çarklarının hergün daha fazla kâr ve daha fazla işgücü sömürüsü için işlemesi, böylesine bir işsizler ordusunun varlığını ve sürekliliğini zorunlu kılar. İşte bu işsizler ordularının içinde gençlik kitleleri önemli bir yer tutar.

Örneğin ABD'de 1955 yılında yapılan bir araştırmada elde edilen verilere göre bizzat devletin kendisinin zorunlu olarak getirdiği işsizlik oranı çok ilinçtir. "1955'de işsizlik 5 milyondur. Bunun bu noktaya getirilmesi zorunluydu. Her yıl bu sayının % 25 oranında artması beklenmektedir" (ABD Başkanlık Ekonomik Özel Raporu Washington. s. 95) Bugün gelinen aşamada bu oranın ne kadar yüksek boyutlara ulaştığını tahmin etmek için sanırız kahin olmaya gerek yoktur. Kapitalizmin ortaya çıkışından bugüne kadarki gelişim, bize şunu açıkça göstermiştir; kapitalist sistemin işsizlik sorununu çözeceğine inanmak ham hayal kurmaktan ve gerçekleri tersyüz etmekten başka birşey değildir. Kapitalizm feodalizmin bağrından yeni yeni doğup geliştiği aşamadaki tarihi devrimci fonksiyonunu yitirmiş ve Lenin'in belirttiği gibi Kapitalizm artık çağımızda "can çekişen çürüyen" bir hal almıştır.

Tüm diğer toplumsal ve sosyal olayların çözümü karşısında acizleşen ve bizzat kendi iş yasaları bu sorunların kaynağı durumunda olan emperyalist kapitalist sistem, işsizlik sorununda da aynı durumdadır. Bu soruna hem Kapitalizmin kendisi zorunlu ve ivedi olarak yaratmakta, bu sorun onun işleyişini tehdit eden bir tehlike olması niteliğini korumaktadır. Bu konuda II. emperyalist paylaşım savaşı öncesi ve sonrasında ABD stratejik hizmetler ofisinde uzman ekonomist Paul Baranlı şöyle demetedir.:

"Normal" bunalımları ortadan kaldırma gibi, 'normal işsizliği önleme gibi bir kaygıları yoktur tekkelci kapitalistlerin. Onların bütün kaygıları bir takım sağlıklı ayarlamaları yaparak işsizler yedek ordusunun varlığını sürdürmek ve bu arada tekkelci firmaların kendilerinden zayıf yarışmacı işletme-

leri yutmaları ve ucuza kapatıp pahalıya pekiştirmektir" (Büyümenin Ekonomi Polisiği sf. 224).

Yukarda öz olarak açıklamaya çalıştığımız emperyalist kapitalist sistemin, halk yığınları ve gençlik kitleleri üzerindeki önemli etkilerinin maddi kaynaklarını açmaya çalıştık. Elbette bunları çoğaltmak ve genişletmek mümkündür. Ancak biz savunmamızın diğer bölümlerinde de bu sorunu değişik açılardan açacağımız için burada kısaca geçiyoruz.

"GENÇLERE KİM SAHİP ÇIKARSA GELECEK ONUNDUR" ŞİARINA; ARTIK TARİHİ OLARAK MİADINI DOLDUMUŞ OLAN BURJUVAZİ SAHİP ÇIKIYOR (!)

Ortaçağ gericiliğinin bağrından feodal despotizme ve aristokrasiye karşı devrimci bir atılımla ortaya çıkan burjuvazi, ortaya çıkışının ilk dönemlerinde hayatın hemen her alanında devrimci bir işlev görmüş ve toplumsal gelişmenin ileriye doğru hareketinde tarihi bir rol oynamıştır. Ancak burjuvazi sahip olduğu üretim araçlarını artırdıkça ve kapitalist işletmelerini genişlettikçe bu kez bu çabasıyla tarih sahnesine yepyeni bir sınıfı sürmüş ve kendi mezar kazıcılarını da yaratmıştır.

Ancak burjuvazi devrimci barutunu çok çabuk tüketmiş ve hızla gericileşmiştir. Burjuvazi bu gericileşme sürecini esas olarak iki şekilde yaşamıştır. Birinci de, alt yapıda kapitalist gelişme yoluyla hakimiyet sağlayan burjuvazi feodalizme karşı hareketlenen yığınların mücadelesini kendi potasında eriterek iktidara geldikten sonra hızla kendi militarist devlet aygıtını oluşturarak halk yığınlarını zaptırap altına almış ve bu anlamda iktidara geldikten sonra toplumsal ve sosyal gelişmenin önüne bir engel olarak dikilerek, gericileşmiştir. İkinci aşamada ise, tarih sahnesine ilk kez böylesine muazzam ölçüde toplumsal bir güç olarak çıkan proletaryanın, ezilen yığınların devrimci muhalefetinden korkan burjuvazi; alt yapıdaki etkinliğini de kullanarak devrimci atılımından arınarak feodal despotizmle işbirliğine girmiş ve üst yapıda kısmi değişikliklerle yetinerek, toplumsal gelişmenin önünde yine engelleyici bir güç olarak gericileşmiştir. Ve artık çağımızda burjuvazi tarihi olarak miadını doldurmuş bir sınıftır ve hiçbir devrimci niteliği yoktur. Kapitalizm, çağımızda "en üst aşamasına, can çekişen ve çürüyen kapitalizm olan emperyalizm" aşamasına girmiştir. Kapitalizm, ekonomik alandaki çöküşüyle birlikte, kültürel olarak çökmekte ve çürüyüp yok olmaya doğru hızla kulaç atmaktadır. Bir zamanlar hayatın her alanında devrimci bir rol oynayan burjuva-dinamizmi artık barutunu tüketmiş ve burjuvazi felsefede, kültürde, ekonomide, bilimde ve tarihte; yaşadığı kapitalist-emperyalist sistemin doğal bir yansıması olarak gerici bir rol oynamaktadır.

Hızla gelişen üretici güçler karşısında sarsılan kapitalist üretim ilişkilerinin çöküşünü müjdeleyen toplumsal devrim koşulları, tüm burjuvalar ve dünya gericilerine korkulu rüyalar gördürmektedir. Bu korku onları azgınlıştırmakta ve giderek daha da saldırganlaştırmaktadır.

Gerek fizyolojik ve duygusal gelişimi açısından ve gerekse de bitmez tükenmez enerjisi açısından toplumsal yapılanmada önemli bir yere sahip olan

gençlik kitleleri, aynı zamanda her türden gericiliğe, baskıya, yozluğa ve sömürüye karşı çıkma eğiliminde olması ve yine her türlü yeniliğe açık olması nedeniyle her zaman burjuvazinin ve tüm gericilerin, boy hedefi olmuştur. Tarih boyunca topluma damgasını vuran tüm egemen güçler gibi, burjuvazide büyük bir işgücü ve enerji potansiyeline sahip olan gençlik kitlelerini kendi sınıf çıkarları doğrultusunda yönlendirmek ve sömürmek ister. Sosyal ve toplumsal hayatın pratiği burjuvaziyi şu iki seçenekle karşı karşıya bırakacaktır: Ya gençlik kitlelerini denetlemeyecek ve onları sınıf mücadelesinde kendi iradeleri ile şu ya da bu şekilde bir seçim yapmak için boş bırakacak ki, bu gençlik kitlelerinin tüm enerjilerini devrimci mücadeleye harcamasına ve kurulu düzene karşı militan bir mücadeleye atılmasına yol açacaktır; ya da gençlik kitlelerini kendi yoz ve çürümüş kültürüyle bunaltıp çürütecek, onu karanlık geleceğin kokuşmuş yörüngesinin parke taşları haline getirecektir. Elbette burjuvazi bu ikinci yolu seçecektir. Ancak bunda hiçbir zaman tam bir başarı sağlayamadığı veya ancak geçici başarılar sağlayabileceği de bir gerçektir. Hakim sınıflar sadece gençliği zararsız hale getirmekle yetinmezler, aynı zamanda sömürü ve zulüm düzenlerini ayakta tutmak ve kaçınılmaz sonlarını biraz daha geciktirmek için, gençliğin işgücü ve enerji potansiyelinden yararlanmayı da amaç edinirler. Kendine özgü ekonomik, siyasal ve kültürel sorunları ve istemleri olan ve olaylar karşısında çabuk etkilenerek onu kendi enerjileri ile birleştirmesini bilen gençlik yığınları, tüm burjuva ve gerici iktidarları ürkütmüş, burjuvazi ve gericilik bu dinamik potansiyeli kendi kapasitesinde eriterek, bu gücü devrim güçlerine karşı kullanmayı kendi politikalarının odak noktalarına koymuştur.

Şimdi bunlardan belli başlı olanlarını maddeler halinde sıralamak istiyoruz. Böylece sorun daha kolay anlaşılır hale gelecektir.

a) Sömürücü sınıflar kafa ve kol emeğinden yararlanmak için gençliğe özel bir önem verir:

Dünyada her geçen gün genç nüfusun çığ gibi büyümesinin bilincinde olan burjuvazi, bu gidişattan rahatsız olmakta ve bu alanda özel bir çaba göstererek uluslararası alanda araştırmalara girmekte ve rapor üstüne rapor hazırlamaktadır. Emperyalist burjuvazinin bu yöndeki istemlerini dikkate alan Birleşmiş Milletler (BM) teşkilatı 1951 yılında hazırladığı raporunda; kendilerini hergeçen gün daha fazla tehdit eden gençlik yığınlarının burjuva toplum düzeninin dışına itilme nedenlerini ortaya koymaya çalışmıştır. Bu rapora göre dünyada genç nüfusunun oranı şöyledir:

BM. raporunu hazırlayan "uzman"lara göre "devletlerce alınan önlemler genellikle eksik oluyor ve sorunun ekonomik yönü sosyal yönüne her zaman ağır basıyor. (Burada kastedilen şey açıktır. Gençliğin apolitikleştirilmesine ve düzenin sadık savunucuları haline getirilmesine gerekli önem verilmediğinde; bu potansiyel; komünistlerin ve devrimcilerin saflarına yönelecektir. Burjuva devlet aygıtları bu konuda gerekeni yapmalı ve gençliğin bu eğilimi, sindirilerek önlenmelidir. (bn.) Böylece toplum içinde bir sosyal sınıf oluşturmayan, ancak hangi sosyal tabakadan olursa olsun, daima "güçsüz" kesimde yer alan gençler; gelişme, aile, çalışma hayatı ve kültür açılarından toplumla bütünleşmiyorlar. ("pek sayın" burjuva "uzman"larımız bir yandan burjuva

toplum yapısı ve kokuşmuş kültürleri içinde yeralmadığı için gençliğe sitem etmekte; bir yandan da bunun tehlikesi konusunda burjuvaziye akıl veremekte, onu uyarmaktadır. bn)"

"Genel planda ise gençler ekonomik alanda güvensiz durumda bulunuyorlar".

"Eğitim alanında ise, okullarda verilen klasik eğitim ile iş dünyası arasındaki boşluk tüm çabalara rağmen doldurulamıyor. Okulu bitiren gençlere yeterli oranda iş bulunamıyor ve işsiz gençler ordusu oluşuyor. Ayrıca işverenler giderek artan oranda uzmanlık istedikleri için, öğretimin alt basamağında kalan gençler, çalışma hayatının dışına itiliyorlar, "bu açıklamaları okuyan her insan hiç kuşkusuz bu baylara haklısınız diyecektir. Evet ilk bakışta burda bir haklılık görünebilir, ama ya bu bayların bu haklılıklarını sahtekarlık ve demagojilere dayandırmalarına ne demelidir. Tüm bu sorunların kendi düzenlerinin bir parçası ve onun bir ürünü olduğunu gizleyen ve sadece sorunları alt alta sıralamakla yetinen bu bayların sorunların kaynağından özenle kaçınmalarına ne demelidir? Oysa onlarda bilmektedirler ki, ucuz işgücü ve işsizler ordusunu bizzat bu sömürü düzeninin kendisi yaratır ve bunu özenle muhafaza eder. Bu durum düzenin sürekli ucuz ve taze kan almasının kaynağıdır. İşte burjuvazi ve dünya gericiliği gençliğin sorunlarına sahip çıkar gibi görünürken; esasen amaçları, gençliğin enerji ve dinamizmini kendi elinde tutmak ve onun kafa ve kol emeğinden alabildiğine fazla yararlanmaktır.

b) Burjuvazi ve dünya gericiliği, gençliği kendi devlet aygıtlarının temel taşlarından biri olan militarizmin gücü olarak kullanır.

Proletaryanın beş büyük öğretmeninden biri olan Engels, burjuva devlet aygıtının niteliklerini sıralarken şöyle der:

"Devlet... ikinci olarak bizzat silahlı güç halinde örgütlenen, halkla artık doğrudan doğruya aynı şey olmayan kamu gücünün kuruluşu gelir. Bu özel kamu gücü zorunludur. Çünkü, sınıflara bölünmeden sonra, halkın özerk bir silahlı gücü olanaksız duruma gelmiştir... Bu kamu gücü her devlette vardır; yalnızca silahlı adamlardan değil ama maddi etkenlerden de, gençlikte toplumun bilmediği hapisaneler ve ceza kurumlarından da birleşir.

Savunmamızın diğer bölümlerinde bu sorunu detaylıca ortaya koyduğumuzdan dolayı burada kısaca sorunu özetlemeye ve özellikle de gençlik yığınlarıyla bağlantısını ortaya koymaya çalışacağız. Burada özellikle gözönünde bulundurulması gereken halka, bir sınıfın diğer sınıf ve tabakalar üzerinde bir baskı ve tahakküm aracı olan devletin ayakta kalabilmesi için sürekli orduve polis gücünü oluşturmaları ve bu gücün devletin başlıca gücünü oluşturması olayıdır. Lenin yoldaş, devletin bu niteliğini-özellikle de burjuva devlet aygıtının- bir cümleyle şöyle ifade etmektedir.

"Sürekli ordu ve polis devlet iktidarının başlıca güç aletleridir."

Genç, dinamik ve atak olmalarından dolayı her ordunun belkemiğini gençlik oluşturur. Bu durum Halk Demokrasileri ve sosyalist iktidarlarda da böyledir. Halk milisleri, fabrika müfrezelerinin esasını yine genç unsurlar teşkil eder. Ancak temelde bir farklılık vardır. Birincisinde, devlet ve onun militarist gücü sömürünün devamı için bir araç olarak kullanılırken; Halk

Demokrasileri ve sosyalist iktidarlarda ise tam tersine sömürünün ortadan kaldırılması ve sınıfsız sömürsüz bir dünyaya varmak için bir işlev görür. Emperyalist burjuvazi ve onun uşağı kompradorlar ve feodal despotlar, hem ülke içindeki halk muhalefetini bastırmak ve sömürü düzenlerini sürdürmek; hem de kapitalizmin dengesiz gelişmesinin ürünü olan haksız ve gerici savaşlarda diğer ülke halklarına karşı savaşa sürdükları ordu birliklerini genç yığınlardan oluştururlar. Çürüyen ve köhnemiş düzenlerinin sonlarını önlemenin en önemli dayanaklarından, bu genç yığınlardan oluşan ordu birlikleri ve gençlik en verimli ve dinamik çağında, yaşamının iki-üç yılını "vatan borcu" kisvesi altında burjuvazinin çıkarlarını korumaya adar.

c) Sömürücü sınıflar, gerek ülke içinde yükselen devrimci mücadeleyi bastırmak; gerekse de içine düştükleri bunalımlardan kurtulmanın en üst aşaması ve başka araçlarla sürdürülmesinde (savaş hazırlıkları döneminde) cephe gerisini sağlama almak amacıyla gençliğe ve gençlik örgütlerine ihtiyaç duyarlar. (Faşizm ve Gençlik).

Bu soruna ilişkin olarak ilk sözü Dimitrov'a vererek konumuza giriyoruz:

"Faşizmin başarı kazanmasının diğer bir sebebi de faşizmin gençlik saflarına sızmasıdır... faşizm, gençliğin militan faaliyete olan açık ve kesin eğilimini kavradı ve gençliğin geniş bir kesimini kendi savaş müfrezelerine çekti." (FKFC. sf. 76).

Hakim sınıflar ellerinde bulundurdukları tüm devlet kurumlarını kullanarak kendi sınıf ideolojilerinin doğrultusunda; tüm halk sınıf ve tabakalarını olduğu gibi gençlik kitlelerini de gerici, yoz ve şöven kültürleriyle eğitmeye çalışır ve bu amaçla gençlik örgütleri kurarak: bu örgütler aracılığıyla gençliğin temel sorunlarına seslenerek, onları kendi düzenleri içinde hapsedmeye ve yönlendirmeye çalışırlar.

Her dönemde ve özellikle de emperyalizmin bunalımının yeni bir paylaşım savaşına gebe olduğu dönemlerde, burjuvazinin ve dünya gericiliğinin halk kitlelerine yönelik olarak uyguladığı yalan, aldatmaca ve demagoji politikası daha açık ve keskin bir şekilde ortaya çıkar. I. ve II. emperyalist paylaşım savaşları bunun en somut örnekleridir. Ne yazık ki bu her iki büyük paylaşım savaşı aynı zamanda, genel olarak halk yığınlarının özel olarak ta gençlik yığınlarının fanatik ve bağnaz burjuvazinin emellerine nasıl alet olduğunu da göstermiştir.

II. emperyalist paylaşım savaşı öncesinde bu durumu somut olarak tespit eden komünist enternasyonal dünya işçi sınıfı ve ezilen halklarını bu konuda uyarılmış ve onlara yol göstermiştir. Örneği, Dimitrov "Gençliğin kendine özgü ekonomik, siyasi ve kültürel çıkarlarını" iyi tespit edemeyen ve dolayısıyla bu önemli dinamik potansiyeli eritip devrim cephesine çekmelerinin nedenlerini açıklarken şöyle der:

"Faşizm bütün bunların hepsini akıllıca kullandı ve bazı ülkelerde, örneğin Almanya'da, büyük gençlik kitlelerini aldatarak anti-proleter yola itti. Faşizm, gençliği sadece militarizmin çekiciliği ile büyüleyemez, bunu unutmamalı, birliklerinden bazısını besler giydirir, gençlik için kültür kurumları kurar, böylelikle -gençliğe- iş bulmak isteğinde olduğunu anlatır."

Dimitrov'un da açıkça ortaya koyduğu gibi, faşizm gençliğin temel sorunlarını iyi kavramıştı. Böylece faşizm genç yığınları etkilemede ve iktidara ulaşmada pek de zorluk çekmedi. Faşizmin peşinden sürüklenen ve onun demagojisine kanan kitleler, sınıf mücadelesinde kendilerinin gerçek yerlerini kavrayamadıkları gibi; onları eğitecek, onlara yol gösterecek ve onları proletarya saflarında mücadeleye sokacak, iktidar mücadelesine yöneltecek komünistler önderliğinde alternatif bir hareketin yokluğu da faşizmin başarısını kolaylaştıran etmenlerden biridir.

Hitler faşizmi, Franko, Mussolini ve Salazar gibi faşist mihraklar, gençliği yalan ve demagoji yöntemleriyle aldatmasını bildi. Çünkü gençliğin taleplerini tespit etmesini ve buna uygun örgütlenmeler yaratmasını bildiler. Toplumsal krizin derinleştiği dönemlerde giderek daha çok bunalan gençlik yığınları; bu bunalımlarını ve enerjilerini düzene karşı iktidar mücadelesine yöneltecek devrimci bir önderlikten de yoksun olunca, faşizmin yalan ve demagojilerine kolayca kanarak faşist örgütlenmelere yönelir; faşizmin peşinden sonu karanlık ve acılı maceralara sürüklenirler. Dimitrov, bu sorunu ve faşizmin kitle psikolojisini ve sosyal demokrasinin bu konulardaki yanlış eğilimlerini (gençliğin eğitim sorununu) o kadar güzel dile getirmektedir ki, bu konuda bize söylenecek fazla bir söz kalmıyor. Burada sözü yine Dimitrov'a bırakıyoruz:

"Faşizm yönetimi ele geçirdi. Çünkü, gençlik saflarına nüfuz etmişti. Çünkü, sosyal-demokratlar genç emekçileri sınıf kavgalarından saptırdılar. Bu yolla da devrimci proletarya gençlik için gereken eğitimi gerçekleştiremedi... Faşizm ise, gençliğin militan eğitim gibi önemli bir ihtiyacı kavradığı için gençliğin büyük bir kesimini kendi savaş birliklerine çekebildi... Bir sürü genç, geleceğe bakmadığı için faşist demagojiyi yutabileceğini gösterdi herkese. Gençler, faşizmin başa geçtiği takdirde parlak bir geleceğin kendilerini bekleyeceği safsatasına kapılıp kandırıldılar." (F.K.B.C.)

Tam da Dimitrov yoldaşın belirttiği gibi faşizm yalnızca Almanya, İtalya, İspanya ve Japonya'da değil, daha bir dizi ülkede enerjik ve atılgan olan bu tabakayı (gençliği) kullanma yolunda azımsanamayacak başarılar elde etmiş ve gençliği faşizmin vurucu gücü olarak kullanmıştır.

Bilindiği gibi kapitalizmin temel özelliği, mülkiyeti altına aldığı herşeyi kendi iradesi altına alarak, tüm ilişkileri kendi karakterine uygun hale getirmesidir. Marks, bu konuda şöyle der; "Burjuvazi nerede iktidarı ele geçirdiyse feodal, ataerkil (petriyokol), saf sevgiye dayanan ilişkileri ayaklar altına aldı. Geçmişin karmaşık tüm ilişkileri (...) insanla insan arasındakiki soğuk çıkar ilişkisinden, 'ver parayı al malını' kabaca dayatmalardan, başkasını ayakta komamak üzere, hepten kırılıp parçalandı." (Komünist Manifesto) Yani özetle söyleyecek olursak kapitalizm, tüm ilişkileri meta ilişkisine dönüştürüp tüm toplumsal kurumları da bu ilişki ekseninde oluşturur.

Kapitalizmin iki ayağı üzerine bastığı dönemden günümüze kadar, yüz-
yılı aşkın bir zaman geçti. Bugüne kadar kapitalist sistem çeşitli bunalımlar
yaşadı ve bu bunalımlar dünya çapında iki emperyalist paylaşım savaşının
yaşanmasına ve milyonlarca emekçinin ölümüne yol açtı. Emperyalist sis-
tem, bugün, kültürel alanda dünya gericiliğinin önderi ve kalesi durumun-
dadır. Tarihi toplumsal gelişmenin önünde en büyük engel olan emperyalist-
kapitalist sistem bugüne kadar; komünistler önderliğindeki proletarya ve
ezilen halklardan ağır darbeler yemiş, proletarya ve ezilen halklar tarafından
zincirinin bazı halkaları parçalanmıştır. İşte bu şanlı mücadelede, gençlik yı-
ğınları militan mücadeleleri ile proleter dünya devriminin ve ezilen halkların
ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin en önemli güçlerinden biri olarak
yer almış ve eşsiz yararlılıklar göstermiştir. İşte burjuvazi ve dünya gericili-
ği, ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerinin bu militan ve dinamik kaynağını
kurutmak ve onu bu mücadeleden koparmak için cepheden mücadelenin yan-
ısına, onu içten içe çökerterek ve kendi yoz kültürüyle uyuşturarak içi boş
kuklalar haline getirmeye çalışmaktadır. Bunun için de milyarlarca dolar
harcamaktan, özel tesisler, kurumlar oluşturmaktan ve muazzam bir gelişme
gösteren iletişim araçları vasıtasıyla çürümüş ve yoz kültürlerini dünyanın
her tarafına yaymaktan çekinmemekte ve tüm imkanlarıyla bu çalışmalarını
ulusal ve uluslararası alanda bazen gizli bazen açık, güçlü organizasyonlar
aracılığıyla sürdürmektedir.

KÜLTÜREL KOKUŞMUŞLUK VE AHLÂKİ ÇÜRÜME BAĞLAMINDA GENÇLİĞİ SARAN TEHLİKELER

Dünya proletarasının büyük öğretmeni Marks; burjuvazinin komünizm
aleyhine başlattığı, yalan ve demagojiye dayanan kampanyalarına cevaben
burjuvazinin bu çığırtkanlığının temelinde yatan esas nedeni şöyle ortaya
koyuyordu:

"Burjuvazi, kadını salt bir üretim aracı olarak görüyor. Üretim araçları-
nın ortaklaşa kullanılacağını duyuyor ve doğal olarak ortaklaşa olma yargı-
sından kadınlar da aynı şekilde paylarına düşeni alacaklarından başka bir
sonuca bakmıyor" (Marks-Engels K. Manifesto)

Burjuvazi henüz devrimci barutunu tüketmediği ve dolayısıyla tarihi
olarak devrimci bir rol oynadığı dönemde, bireyselliği yoğunlaştırmış ve cin-
sel sevginin özel bir yükseliş kazanmasına önayak olmuştur. Fakat, burjuva-
zi devrimci atılımını yitirip gerici bir sınıf olmaya yüz tutunca bu durum tep-
esi üstüne döndürülmüştür. Burjuvazinin kendi ideolojisi çerçevesinde
yaratdığı kültürü; hem romantik hem de duyumsal olan tutkulu sevgiyi do-
ğurduğu "Tutkulu sevgi, duygusal ve bilinçli yaşama yeni yaklaşımlar katar.
Dahası, bu bireysellik isteği, devrimci ve yaratıcı olduğu sürece, sevginin
diğer biçimlerini de zenginleştiriyordu." (Gcoud Well age). Fakat bu, üretici
güçler ile üretim ilişkileri arasındaki zorunlu uygunluk yasası gereği ve tari-
hi olarak oynadığı rol gereği böyleydi. Ama bu durum geçiciydi. Marks'ın
açıkladığı gibi burjuvazi tüm saf sevgileri, evliliği, aile ilişkisini meta ilişkisi-
ne indirgedi. Toplumsal ilişkilerdeki sevecenliği kuruttu. İşte bu noktadan

sonradır ki, cinsel sevgiyi bile etkileyecek toplumsal ilişkilerden, dolayısıyla üretim faaliyetlerinden doğan zenginlikleri toplumdan aldı ve kendi ideolojisine göre yeniden kalıba döktü, kendi çirkin duygusuz mülkiyet ilişkisine indirgeydi. Artık insanla insan arasında değil, insanla şeyler arasındaki ilişkiye indirgenen cinsellikteki kokuşmuşluk, giderek daha ileri boyutlara vardı. Burjuvaziye göre, kadın erkeğin malıdır ve onun cinsel ihtiyaçlarını, zevklerini karşılayan bir araçtan ibarettir. Kadın her yönüyle erkeğe bağlı ama erkek her yönden serbest ve özgür olmalıdır. Kadınlar ve genç kızlar burjuvazinin sapık ilişkiler ve fuhuş batağına çekilirler. Burjuva toplumu can çekiştir; giderek artan gelişmiş cinsel ilişkiler (fuhuş, gayri-meşru ilişki vs.) esrar partileri, homoseksüellik salgını, yoz müzik eşliğinde düzenlenen grup ilişkileri bizzat düzen tarafından yaratılan ve burjuvazi tarafından yaygınlaştırılan pisliklerdir.

Konumuz yalnızca cinsel sapıklıklar ve burjuvazinin yarattığı cinsel ilişkilerdeki çürümenin araştırılması olmadığından, şimdilik bu ön açıklamalarla yetiniyoruz. Şimdi bu ön açıklamamızın ışığında burjuvazinin gençliğe karşı bu yöndeki saldırılarına ve gençliği etkilemesinin örneklerine geçebiliriz.

Burjuvazi, gençlerin bedensel ihtiyaçlarından doğan cinsel dürtülerini en etkili propaganda araçları olan gazete, dergi, broşür, radyo, TV, sinema video ve porno yayınlarla sürekli kamçulamaktadır. Amaç, yukarıda da açıkladığımız gibi gençliği içten içe çürütüp, onların beynini yıkıyarak kendi düzenlerine empoze etmek ve onları uysal köleler haline getirmektir. Bugün dünyayı kasıp kavuran ve sayıları milyonları bulan genç kızın ve "erkeğin" pazarlanmasına dayanan "seks turizmi" başta bizim gibi emperyalizme bağımlı ülkeleri olmak üzere, bir dizi ülkeyi içine alan bir ticaret ağı oluşturmuştur. Bugün emperyalist tekeller yalnızca "seks turizm"nden milyarlarca dolar gelir elde etmektedirler.

"Gençliğe kim sahipse gelecek onundur" şiarına sahip çıkan burjuvazi ve dünya gericiliği; her alada olduğu gibi askeri alanda da gençliğe musallat olarak, onları askeri üslerde toplar ve sözümona ülke ve yurt savunması için eğitir. Bu askeri üslerde gençliği kendi emellerine hizmet edecek şekilde eğiten burjuvazi, bu üslerdeki gençliğin her türlü ihtiyacını karşılar. Burada topladığı gençleri yoğun bir eğitime tabi tutan burjuvazi, zaman zaman onları rahatlatmak için eğlenceler düzenler ve hatta gençlerin cinsel sorunlarını tatmin için resmi fuhuş merkezlerini bu gençlerin hizmetine sunar. Bu nedendir ki, nerede bir askeri birlik veya üs varsa orada mutlaka bir resmi fuhuş merkezi de vardır. Bu olanakların yaşatılmasındaki amaç ve verilen eğitimin hedefi açıktır; bu genç insanların beynini dumura uğratarak emir komuta zinciri içinde bir robot uysallığında işçi sınıfına ve emekçi yığınlarına karşı rahatça kullanabilmek! Bizim esas dikkat çekmek istediğimiz nokta; bu eğlence kulüplerinin askeri üsler ve askeri garnizonlarda gördüğü fonksiyondur. Bugün dünya kamuoyunda çeşitli vesilelerle geniş yankılar uyandıran iğrenç cinsel ilişkiler ve sapıklıkların merkezleri olan bu tesisler, gençliğin en büyük düşmanıdır.

Örneğin Tayland ve Filipinler'deki ABD askeri üslerinde açılan eğlence

merkezlerinde bugün 300 binin üzerinde "hostes" adı verilen genç kadın, askerlerin cinsel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çalıştırılmaktadır. Aralarında uluslararası "seks tacirleri" tarafından pazarlanan her milliyetten kadın vardır. Bir yandan bu yolla "eğitimlerini" daha da geliştiren burjuvazi, bir yandan da bu hizmeti karşılığında milyarlarca dolar gelir elde etmektedir.

Günümüzde gençliği en büyük baş belalarından biri olan fuhuş çarkı; 13-14 yaşlarından itibaren milyonlarca genç kızın gençliğini yitirip bitirerek ve kısa zamanda posasını sıkıp onları kenara atarak işliyor. Özellikle uzakdoğu ülkelerinin bazıları "seks turizmi" cenneti durumuna gelmişlerdir. Dünya ekonomi ve jeopolitik yıllığı yazarlarından Elsa C. RAMOS 1984'de yaptığı bir araştırmada şöyle diyor: "Japonya, ABD- Avusturalya ve Avrupa (özellikle Federal Almanya ve Hollanda) kökenli erkek turistlerin % 70-80'i yalnızca erotik-erotik düşlerini tatmin etmek amacıyla Güney Doğu Asya'ya gelmektedirler". Çünkü burada çalıştırılan kadınların hemen % 80'e yakını çocuk ve genç kadınlardır. Bunun nedeni olarak yazar: "Bu olayın temelinde ise 'arz-talep' yatmaktadır" diyor ve şöyle devam ediyor: "Kırsal kesimde yoksulluk, kentlerdeyse işsizlik ve umutsuzluk ta kadınları, yaşamak için fuhuşu kabul etmeye zorlayarak 'arz' hazırladı". Sorunu küçük bir örnekle noktalayacak olursak, bugün Bangkok'ta kentin kadın nüfusunun % 5'i yani 100 bin genç kadın, geçimini fuhuştan temin etmektedir ve bunların yaşları 12'den başlamaktadır.

Gerord Corn ve Burpitte CHAPELAIN adlı iki araştırmacı yazarın Dünya Ekonomi ve Jeopolitik yıllığına yazdıkları bir yazıda şöyle diyorlar: "Örneğin Fas'lı gençler için 'Dallas' modası 'disco' ve 'Rappae' salgınından farksız. Çünkü ebeveynlerinin ahlak ve gelenekleri karşısında kimliklerini ifade edebilmelerine gerekli desteği sağlıyor. Bir gazeteci 'geniş aile bunalımının yaşandığı Cezayir'de 'Dallas'ın apayrı bir yankı yarattığını bildiriyor' Yazar yazıyı şöyle bir soruyla tamamlıyor: "Dallas türü dizilerin başarısı, Yuing ailesinin cezbedici gücünden çok, birçok ülkede varolan 'boşluk'tan kaynaklanıyor olamaz mı?" Hiç kuşkusuz evet. Çünkü bu boşluğu yaratan bizzat sistemin kendisidir ve pisliğini buralara akıtan da kendisi oluyor. Elbette bu çürümüşlük, sadece "Dallas" dizisiyle sınırlı değildir. Yine Dallas'ın papucunu dama atmayı hedefleyen sayısız filmler hazırlanıyor ve bunlar zehirlerini kusa kusa gençliği ve diğer kesimleri inandırıyorlar. Örneğin; Hanedan (Dynasty), Knots Loding, Flamingo Yolu (Flaming Rood) Yalan Rüzgarı, Manuela vb. diziler bunların başını çekiyor.

Sorunu ülkemiz özgülüne indirgediğimizde şu yalın gerçeklerle karşı karşıya kalıyoruz:

Bir toplumda ekonomik ve siyasi bunalım ne kadar derinleşir ve ne kadar çıkmazlara girerse; o ülkede her türden ahlaki çöküntü ve sosyal yasantıdaki yoğun çalkantılar da o oranda artar ve gelişir. Şayet bu ülkelerde devrimci durum gerilemiş, işçi sınıfının mücadelesi sindirilmiş ve devrimci hareketler çökertilmiş veya ağır darbeler yemiştir; buldukları durumdan alternatif bir çıkış yolu bulamayan halk yığınlarının burjuvazinin oyununa gelmesi ve onun kokuşmuş kültüründen etkilenmesi işten bile değildir -Ki, zaten emperyalist ve uşakları'nın arzuladıkları bir ortamdır bu.

Her beş yılda bir Cannes'te toplanan ve genellikle bizim gibi ülkeler için hazırlanan basit polisiye filmleri, ucuz aşk filmleri, seks ve kadercilik aşıl原因an filmleri gibi film ve dizilerin pazarlandığı festivaller, yoz burjuva kültürünün açık pazarlarıdır. Burada satın alınan filmler, sinema ve TV'de gösterime girmekte ve kitleleri afyon gibi uyuşturarak beyinlerini dumura uğratmaktadır. Bunun yanı sıra, genç beyinleri yıkayabilmek ve bulandırmak için, aşk ve seks fotoromanları, bütün naylon basını örümcek ağı gibi sarmıştır. Zengin genç kızın fakir oğlana (veya tersi) aşkını anlatan bu zırvaların etkisine kapılan gençler, pembe bulutlar üzerinde dolaşmaktadır. Sinemada, videoda ve gazetelerde gördüğü çıplak vücutlara kapılan fakat kendini cinsel yönden eğitecek bir bilimsel eğitimden mahrum olan nice genç, sapık ilişkilere girmekte, küçük kızlara sarkıntılık yapmakta ve cinnet getirerek afyon yutmuş gibi kendinden geçerek intihar etmektedir. TV.de seyrettikleri filmlerin etkisinde kalan nice genç kız, evini terkederek ya zengin koca avına çıkmakta veya artist ve dansçı olma sevdasına beyaz kadın tüccarlarının eline düşmektedir. Ekonomik krizin ve geçim sıkıntısının yarattığı ahlak çöküntüsünün cinsel ilişkilere yansımaları gören bir milletvekili, bazı illerde her üç kadından birinin fuhuş yaptığını açıklamıştır. Her ne kadar bu oran abartmalı ise de bugün fuhuşa sürüklenen kadın ve genç kızın sayısındaki artış korkunç boyutlara ulaşmış durumdadır. Bunun yanı sıra gerek işsizliğin yarattığı bunalım ve gerekse de toplumun yozluğu içinde bunalan sayısız genç, sürekli bunalıma girmekten öte, suç yönelmekte ve hırsızlık, gasp ve dolandırıcılık olayları hızla artmaktadır.

İşsizliğin ve hayat pahalılığının dört nala gittiği ülkemizde, gençliğin sorunları bununla da bitmemektedir. Bizzat devlet tarafından bilinçli olarak yapılan propagandalar tarafından kuşatılan ve yoz emperyalist kültürden etkilenen gençlik yığınları, (özellikle de küçük burjuva katmanlar), burjuva şarkıcıların ve onların sözüm ona sanatlarına özenmekte ve onları taklide yönelmektedir. Punkçuluk, Hawy Metalcilik ve Break dans gibi yoz eğilimler hızla artmakta ve bu akımlardan etkilenen gençlik yer yer taşkınlıklara da başvurmaktadır. Örneğin yabancı bir müzik topluluğunun konserine giden iki binin üzerindeki genç "düzenin baskılarından kurtulmak istiyoruz" diye taşkınlık yapmış ve sağa sola saldırmıştır. Yine aynı şekilde İstanbul'da binlerce futbol hastası genç, polislerle saatlerce süren taşlı sopalı çatışmalara girmiş, bir başka gün yine futbol yüzünden rakip takım taraftarları arasında günlerce süren taşlı sopalı kavgalar çıkmış ve bu olaylara karışan gençler hakkında soruşturma açılmıştır. Bunlar sıradan olaylar değildir; aksine, toplumsal bunalımın, ruhi gerilimlerin kaçınılmaz bir sonucudur.

Yine gençliği tehdit eden ve özellikle ergenlik çağına yeni girmiş olan gençleri sapık ilişkiler içine çekmek için özendirilen bir başka sorunda eşcinsellik ve kadınlaşma arzusudur. Her ne kadar insan doğasının en eski çağlardan beri süregelen hormonal bozukluklarından kaynaklanıyor olsa da; özellikle günümüzde hakim sınıflar bu tür ilişkileri meşrulaştırmaya; bilinçli teşvik ve özentiler yaratarak, bu iğrençliği toplumun hemen her kesimine enjekte etmeye çalışmaktadırlar. "Örneğin, 1980'de Batı'da, Avrupa'da, ABD'de ve özellikle kent nüfusunun % 20'sine ulaştığı San Francisco'da sosyal haklar

ve özgürlük isteme temelinde örgütlenme ve gösterilerle ortaya çıkmaya başlamıştır" (Nokta Dergisi) Bunların sayısı gün geçtikçe artmakta ve reklamları manşetten düşmemektedir. Ülkemizde de bu kadar açık olmamakla beraber özellikle 80'li yıllarda önemli bir artış göstermektedir. Ki bu da bize düzenin halkı apolitikleştirme ve yoz kültürüyle uyuşturma konusunda ne kadar başarılı olduğunu göstermektedir. Yine Nokta Dergisi'nde bu konuda şunu yazmaktadır: "Türkiye'de de Transeksüelizm patlama yapıyordu. Özellikle 1980'lerin başında Bülent Ersoy'la başlayan patlama ona öykünenleri de arkasından sürükleyecekti. Bülent Ersoy'un hemen ardından gazino sahnelerini dolduran benzerlerinin ekonomik başarısına özenen birçok genç, doktorların bıçakları altına yatarak "kadın olmak" istiyceklerdir." Bu tespite ekleyecek söze gerek yoktur. Ancak şunu şiddetle vurgulamak gerek; bunun altında yatan temel neden; ekonomiktir ve düzenin çarpıklığının kaçınılmaz sonuçlarından sadece biridir. Burjuva eğitim sistemindeki yozluk ile başlayan dengesizlik, gençliği bu ve buna benzer yollara itmektedir. Yine "şöhret olmak" adına daha çocuk yaşta denecek gençler uygulanan hormon tedavisi sonucunda, bu genç bedenlerde hormonal bozukluklar ve buna bağlı olarak fizyolojik değişiklikler meydana gelmekte ve gençler kendilerin eşcinsel ilişkinin batağında bulmaktadırlar. Bunlardan bazıları yeni yapılarına adapte olmamakta ve çevre koşullarının zorlaması altında da ezilerek intihara kalkışmaktadırlar. Boyalı, naylon basında hemen hergün bu tür gençlerin sapık ilişkileri çarşaf çarşaf reklam edilmektedir. Naylon basınının bu bilinçli kampanyaları sonucu yapılan özendirme, sanayi kentlerini aşarak kırsal alanlara daha farklı biçimlerde yansımaktadır.

Ekonomik bunalımın yarattığı çöküntü, aile yaşantısına dayanmakta, aile ilişkilerini çözmekte ve var olan tüm değer yargılarını teker teker parçalamaktadır. Dolayısıyla gençlerle aile bireyleri arasında her yönden bir uyumsuzluk baş göstermektedir. Aile büyükleri genç aile bireylerinin kendi değer yargıları ve geleneklerine uymalarını istemekte ve bunun dışına çıkan gençleri yadırgamaktadır. Bilincin toplumsal üretim ilişkisi içinde biçimlendiği olgusunu gözönüne aldığımızda, çevre koşulları, ister istemez genç kuşağı birçok yönden etkilemekte ve yeni yeni arayışlara sevk etmektedir. Orneğin; ana baba davranışları, toplumun eski değer yargıları ile yeni değer yargıları arasındaki çelişkiler yumağı, kendi kişiliğini arama çabası, gün geçtikçe yetkinleşen genç beyin; din, felsefe, ahlak, politika, cinsel ilişkiler, aile kavramı ve yaşama kavgası içinde her gün yeni sorunla karşı karşıya gelir ve yeni yeni sorumluluklar yüklenir.

Dünya gençliğini derinden sarsan bir başka sorunda uyuşturucu salgınıdır. Bunalımın yarattığı sorunlar ve alternatifsizlikle birlikte günbegün çığ gibi büyüyen işsizlik kol kola girince: ortaya çıkan umutsuzluk, karamsarlık gençliği ve diğer kitleleri uyuşturucu kullanmaya itmektedir. Yığınlar böylece geçici de olsa kendini çevreleyen zorluklardan kaçarak uyuşturucunun yalancı cennetinde "kurtuluşu" aramaktadırlar. Bir anlamda uyuşturucu onlar için çaresizliğin çaresi ve büyük çalkantıların ortasında sığınacakları bir liman gibidir adeta. Ne yazık ki bu sığınma ve hayatın acı gerçeklerinden kaçış; onları içten içe çürütmekte ve onları adım adım ölüme doğru sürükle-

mektedir, hem de korkunç acılar çektirerek. Elbetteki dünya uyuşturucu pazarını yine emperyalist tekeller ellerinde bulundurmakta ve bu yolla milyarlarına milyarlar katmaktadırlar.

ABD emperyalizmi, uzak Doğu'daki karakollarından biri olan Pakistan'da uyuşturucu kullananlara ağır cezalar verilmesine rağmen, 1983 yılında Pakistan'da 25 bin kişinin Afyon kullandığı belirlenmiştir. Tabii bu sayı resmi verilere dayanmaktadır. ABD'de bu sayı (sadece eroin kullananlar) 22,5 milyona ulaşmaktadır. 25 ile 50 gram arası esrar bulundurmamak yasal olduğu için bunlar bu sayıya dahil değildir. "Baz morfini ABD'ye yollayan İtalyan mafyası alıcılarının % 65-70'i genç insanlardır. Bugün dünyanın birçok ülkesinde binlerce ve milyonlarca ton uyuşturucu piyasaya sürülmekte ve milyarlarca dolar emperyalist tekellerin kasalarına akmaktadır. Burjuva basın, hemen hergün, emperyalist tekellerin kasalarına, bu yolla akan "kara para"nın manşetleriyle doludur. Elbetteki bunun temelinde yatan esas neden, emperyalist kapitalist sistemin tüm değer yargılarını parçalayarak, tüm ilişkileri para-meta ilişkisine indirgemesinde yatmaktadır. Ekonomik ve siyasi kriz derinleştikçe, emperyalist burjuvazi bu ve buna benzer yollara daha sıkça başvurmakta: tabii bunun faturasını da başta gençlik olmak üzere tüm halk yığınları ödemektedirler.

Emperyalist kapitalist üretim ilişkisinin derin bunalımları ve bunların doğal ürünü olan sosyal çalkantılar, hayatın hemen her alanında kendini göstermektedir. Bu durum, müzik alanında da çarpıcı bir şekilde gözler önüne serilmektedir. Bugün burjuvazi ve büyük tekeller, ellerindeki tüm imkanları kullanarak bu kokuşmuş müziğin propagandasını yapmakta ve Michel JACKSON gibi sapıklı gençliğin "müzik ilahı" olarak piyasaya lanse etmektedirler. Aslında şu anda adını yazmakla bitiremeyeceğimiz yüzlerce sanatçı (!) ve müzisyen (!) de aynı yolun yolcusudur. Emperyalist tekellerin, bunları ön plana çıkarmasındaki amacı açıktır; bir yandan genç beyinleri uyuşturmak ve gençleri öz sorunlarından kopararak -yani sınıf mücadelesinden kopararak- düzenin parçası uysal köleleri haline getirmek ve diğer yandan da bu yolla milyarlarına milyar katmaktır. Bugün bu olgu, düzenin çürümüşlüğüne ve kokuşmuşluğunun cinsiyete ve cinsel ilişkilere yansımaları olgusudur. Hakim sınıflar, kişilerdeki doğal hormonal bozuklukları bilimsel bir yöntemle tedaviye yönelmek yerine, tam tersine, bunu bir sömürü aracı olarak kullanmak için tüm imkanlarını seferber etmektedir ve bunu özendirerek, kitleleri bu çürümüş ilişkiler içine çekmeye çalışmaktadır.

İnsanlar yaşadıkları sürece, varoluşlarının değerini bilmek ve dolayısıyla herşeyin en iyisini, en güzelini yapmak ve arzuladıkları herşeyi elde etmek isterler. Bu insanların doğası gereğidir. Bu istemler zincirini belirleyen; ona ahlaki, hukuki bir karakter kazandıran şey yaşadıkları süreçteki üretim biçimidir. Tabiki cinsel ilişkiler ve arzular da bu sistemin yarattığı koşullar içinde biçimlenir. Tüm insanlar için gerekli olan cinsel ilişkiler, yaşadıkları ortam içinde daha bilinçli ilişkilere dönüşür. Karşı cinsler, içgüdüsel olarak birbirini uyarırlar, fakat bazı fizyolojik ve hormonal bozukluklardan ötürü iki cinsiyet özelliği aynı insanda bir arada bulunabilir. Bu durum, bilimsel bir yaklaşım ve tedaviyle, ağır basan cinsiyet yönünde değiştirilerek topluma

tamamen sağlıklı bir insan olarak kazandırılabilir.

Herşeyi soğuk çıkar ilişkisine ve meta haline getiren kapitalizm kadın-erkek ilişkilerinde de burjuva çıkarlar açısından özgürlük tanıdı. Ve bu çıkarıcı yaklaşım, cinsel yaşam ve ilişkilerde çürümeyi de beraberinde getirdi. Yine bu çıkarıcı yaklaşım, eşcinsel ilişkiler, cinsiyetin çürümesi olgusunu bilinçli olarak körüklemekte, genç homoseksüel sanatçıları (!) meşhur ederek, bunalım ve boşluk içindeki gençlik kitlesinin hayranlık ve sempatisini bu yöne kanalize etmeye çalışmaktadır. Fuhuş ve çürümüşlük pazarlarına hakim olan emperyalist tekeller, kadınlığa özentiyi sağlamak için bu sapıklara tanınan olanakları (para, mal mülk vs) hertürlü propaganda aracını kullanarak kamuoyuna lanse etmeye çalışmakta, bizzat bu sapıkların ağzından ballandıra ballandıra şöhrete ulaşmalarını yollarını anlatırmaktadır. Örneğin, pop şarkıcısı Michael Jackson'la yapılan bir röportajda M. Jackson şöyle demektedir: "3. cinsiyet olmak beni ben yaptı.. Bundan ayrı bir haz duyuyorum." Plakları satış rekorları kıran bu sapık şarkıcının özentizanları -ki bunlar çoğunlukla 16-20 yaş grupları arasındaki gençlik kesimidir- M. Jackson'u taklitte geri kalmıyorlar. Porno filmler, seks filmleri, çöküşü hızlandırmakta ve sapık ilişkiler cinsel tatmin aracı olarak hayvanların kullanılmasına kadar uzanmaktadır. Öyleki Batı dünyasında satış rekorları kıran kitaplar içinde bu tür sapık ilişkiler uzun uzun anlatılmakta ve bu yolla da bu ilişki meşrulaştırmaya çalışılmaktadır. Yasal olanaklar elde etmek (yani aynı cins arasında evlilik hakkı, örgütlenme hakkı, sosyal haklar elde etmek) amacıyla onbinlerce homoseksüel, ellerinde pembe bayraklarla yürüyüşler düzenlemekte ve kamuoyunun dikkatlerini kendi sorunlarına (!) çekmek için yoğun çaba harcamaktadırlar. Kısacası, cinsel çürüme ve ahlaki çöküş, her türlü burjuva pislği ve yozluğunu içinde taşımakta ve günbegün derinleşmektedir. Sex klüpleri, homoseksüel dernekleri, randevuevleri, fuhuş yuvalarından farksız olan müzik lokalleri ve diskotekler, onbinlerce, yüzbinlerce ve hatta milyonlarca genci bir hortum gibi kısılcasına almakta ve yutmaktadır. Emperyalist kapitalist ülkelerden kaynaklanan bu yozluk ve çürümüşlük, giderek emperyalizme bağımlı tüm ülkelere yayılmakta ve tüm halk kesimlerine öldürücü bir zehir gibi zarar vermektedir.

Burada saymadığımız bir dizi sorunun tam bir kördüğüm olduğu bir ortamda düzenden ne beklenebilir? Burjuvaziden gençliğın sorunlarına çözüm bulmasını beklemek, ham hayalden öte bir şey değildir.

İktisadi ve siyasi bunalım derinletikçe sınıfsal ilişkiler daha da derinleşerek, düzene karşı başkaldırıları daha örgütlü ve daha da sınıf bilinçli bir mücadeleye dönüşecektir. Proletaryanın önderliğinde birleşen emekçi gençlik yığınları da kendilerini saran atmosferi yıkıp parçalayarak ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel sorunlarına çare bulacaktır. Emperyalizm ve dünya gericiği, gençlik yığınlarından bunun için korkmakta, bu yüzden gençliği kendi saflarına çekmek, çekemediklerini içten içe çökertip bunalımın girdabında boğmak ve proletarya ile birleşen gençlik kitlelerini yok etmek için canla başla çalışmaktadır. İşte, bu gerçektir, onu gençlik yığınlarına sahip çıkmaya zorlayan...

Bölgesel özerklik üzerine

Bugün ulusal bölgesel özerklik, kapitalizmin gericileştiği, emperyalizmin boyunduruğundaki tüm sömürge ve yarı-sömürgelerde sermayenin ve feodal toprak ağalığı iktidarının sürdüğü hiçbir ülkede ileri sürülemez. Marksist olduğunu iddia eden herkes ulusal sorunun çözümüünün devrim sorunu olduğunu tavizsiz kabul eder.

Her tarihi kesitte, günün nesnel koşullarına denk, ona uygun siyasi yaklaşımlar yeni ve farklı çözüm yöntemleri gündeme gelmiş, bu, değişen tarihin nesnellığı ile birlikte değişime uğramıştır.

Yani bir tarihi kesitte doğru olan, nesnel olan, bir diğer tarihi koşulda yanlış ve de öznel olabilir. Bu, tarihsel materyalizmin gelişimi ve ortaya çıkardığı realitedir.

Ulusal sorunun ortaya çıktığı tarihi koşullarda, yine o tarihi koşullardaki nesnellığe uygun siyasi yaklaşımlar, siyasi çözüm yöntemleri gündeme gelmiştir.

"Yükselen kapitalizm" koşullarında ulusal sorunun çözümü, Marksistler için önemli güncel ve devrim sorununun bir parçası olarak ele alınmıyordu. Burjuva demokratik devrimlerin gündemde olduğu bu koşullarda, ulusal sorun da burjuva demokratik devrimin bir parçası olarak ele alınmaktaydı.

Ulusal sorunun esaslı çözümü de bu devrimin kaderine bağlı olarak ele alınmıyordu. Ulusal sorunun en kesin ve en doğru çözümünün ülkenin tam demokratikleştirilmesinde olduğu savı, ileri sürülen Marksist önerme idi.

Stalin bu konuda şunları der;

"Rus Marksistleri, ulusal sorunun, devrimin gelişmesi genel sorununun bir parçası olduğu ilkesini devrimin değişik aşamalarında ulusal sorunun değişik görevler gerektirdiği ilkesini ve bu görevlerin her belirli tarihsel anda devrimin niteliğine uyması gerektiği ilkesini ve partinin ulusal sorundaki siyasetinin bu unsurlara göre değiştiği ilkesini her zaman benimsemişlerdir. Birinci dünya savaşından önceki dönemde, tarih o zamanın görevi olarak Rusya'da, burjuva demokratik devrimi gündeme koyduğu zaman, Rus Marksistleri ulusal sorunun çözümünü, Rusya'da demokratik devrimin kaderine

bağladılar. Partimiz, çarlığın devrilmesinin feodalite kalıntılarının temizlenmesinin ve ülkenin tam demokratlaşmasının, kapitalizm çerçevesi içinde ulusal sorunun mümkün olan en iyi çözümü olduğu görüşünü benimsemişti." (Stalin MUSSS. 317).

Ulusal sorunun "mümkün olan en iyi çözümü", feodalizmin tasfiyesi ve ülkenin kapitalist çerçeve içinde tam demokratikleştirilmesi ile olanaklı görülmekteydi. O koşullar içinde marksist bir önerme olan bu tez, bugün geçerli olmayan ve bugünün nesneliliği ile bağdaşmayan bir tezdur. Bugün ülkenin tam demokratikleştirilmesi de YDD'lerin, sosyalist devrimlerin kaderine bağlı olarak ele alınır.

Kapitalizm çerçevesi içinde ulusal sorunun çözümü ülkenin tam demokratikleştirilmesi olarak ele alınır. Stalin kendisinin yazdığı "Marksizm ve Milli Mesele" adlı broşürü bu döneme yükselen kapitalizm çağı ait olduğunu belirterek bundan pasajlar aktarır. Yine Lenin'de bunu, bir İsviçre örneği ile açıklar.

Bu dönemde, birçok burjuva önerme ve tezlerde ileri sürülmüştür. Bunun başında, Bund'un ulusal kültürel özerkliği gelir. Bu milliyetçi önerme, sınıfsal bakış açısından yoksun, sınıfsal farklılıkları gizleyen ve esas olarak ulus orjinine dayanan bir öze sahiptir.

Ulusal sorunun çözüm yönteminin bu sınırlar içinde ele alındığı koşullarda, Marksistler demokratikleşmenin en temel öğelerinden biri olarak ulusların tam hak eşitliği özü ile doldurulan, ulusal bölgesel özerkliği gerekli görürler. İsviçre vb. burjuva demokrasisinin en geniş sınırlarıyla yaşadığı ülkelerde olan da esasta budur. Ulusal bölgesel özerklik salt ulus orjinine bağlı değil, ekonomik, sosyal farklı özellikleri olan çeşitli azınlık milliyetleri de içerebilen ve bir toprak birliğini esas alan bölgeler için gerekli ve geçerlidir. Bu, çeşitli azınlık milliyetlere tanınan özerklikten de farklılıklar içerir. Bu, Marksist önermeyi, Bund'çu ulusal kültürel özerklikten ayıran temel farkta budur. Yani, çeşitli alanlara (diğer uluslar içine) serpilmiş, bir milliyetin dil, kültür vb. ulusal istemlerini talep etmeden ziyade, esas olarak bu istemleri bölge esasına bağlı ve toprak birliği taşıyabilen bölgeler için gerekli görülmüştür.

Yükselen kapitalizm koşullarında bölgesel özerklik, devrim öncesi kapitalizmin gelişme koşulları içinde uygun görülen ve devlet yapısında bir özerkliği (bölgesel) içeren bir önerme idi.

Emperyalizm koşullarında bölgesel özerklik nasıl ele alınmalıdır.?

Emperyalizm koşullarında (ekim devrimi sonrası), ulusal sorunun çözümü, devrimin genel sorununa bağlı olarak, bu dönemde tarihe karışan burjuva demokratik devrimleri yerine, proleter devrimlere ve proletaryanın önderliğindeki YDD'lerin kaderine bağlanmıştır. Ve ülkenin demokratikleştirilmesi de ancak bu devrimlerin zaferi ile olanaklıdır. Ve bu koşullarda kapitalizmin gerici karakteri içinde, Marksistlerin ülkeyi demokratikleştirerek, ulusal sorunu en tutarlı biçimde çözme diye bir sorunu değil, en doğru ve en tutarlı çözümü olarak, sermaye iktidarının yıkılması ve uluslararası tam hak eşitliğinin ve ezilen ulusların KKT etme koşullarının yaratılmasıdır. Bunun tersi günümüzde burjuva reformizmidir.

Kısacası, bu tarihi koşullarda, egemen sınıfların iktidarı yıkılmadan, em-

peryalizmin o kesitteki zinciri parçalanmadan ulusal sorunun çözümü, uluslararası tam hak eşitliğinin elde edilmesi olası değildir. Bunu olası gören ve bu koşullarda bölgesel özerklik elde etmeye çalışan veya bunu öngören anlayış reformizmdir, uzlaşmacılıktır.

Bugün ulusal bölgesel özerklik, kapitalizmin gericileştiği, emperyalizmin boyunduruğundaki tüm sömürge ve yarı-sömürgelerde sermayenin ve feodal toprak ağalığı iktidarının sürdüğü hiçbir ülkede ileri sürülemez. Marksist olduğunu idda eden herkes ulusal sorunun çözümünün devrim sorunu olduğunu tavizsiz kabul eder.

Ulusal sorunun genişleyerek, sömürge ve milliyetler sorunu haline geldiği koşullarda (emperyalizm ve proleter devrimleri çağında), Marksistlerin değişen siyasi yaklaşımını Stalin şöyle ifade eder.

"Parti, sermaye iktidarının değişmesinin, emperyalist orduların sömürge ve bağımlı ülkelerden kovulmasının ve bu ülkelere ulusal devletler olarak örgütlenme ve ayrılma hakkının tanınmasının, ulusal düşmanlıkların ve burjuva milliyetçiliğinin tavsiyesinin ve bu temel üzerinde halklar arasında kardeşçe işbirliğinin kurulmasını, yeni koşullar altında uluslar ve sömürgeler sorununun en iyi çözümü olabileceği görüşüne vardı." (age. 328-29).

İşte emperyalizm ve proleter devrimleri çağında ulusal sorunun çözüm yöntemi devrimin genel sorunu, onun bir parçası olarak ele alınırken, ön çözüm olarak onun devrimci yoldan halledilmesidir.

Bu durumda bölgesel özerkliğin, sermaye iktidarının yıkılmadığı koşullarda ileri sürmenin tek ve en doğru siyasi tahlili reformizmdir. Ve bu tarihi koşulda, ulusal KKTH tek bir devrimci Marksist bakış açısı olan, "ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı" olarak ele alınır, alınmak zorundadır. Bunun dışında UKKT'nın bölgesel özerklik veya ulusal kültürel özerklik gerici, reformist bir anlayış olacaktır.

Ulusal bölgesel özerklik, ancak sermaye iktidarının parçalandığı ve DHİ şartlarında ulusların tam hak eşitliğini garanti eden, ve onun uygulandığının bir biçimi (tümü değil) olarak gündeme gelir. Bundan önceki koşullarda bölgesel özerkliği ileri sürmek belirttiğimiz gibi reformizmin en koyusudur. Bugün birçok hareket bu talebi, sermaye iktidarı koşullarında öne sürerek uzlaşmayı bu reformist anlayışla geliştirmiş ve emperyalizmin apış arasına oturmuştur.

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında bölgesel özerklik ancak devrim sonrası DHİ koşullarında gündeme gelir. Ülkenin demokratikleştirilmesinde yine ancak bu görevin yerine getirilmesiyle olanaklıdır. Ulusal baskının ortadan kaldırılması, ulusların tam hak eşitliği demokrasinin tüm gerekleri sermaye iktidarı ortadan kaldırılmadan olanaklı değil. Bu, bu çerçeveden genişletilmesi için mücadele edilmeyeceği anlamına gelmez. Yani reformlar için mücadele etmek, reformlarla yetinmek demek değildir. Sorun, bu tek tek parçaların stratejinin bütününe hizmet etmesi sorunudur.

Karıştırılan önemli bir nokta, bu önermenin her tarihi kesitte aynı işlevi gördüğü ve ayrımsız savunulmasıdır. Bu anlayış "ulusal kültür sloganı" içinde geçerlidir. Geçmiş süreçlerde şöyle bir yaklaşım sergilenmiştir.

Bölgesel özerkliğin, ulusal kültürel özerliğe karşı ileri sürülüşü her tarihi kesite uyarlanmaya çalışılmış, DHİ koşullarında da, "ulusal kültür sloganı"

gericiliği gözardı edilmiş ve/veya ayrıştırılmamıştır. Ulusal bölgesel özerkliğin emperyalizm koşullarında sermaye iktidarı altında gerici reformist bir öz içerdiği gibi, ulusal kültür sloganı da DHİ koşullarında gerici değil ilerici devrimci bir öz taşır. Sermaye, iktidarı koşullarında gerici bu burjuva sloganın sosyalizm koşullarında niteliğine ilişkin Stalin şöyle der.

"Lenin gerçekte, **burjuva egemenliği altında** (abç. St.) ulusal kültür sloganını gerici bir slogan olarak nitelendiriyordu. Ama başka türlü olabilir miydi? Ulusal burjuvazinin egemenliği altındaki ulusal kültür nedir?

Ereği, yığınları milliyetçilikle ağulamak ve burjuvazinin egemenliğini pekiştirmek olan; içeriği bakımından burjuva, biçimi, bakımından ulusal bir kültür proletarya diktatörlüğü altında ulusal kültür nedir? Ereği yığınları enternasyonalizm anlayışı içinde eğitmek ve proletarya diktatörlüğünü pekiştirmek olan, içeriği, bakımından sosyalist ve biçimi bakımından ulusal bir kültür. Marksizmden kopmadıkça, ilke bakımından bir birinden ayrı bu iki öge birbirine nasıl karıştırılabilir?

Burjuva rejimde ulusal kültür sloganı ile savaştan Lenin'in ulusal kültürün ulusal biçimine değil, burjuva içeriğine saldırdığı açık değil mi? Lenin sosyalist kültüre, milliyetsiz şu ya da bu ulusal biçimden yoksun olarak baktığını varsaymak budalaca bir şey olur" (age 337).

İşte burada da açıkça görüldüğü gibi, her tarihi kesitte ve her yeni biçimleniş içinde, sorunların içeriği ve biçimi farklılıklar taşıyacaktır. Ulusal kültür sloganına burjuvazinin egemenliği altındaki koşullarda karşı çıkarken ve bunun esas özü olan burjuva öze, sınıf farklılıklarını gizleyen öze karşı savaşmak bir Marksist için vazgeçilmez bir ilke sorunu iken, sosyalizm koşullarında ise bu slogan ilerici ve uluslararası eşitliği sağlamada, gerekli ve zorunlu bir koşul olarak yine her Marksistin vazgeçemeyeceği bir önermedir.

Bunun gibi bölgesel özerklikte, ulusal sorunun burjuvazinin kaderine bağlandığı yükselen kapitalizm koşullarında ulusal kültür sloganına karşı ileri sürülen Marksist bir önerme iken, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, ulusal sorunun proletaryanın kaderine bağlandığı koşullarda, ancak bu devrimlerin gerçekleştiği kesitte, uluslararası tam hak eşitliğini sağlamada, Marksist pratik bir önermedir.

Bugün ulusal sorunda da reformist ve devrimci siyaseti birbirinden ayırmada siyasi hedeflerin, siyasi istemlerin sınırını irdelemek gerek. Burjuva iktidarı yıkmayı amaçlamayıp, bu koşullar içinde, bölgesel özerklik, federasyon vs. elde etmeyi amaç edinen bu siyasetin özü -onu elde etmek için devrimci savaşım, devrimci eylem veriliyor da olsa- devrimci değil reformizmdir: Yani ulusal sorunu, anayasal yolla halle koyulma asla devrimci bir siyaset, Marksist bir anlayış olamaz.

Buraya kadar değindiğimiz, bölgesel özerklik esas olarak devlet yapısı bazında ele alınan bir olgu olup, her devlet yapısında gündeme gelen özerklik, federasyon vb. düzenlemeler parti örgütlemesinde de buna uygun düzenlemeleri gündeme getirir. Örneğin, DHİ koşullarında fedaratif bir devlet ilişkisi içinde olan bağımlı uluslar, bu oluşuma uygun olarak parti yapısında da bu oluşumu zorunlu kılar.

Burada karıştırılan bir nokta da, parti yapısında özerklik ile devlet yapısında özerklik veya federalizmin birbirine her durumda bağlanmasıdır.

Oysa ki, parti yapısında -devrim öncesi- bölgesel özerklik, devlet yapısında özerkliği kesin olarak doğurmaz. Partide federasyon ise, oluşacak devlet yapısında federalizmi dayatır.

Proletarya partisi, birçok ulus ve milliyetin olduğu bir burjuva devlet sınırları içinde, miliyet esasına göre değil sınıf esasına göre örgütlenme anlayışını benimser. Parti yapısında federasyonu kabul etmez. Ulusal esasa göre komünist grup veya örgütler kurmaz. Bu tek devlet sınırları içinde siyasi iktidarın genel halkın ortak sorunu olduğu koşullarda böyledir. Farklı otoritelerin farklı devlet aygıtlarının olduğu koşullarda durum hiç de böyle olmayabilir. Bu aynı zamanda devrim sonrası devlet ve parti yapısında federasyonu dışladığı anlamına gelmez.

Parti yapısında özerklik ise, her ulustan proleterlerin örgütlendiği parti, yerel örgütlerinin özerkliğini tanır. Bu ne anlama gelir? Bu ademi merkezizetçiliğin uygulanması anlamına gelir. Yani P'nin farklı ekonomik, ulusal özellikleri olan bölgelerde, merkezi stratejiyi, bölgenin farklı özellikleri gözardı edilmeden, uyarma ve örgütlenme çalışmalarını bölgenin dili, kültürü ve bu farklı özellikleri ile yerine getirilmesidir.

Stalin örgütlemeye federasyona karşı çıkarken, federalizm ve ulusal kültürel özerkliğin milliyetlere göre bir örgütlenme, burjuva milliyetçiliği olduğunu belirtir, ve Marksist yaklaşımı şöyle ifade eder.

"Böyle bir duruma karşı tek çıkar yol, enternasyonalizmin ilkelerine dayanan örgütlemedir.

Rusya'nın bütün milliyetten işçilerinin hemen tek ve birleşmiş (aç. st.) topluluklar içinde toplanması bu toplulukların tek bir parti içinde birleştirilmesi-görev işte budur.

Partinin bu kuruluş biçiminin **bölgelerin** (aç. stn) tek bir bütün içindeki, parti içindeki geniş bir özerkliği dışlamadığı ama içtelediği kolay anlaşılır." (age. 77).

İşte burada bahsedilen, "parti içindeki geniş bir özerklik, bugün içinde geçerli olan Leninist parti anlayışdır. Bugün bölgesel özerklik parti yapısında, farklı ulusal ve ekonomik özellikler taşıyan bölgelerde parti bölge organlarının özerkliğidir. Ve bu kesinlikle federasyon olarak ele alınamaz.

Federasyon karşılıklı gönüllü ve bağımsız ilişkiye dayalıyken, özerklik merkezi stratejiye ve parti iradesine tabi zorunlu bir ilişki içindedir. Kısaca ademi merkezizetçiliğin uygulanışından başka bir şey değildir.

Devlet yapısında, bölgesel özerklik günümüz partilerinde, burjuva iktidarın varolduğu koşullarda reformizm ve uzlaşmacılıktır. Parti yapısında özerklik ise, çok uluslu ve/veya farklı özellikleri taşıyan bölgeler için gerekli ve zorunludur.

Bir kez daha belirtmek gerekirse, her tarihi koşulda var olan her olgu, eğer onu çevreleyen realiteden kopuk olarak ele alınır ve tarihsel gelişimi içinde uğradığı değişimler dikkate alınmaz ve olduğu gibi farklı nesnel koşullar içinde aynı biçim ve özele alınıp uygulanmaya çalışılırsa tarihsel materyalist yaklaşımdan uzaklaşmış olunur.

Toplumsal ve siyasal boyutuyla Tütün gerçeği

*Tefece, tüccar,
karaborsacı e toprak
ağalarının azgın
sömürüsü altındaki
tütün üreticilerinin
daha insanca
yaşayabilmelerinin
maddi koşullarını,
ancak, kuracakları
kendi
ekonomik-demokrati
k örgütleri olan
üretici kooperatifleri
aracılığıyla,
sömürücülere karşı
verecekleri
mücadeleyle
sağlayabileceklerdir.*

Tütün, ülkemizde salt ekonomik değil, toplumsal ve siyasal açıdan da önem taşıyan bir üründür. 500 bini aşan bir küçük çiftçi işletmesi bu ürün aracılığı ile geçimini kazanmaya çalışıyor. Bu, yaklaşık üç milyondan fazla insanın doğrudan yaşamının bu ürüne bağlı olduğunu gösteriyor.

Bunun dışında 53 bin insan bu ürünün işlemesi işlerinde çalışıyor. Ülkemiz, yıllık ortalama 250 bin ton'un üzerindeki üretimiyle, dünyanın önde gelen bir kaç tütün üreticisinden birisi. Bu üretimin yılda 100 bin tondan fazlası ihraç ediliyor.

Dünyada başlıca iki tip tütün yetiştiriliyor: Virginia-Burley ve Şark tipi. Şark tipi tütünün en önde gelen üreticisi Türkiye. Tüm dünyada iyi yanmayan sert, acı tütünlerin harmanlanmasında katkı maddesi olarak Şark tipi tütün kullanılıyor. Ve bu yüzden de özel bir yeri var. Ayrıca ülkemizin çeşitli bölgelerindeki farklı iklimatik özellikler nedeniyle bu tütünün farklı türleri yetiştiriliyor. Ege, Karadeniz, Marmara ve Doğu tütünleri değişik özelliklere sahip. Ekili tütün alanlarının %66'sı Ege bölgesinde bulunuyor. Buna karşın son yıllarda Doğu ve Güneydoğu'da ekim alanları hızlı bir gelişme gösteriyor.

Virginia-Burley tipi tütünün özelliği sulak arazilerde yetişmesi. Türk tütününü ise kıraç arazilerde yetiştiriliyor. Ve bu özelliği nedeni ile de ekonomik bir ürün. Bu tütünün diğer bir özelliği de toprak ne kadar kıraçsa kalitenin o denli yüksek olması ancak bu özellik verim düşüklüğünü de beraberinde getiriyor. Verimin düşük olması nedeniyle tütün fiyatının diğer ülkelere oranla yüksek olması, bu ürünün taban arazi denilen verimli topraklar-

da ekilmesine etki ediyor. Bu durum da kalitenin düşmesi demek. Bu yüzden tütün ekimi yasayla izne bağlanmış. 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu tütün ekim alanlarının gereğinde daraltılmasına izin veriyor. Tütün üretiminin 500 bin'i aşkın üretici ailenin tek gelir kaynağı olması ve tütün üretiminin Ege gibi politik olarak gelişmiş ve etkin bir bölgede yoğunlaşması, bu ürüne aynı zamanda politik bir nitelik de kazandırıyor. Bu durumsa gerek ruhsat alanlarının sürekli genişlemesi ve fiyatların sürekli dalgalanmasına yol açıyor.

Türkiyede son yılların ortalama tütün rekoltesi 250 bin ton. Yıllık tütün tüketimi ise 8 bin ton. Bu miktar iç pazarın Amerikan menşeyli tütünden üretilen yabancı markalı sigaraların eline geçmesine paralel olarak azalıyor. Dışsatım imkanları ise dünyada Şark tipi tütün alışkanlığı yaygın olmadığından sınırlı. Son yıllarda 100 bin ton civarında seyreden bu rakamı daha fazla arttırılması mevcut koşullarda olası değil. Türk tütününün katkı maddesi olarak dışsatım imkanı sınırlı. Öte yandan Virginia-Burley tipi tütüne bağımlı olmayan Birleşik Devletler Topluluğu, Doğu Avrupa gibi ülkelerde ya tütün üretimi yeterli ya da pazarlar hızla Amerikan sigara tekellerinin eline geçiyor. Sonuç olarak Türkiye'de kronik bir üretim fazlası sorunu ortaya çıkıyor. Bu üretim fazlası yıllık ortalama %50'yi buluyor.

1970'lerden bu yana Türkiye'nin yıllık tütün üretimi konjoktürel dalgalanmalar dışında fazlaca değişme göstermediği halde, doğu ve güneydoğu bölgelerinde 1981 yılında 24 milyon Kg. olan üretim 1990'da 73 milyon Kg'a yükselmiştir. 1992'de bu bölge tütünlerinin alımı için ödenen bedel iki trilyon liraya yakındır. Tütünde üretim fazlası sorununun önemlice bir parçasını bu bölgedeki üretim artışı oluşturuyor. Son zamanlarda bu bölgede yapılan tütün alımlarında son derece büyük yolsuzlukların döndüğü; örneğin Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde Tekel Tütün alım Deposu'nda yapılan bir denetimde 48 bin balya tütünden 40 bin balyanın çamur, taş ve toprak yığını olduğunun belirlendiği, bölgenin yarı-feodal yapısı nedeniyle üreticinin gerçek anlamda çıkarlarını savunamadığı, ağa, tüccar ve bir takım tefecinin ürünü ele geçirip bunu istedikleri gibi tasarruf ettikleri düşünülürse, bu üretim fazlasının bir bölümünün "hayali" olduğu sonucuna varılabilir. Buna benzer bir durum da 1980 sonrası teşvik tedbirlerinin uygulandığı dönemde görülmüş, bölgede hayali yatırım rekorları kırılmıştı.

AMERİKAN SİGARA TEKELLERİNİN PAZAR SAVAŞINDA STRATEJİK BİR NOKTA: TÜRKİYE

ABD, yıllık 670 bin ton üretimle dünyanın en büyük tütün üreticisi konumunda. Bu ürünün her yıl 250 bin tonluk bölümünü dışa satıyor. ABD aynı zamanda dünyanın en büyük dış satımcısı.

Amerikanın önde gelen tütüncülük dergisi "Tobacco Rep" te yayınlanan bir araştırmaya göre, bugün ABD'nin %10 civarında seyreden dünya tütün ticaretindeki payı, 2000 yılında %24.1'e yükselecek. Aynı araştırmaya göre 1990 yılında Türkiyenin %8 olan payı ise %2.5 civarına inecek.

Tütün sektörü, ekiminden sigara olarak satışına kadar ABD'nin en karlı

sektörlerinden biri. Bir dönümlük alanda yetiştirilen mısır veya soya fasulyesinden 200 dolarlık kazanç sağlanırken bu rakam aynı alanda tütün üretilmesi halinde 3500 Dolarla yükseliyor. 1990 yılında tütünün bir tarım ürünü olarak Amerikan ekonomisine katkısı 2.7 milyar dolar.

Ancak ABD ekonomisinin güçlü sektörlerinden biri olan bu alan, son zamanlarda sıkıntıda. Başta ABD olmak üzere diğer Avrupa ülkelerinde sigaranın sağlığa zararlı etkileri konusunda bilinçlenme ve sigara kullanımını kısıtlayan çeşitli yolların ortaya atılması ile bu ülkelerde sigara tüketimi azalıyor. Örneğin ABD'de 1990 yılında sigara tüketimi 1989 yılına göre %2.5 azaldı. Anti-sigara kampanyasının yanında bu sektöre getirilen vergiler de düşüş eğiliminin süreceğini gösteriyor.

Bu gerçeklik, geleneksel olarak ABD sigara tekellerinin etki alanı dışında kalan "Doğu Bloku" nun çöküşü ve bu dev pazarın Amerikan sermayesine açılmasıyla birleşince, Amerikan sigara tekellerinin şimdiye kadar ki en büyük yayılma hareketi da başlamış oldu. Bu hareketin öncüsü Amerikan sigara tekellerinin en büyüğü Philip Morris grubu. Bu grubun en çok satılan markası "Marlboro" yüksek fiyatı yüzünden Amerikada satışı en hızlı düşen marka. Sigara satışları grubun toplam satış miktarının %47'sini oluşturuyor. Ancak sektörün yüksek kar marjı nedeni ile toplam karların üçte ikisi bu %47'lik satış alanından geliyor. Dolayısıyla Philip Morris için sigara sektöründeki yeri çok önemli.

Philip Morris, bu yayılma olayının yürütmek için bir Doğu Avrupa ve Orta Asya Bölge Başkanlığı oluşturmuş durumda. Türkiye bu bölgede, hem kendi iç pazarı hem de Orta Asya pazarı açısından son derece stratejik bir nokta. Ancak 1177 sayılı yasa yabancı marka sigaralarını Türkiye'ye girmesinin önünde bir engeldi.

1980 sonrası yasanın değiştirilmesi yönünde yapılan baskılarla 23.7.1984 tarih ve 18467 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı"nda tütün politikasının değiştirilmesine yönelik çabalar ilk meyvesini verdi. Plan, "Sigarada tütün tekelinin kaldırılmasını ve yeni tip tütünlerin üretiminin bir program çerçevesinde gerçekleştirilmesini" öngürüyordu.

Ancak somut adımların atılması için iki yıl geçti. Ortaya çıkacak tepkileri en aza indirmek için 3.6.1986 tarih ve 19126 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 3291 sayılı Yasanın içine sıkıştırılan hükümlerle Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu bir gecede değiştirildi. Ardından 3291 sayılı yasa kapsamında yaprak tütün ve tütün mamullerinin üretimi, satışı, ithalatı, fon alınması ve bu fonların kullanılmasına ilişkin usul ve esasların 20.8.1986 tarih ve 19197 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle, "kaçakçılığın önlenmesi" gerekçesiyle Türkiye pazarının kapıları yabancı sigara tekellerine açıldı.

Değişiklik ilk önce kendini sigara ithalatında gösterdi. 1985 yılında 5978 ton olan sigara-tütün ithalatı, 1986'da 11.057 ton'a, bir sonraki yıl ise 18.101 tona yükseldi. Sigara ithali için ödenen döviz indeksi 1984'te 100 kabul edersek bu rakam 1987'de 687'ye, çıkmıştı. Bu yükselme o tarihten itibaren devam ediyor. Bu yasal değişimin gerekçesi olarak öne sürülen sigara kaçakçılığı ise ortadan kalkmadı, aksine arttı. Bugün Türkiyede resmi sigara tüke-

timi 75 milyon Kg. olarak görünüyor. Oysa DPT ve Tekel kayıtlarına göre bu rakam gerçekte 110 milyon Kg. civarında. 35 milyon Kg.lık fark ülkeye giren kaçak sigaranın boyutlarını gösteriyor.

Yapılan değişiklikle elde edilen ilk sonuç ülke halkının sigara içim alışkanlığını değiştirerek yabancı marka ve Virginia tütününe bağımlılığın yerleştirilmesi oldu. Bu, yerli tütüncülüğü yerle bir edecek son hamle için zeminin hazırlanması demekti.

Bu arada bir ilginç gelişme de Tekel'in giderek eskiyen sigara imal teknolojisinin yenilenmesi ve bu sanayinin karşı karşıya bırakıldığı "kurtlarla" başedebilmesi için hiç bir çabanın gösterilmemesi; üstelik 1980 öncesinde yapım ve yenilenmesine başlanan sigara fabrikalarıyla ilgili yatırımların iptal edilmesiydi.

8 Ağustos 1990 tarihinde Philip Morris Inc. ve Sabancı Holding ortaklığı PHİLSA, o zamanki yasa gereği Tekel'e de %15'lik pay vererek yatırım için DPT Yabancı Sermaye Dairesi'ne başvuruyorlardı. Başvuru metni, yerli tütüncülüğün ipinin çekilmesi için nasıl hesaplı kitaplı hazırlık dönemi yaşandığını belgeliyordu. Başvuruda 5 Nisan 1990 tarihinde taraflar arasında yapılan gayri-resmi bir anlaşmaya atıfta bulunuluyordu. Bu anlaşmada, "Yatırımı gerçekleştiren taraflara Türkiyede tütün endüstrisi için bağlayıcı olan yasa ve nizamnemelerde değişiklik yapılacağı koşulu açık olarak beyan edilmiştir" deniliyor. Ardından uzun bir liste halinde istekler sıralanıyor. en baştaki istek tabii ki, "... sigara imali, ithali ve dağıtımı üzerindeki devlet tekielinin kaldırılması..." Bu istek 3 Mayıs 1991 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararnemesiyle gerçekleşiyor. Ancak PHİLSA'nın başvuru belgesinde belirtilmeyen istekleri de var. Ve kararname, bu istekleri de yerine getirecek şekilde düzenlenmiş. Buna göre yatırım için Tekel'in ortaklığı zorunlu olmaktan çıkarılıyor ve yurt içi imalatçıların ürettikleri sigaranın marka bazında 2000 tonu geçmesi halinde söz konusu markaların "fiatlandırılması, dağıtımı ve satışı serbesttir" hükmü getiriliyor. Bu kararnamenin hemen ardından PHİLSA'daki %15'lik tekel katılımına son veriliyor. Philip Morris bu hisseleri devralarak ortaklıktaki payını %75'e çıkartıyor. Yılda 2000 tonluk üretim ölçüsü PHİLSA diğer yabancı tekeller karşısında avantajlı kılmak için düşünülmüş bir hüküm. Çünkü Tekel'in 1990 yılında ithal edip yurtiçinde sattığı 15 bin yabancı sigaranın 13.500 tonu, yani %87'si Philip Morris tarafından üretilen Marlboro, Marlboro Light ve Parliament markalarından oluşuyor. İkinci sırada gelen Reynolds grubunun pazar payı ise belirtilen miktarın yarısı düzeyinde. Yani diğer firmaların hiç birinin 2000 tonluk pazarı yok.

Bu maddeler hem Tekel'in hem de hazinenin en büyük gelir kaynaklarından birinin PHİLSA'nın kasasına aktarılması anlamına geliyor. Çünkü bugün Tekel'in ithal ettiği bir paket Marlboro sigaranın çıplak döviz maliyeti, satış bedelinin dörtte biri civarında. aradaki dörtte üçlük rant, vergi, fon ve kar olarak hazineye aktarılıyor. PHİLSA Türkiyede de kuracağı fabrikada yılda 2000 ton üretim koşulunu gerçekleştirdikten sonra geri kalan 15 bin tonluk miktarı kendisi ithal edecek ve bu ithalattan elde edeceği rant, kendi kasasına girecek. Bu rant bugünün fiyatlarıyla 3 trilyonu geçmektedir.

Tekel'in ve Hazine'nin uğrayacağı bir başka zarar da, pazar payı daralacak ve satışı düşecek, yerli sigaraların imali ve satışından elde ettiği kardır. Bugün iç piyasada satılan 1 paket filtreli sigaranın maliyet ve fiyatları arasındaki fark 1'e 5 civarında. Yani Tekel, sigara alanında %500 karla çalışan bir kuruluş. Tekel, sattığı her paket sigaradan hazineye %100 oranında ek bir vergi ödemektedir. 1990 yılında bunun tutarı 1.5 trilyon liradır. Aynı yıl Tekel'in yerli sigara satışından hazineye %100 oranında ek bir vergi ödemektedir. 1990 yılında bunun tutarı 1.5 trilyon liradır. Aynı yıl Tekel'in yerli sigara satışından hazineye aktardığı tüm vergi ve fon tutarı 2.5 trilyondur.

Yabancı sigara tekellerinin iç piyasaya egemen olmalarıyla bu kaynaklar tekellerin kasasına akacaktır. Geçen yıl Tekel ile Philip Morris ve Reynolds arasında yaşanan anlaşmazlık, önümüzdeki dönemde de bu kuruluşlar arasında ne tür çatışmaların yaşanacağına ilişkin bazı işaretler verdi. İki büyük yabancı firmanın geçen yılın Ocak ayında gündeme getirdikleri fiyat artışı isteğine Tekel karşı çıktı. Firmalar sigaranın tekelle satış fiyatını baks başına 221 Dolardan 250 dolara çıkarmak isterken, Tekel fiyatların 1990 düzeyine indirilmesini istedi. Bu yüzden üç ay kadar Türkiye'ye yabancı sigara girmedi. Stoklar azalınca yabancı sigara kıtlığı görüldü. Ve virginia tütünden imal edilen Tekel 2000 sigarasının satışları olaganüstü arttı. Ancak bu sigarayı imal eden fabrikanın kapasitesi sınırlı olduğu için bu marka da piyasada bulunmaz oldu. Daha sonra yabancı tekeller Tekel'e yaptıkları satış fiyatını 210 dolara indirerek uzlaşmak zorunda kaldılar. Tekel bu çatışmadan bugün elinde bulundurduğu imkanları kullanmak sureti ile üstün çıktı. Ama PHILSA üretime başlayıp Tekel'in elinde bulunan imkanları da kendisi kullanmaya başladığında yolunun üstündeki son engeli, damping dahil her türlü silaha başvurarak yok etmeden rahat etmeyecektir.

PHILSA'nın 10 ay gibi kısa bir süre içinde kurduğu fabrikanın ilk üretim ünitesi geçtiğimiz günlerde faaliyete geçti. Projenin tamamının bitirilerek faaliyete geçmesi 2000 yılını bulacak. Fabrika bu aşamada yıllık 30 bin ton sigara üretme kapasitesine ulaşacak. Yatırımın boyutlarının giderek büyümesi ve PHILSA'nın geçen yıl sermayesini üç kat arttırması, bunun yanısıra diğer yabancı sigara tekellerinin rekabet edebilmek için aralarında birleşme imkanları aramaları, Türkiye'nin bu tekeller açısından nasıl stratejik bir önem taşıdığının açık göstergeleri.

TÜTÜN POLİTİKASINDAKİ ÇELİŞKİLER KARMAŞASI

Türkiyede tütüne ilgili en önemli sorun üretim olgusu. 1991 yılı itibariyle Türkiye'nin elindeki stok miktarı 323 bin tondan fazladır. Bu miktar neredeyse ülkenin bir yıllık toplam tütün üretiminin iki katı. Bunun yanında Maliye ve Gümrük Bakanlığının açıklamalarına göre 1985'ten bugüne yakılan tütün o günün rakamıyla 400 milyar lirayı buluyor. Bu yıl sorun daha da keskinleşecek. Çünkü rekor geçen yıla göre 60 bin ton fazla.

Türkiye'de üretim miktarını belirleyen önemli bir araç olan fiyat politikası hala "O ne verirse benden şu kadar fazlası" ya da "Perişan edelim ki ekmesinler" mantığıyla yürütülmektedir. 1991 yılında destekleme alımına tabi

diğer ürünlerini yıllık fiyat artışları ortalama %70 civarında iken tütünün fiyatının % 134 oranında artırılması üretimin daha da artırılmasını teşvik etmiştir. Buna karşılık düşük baş fiyat ya da A grad B grad ve Kapa tütünler arasında aşırı fiyat farklılaştırılması yoluyla üreticiyi "terbiye etmek" anlayışı da yanlıştır. Bu anlayış, Hükümetlerin bilinçli teşviki sonucu üretim genişlemesi ve kalitenin düşmesinin bedelini üreticiye ödeten, rantını ise ihracatçıya yediren anlayıştır.

Günümüzde tütünle ilgili çelişkili ve tasfiyeye yönelik kararların rahatça alınmasında, tütün üretiminin bir plan ve program çerçevesi içinde gerçekleştirilmemesi, fiyat politikasındaki anormal dalgalanmalar gibi olguların ana nedeni, tarımın en geniş sektörlerinden birini oluşturan bu sektörde çok geniş bir üretici kesimin tamamen örgütsüz oluşudur.

Bu sorunun kısa ve uzun vadede çözümü için zorunlu olan ön koşul, tüm tütün üreticilerini bünyesinde toplayan, uygulamalar konusunda söz ve karar sahibi olduğu, ama bir "devlet kuruluğu" olma özelliği bulunmayan demokratik bir kitle örgütü özelliğine sahip Tütün Tarım Satış Kooperatifleri'nin örgütlenmesidir. Üretim alanlarının sınırlandırılması, üretim planının hazırlanması ve bu plan uyarınca bir bölgeye belli bir kontenjan tanınarak bunun uygun bir şekilde dağıtılması, ancak üretici örgütünün varlığı ve genel demokratik mücadeleye katılımı ile söz konusudur.

Üreticilerin yaygın katılımı ve denetimi olmadan çıkarlarının savunulmayacağına en açık örneği, Ege Bölgesi Ziraat Odası Başkanlarının Tütün kararnamesi ile ilgili tutumlarında görüldü. İzmir Ziraat Odası Başkanı Reşit Kurşun'un bu kararnameyi keskin bir dille eleştirmesi üzerine, kendisi ve bölgedeki diğer 7 Ziraat Odası Başkanı ile Philip Morris firması tarafından Amerika'ya davet edildi. "İnceleme gezisi"nden sonra "Kararnemeye karşı çıktığı için hata ettiği"ni söyleyen Oda başkanı sigara tekellerine övgüler düzmeye başladı. Oysa aynı dönemde üreticilerin düzenlediği bir mitingde ileri şürülen taleplerin başında "Yabancı tekellere tanınan imtiyazların kaldırılması ve Tekel kararnamesinin yırtılması" talebi yer alıyordu.

ÜRETİCİNİN SERBEST PİYASADAKİ ÇARESİZLİĞİ

Üretici en başta finansman sorunuyla karşı karşıya. Ziraat Bankasının tütün için dönüm başına verdiği kredi 206 bin lira gibi gülünç bir miktardır. Bunun maliyete oranı %6 civarındadır. Oysa diğer ürünlerde bu oran ortalama % 20'nin üzerindedir. Bu durum daha baştan tütün üreticisini tefeci ve tüccarın kucağına itmektedir.

Finansman sorunu girdi sorununu da getirmektedir. Gübre ve ilaç kullanımını ya yetersiz ya da teknik hizmet ve rehberlik olmadığı için verimli değildir. Bunun sonucunda da tütün hastalıklara karşı dirençsiz kalmaktadır. Bunun en somut örneği yıllardır giderilemeyen mavi küf hastalığıdır.

Pazarlama aşamasında üreticinin büyük sorunlarla karşı karşıya kaldığını görüyoruz. Ürünü Tekele satan üretici açısından esas sorun eksperlik ve peşin ödemeler sorunudur. Pazar ağının daha az geliştiği Doğu ve Güneydoğuda ürünün rantını toprak ağaları, tefeciler ve karaborsacılar yemek-

te, bunun için çoğu zaman şiddet uygulamaktan da kaçınmamaktadırlar.

Pazar ilişkilerinin daha fazla geliştiği batı bölgelerindeyse tüccar, üreticinin peşin para ihtiyacından ve borçlandırılmasından yararlanarak koçan toplama sistemi ile piyasa açılmadan ürünün pazarlama aşamasındaki denetimi ele geçirmektedir.

Bu sistemde tüccar herhangi bir resmi anlaşma yapmaksızın, teklif ettiği tahmini fiyat ve balya miktarı üzerinden üreticiden koçan toplamakta, daha sonra piyasanın ve ürünün durumuna göre bu durumdan istediği gibi yararlanmaktadır. Daha sonra alım aşamasında tüccar, üreticinin Banka ve Tarım Satış Kooperatifine borcunu ödeyerek üreticiye ödemeyi yapmış gibi işlem yapmakta ve ürünü deposuna koymaktadır. Bu aşamada üreticiye ödenmesi gereken para henüz ödenmediği için tüccar Maliyeye karşı sorumlu olmadığı halde ürünün gerçek sahibi durumundadır ve bu tütünün bankaya rehin olarak verip kredi alabilir. Bu aşamadan sonra tüccarın ürünün bedelini vaktinde ödemesi ya da hiç ödememesi onun insafına kalmıştır.

Sonuçta tütünün bir bölümü yine tekele satılır ama bundan yararlanan üretici olamaz.

Tütün üreticilerinin sorunlar yumağının kısa vadede demokratik bir kitle örgütü yapılanmasında söz ve karara sahibi olmasından geçtiği ve bu anlamda da kendi iradeleri doğrultusunda, devletten ve bir avuç tefeciden bağımsız öz örgütlerini oluşturma, uzun vadede ise Özgürlük ve Demokrasi mücadelesinin bileşkeleri içinde yerini alması gerçeğini ortaya koymaları gerekmektedir. Böyle bir bakış açısının oturtulmaması, hükümetlerin ya da egemen güçlerin iyi niyetlerinden medet umulması, her geçen günün dünü aratarak hale gelmesine sebep olacak ve üreticinin seçim dönemlerinde oy deposu olarak görüşmesinden başkaca bir işe yaramayacaktır.

Kaynaklar:

Ziraat Dünyası Yayın Organı
Ziraat Dünyası Tütün Raporu
Ziraat ve Mühendislik Dergisi

Engelleri aşı aşı ilerleyelim

*..sınıftan yana
görünüpte sınıf
düşmanlığında
onlardan hiçte aşağı
kalır yanı olmayan
bunlara ne demeli?!
... Bugün sendikal
hareketin
nesnellğini
oluşturan işte bu
tablodur. Bizim
geliştirdiğimiz
alternatif politikalar
bu nesnel gerçeğin
üzerine
oturtulmuştur.
Böyle de olmak
zorundadır. Bugün
egemen sendikal
hareketin karşısına
bunları aşma
perspektifi
oturttuğumuz
alternatif Sınıf
Sendikacılığı'dir."*

Çeşitli milliyetlerden Türkiye işçi sınıfının baskıya, sömürüye, zulme, hak gasplarına ve daha da ötesinde iktidara yönelik mücadelesini geliştirerek başarıya ulaştırması sürecinde; aşması gereken irili-ufaklı birçok engel vardır. Bunların içerisinde iki tanesi vardırki, en büyük engellerdir. Bunlar; birincisi, emperyalist tekellerin ülkemizdeki işbirlikçiliğini, taşeronluğu üstlenen komprador patron-ağa devletinin yasalarıyla, kararlarıyla (yasal-yasadışı) her türlü fiili engelleme ve saldırılarıyla bütünleşen egemen sınıf cephesi. Ki bu yönelmesi ve aşılması gereken esas güçtür. İkincisi; başta Türk-İş, DISK, Hak-İş gibi sendikal kuruluşlar şahsında somutlanan, sınıf düşmanı, sarı reformist-karşı devrimci, gerici sendikal anlayışlara sahip egemen sendikal hareket. Bu iki engel kendi içinde değişik farklılıklara sahip olsalarda, sınıf mücadelesi sürecinde gösterdikleri etkileri oranında önem arzederler.

Çeşitli klikleriyle egemen sınıfların işçi sınıfı ve ezilen emekçi halk karşısındaki tutumu bilinmekte ve anlaşılmaktadır. Bilinir ki, devlet (iktidar), bir sınıfın ya da sınıfların diğer sosyal sınıflar üzerinde uyguladığı ve kullandığı bir baskı ve tahakküm aracı olma vasfını dün olduğu gibi bugünde korumaktadır. Devletin sahipleri-kullanıcıları çeşitli tonlardaki klikleriyle komprador büyük burjuvazi ve büyük toprak ağaları sınıflarıdır. Söz konusu olan Koç'lar, Sabancı'lar, Eczacıbaşı'ları, Yılmaz'lar, Cevahir'lerle ve çeşit çeşit holdingler; İnan'lar, Zilan'lar, Ceylan'lar ve daha başka toprak ağalarıyla paylaşılan bir iktidardır. Bütün yasalar, kararnameleler, düzenlemeler; ekonomik-siyasi politikalar, plan ve prog-

ramlar bunların çıkarına hizmet eder. Yine bunlar eliyle onay alır ve uygulanmaya konulur.

Bugün bunu bilmeyen yok gibidir. 12 Eylül, hatta öncesinde 24 Ocak ekonomik programı TUSİAD'ın MESS'nin TİSK'nin ve bilumum işveren kuruluşlarının çıkarı ve istekleri doğrultusunda hazırlanmadı mı? Yine o dönemin işveren sözcüsü Narin "siz çok gördünüz, şimdi sıra bizde" diyerek bunu doğrulamadı mı?

Dün yasamanın başında bulunan cumhurbaşkanı, eskiden işveren kuruluşu (MESS)nun başında değil miydi?

Bugünün yürütme erkini oluşturan hükümet üyelerinin çoğunluğu yine büyük holdinglerin, tekellerin sahipleri dahası, emperyalist tekellerin işbirlikçilerinin kendileri değil mi? Eskiden bunları temsilen hükümetlerde bürokratlar yer alırken, bugün doğrudan kendileri yer alıyorlar. Bu durum devletin esas sahiplerinin kimler olduğunu net bir şekilde gözler önüne sermektedir. İşte bu güçler işçi sınıfının ve ezilen milyonlarca emekçinin esas can düşmanlarıdır. Bu engel aşılması zorunlu olan bir düşman cephesidir. Aşılmaz gibi gösterilmeye çalışılan; ama dünyanın birçok ülkesinde yerle bir edilerek aşıldığı ispatlanan bir engel... Bizde de aşılması mümkündür.

İkinci olanak aşılması gereken bir taraf daha vardır. İşçi sınıfından yana görünen, hatta sınıf adına sınıf çıkarlarını savunduğunu iddia eden; ama gösterdikleri pratikle sınıf düşmanı olduklarını artık gizleyemeyen Şevket Yılmaz'ların, Bayram Meral'lerin, Özbek'lerin, Kul'ların, Barut'ların Deniz'er'lerin, Eren'lerin başında buldukları Türk-İş, 12 Eylül teslimiyetçilerinin ve bugünün çağdaş sendikacılığına, toplumsal mutabakat adına sınıf işbirliği, uzlaşmacılığını ve sınıf mücadelesini düzene yedekleme misyonunu üstlenen Nebioğlu, Çelebi, Budak'lar gibi kaşarlanmış sınıf düşmanlarının başında buldukları yeni DİSK ve gerici-feodal dini yapı ve ideolojiye sahip Hak-İş gibi gerici yobaz bir kuruluş. Bazı bağımsız sendikaları da bunlardan ayırmak doğru değil. Örneğin Otomobil-İş ve Laspetkim-İş (şimdi DİSK'e katıldı) gibi sınıf düşmanlığını bayraklaştıran sendikal yönetimler.

1953'lerden günümüze uzanan sendikal hareketin tarihsel sürecine damgasını vurmuş olan egemen sendikal hareket, bugün için gelinen noktada, işçi sınıfının mücadelesi ve sınıf çıkarları açısından işçi sınıfı cephesinde en tehlikeli bir düşman cephesi konumundadır.

Sınıf adına ortaya çıkan, sınıftan yana, onun önünde yürüyor görünen; ama her defasında sınıfa ihanet eden bu iç düşman cephesi, bugün için mücadelenin gelişip güçlenmesi ve esas rotasına girmesi açısından aşılması gereken önemli bir engeldir. Faşizme karşı mücadele görevine bunlara karşı mücadele görevini de eklemek gerekir. Zira bunlara karşı yürütülen ideolojik, politik mücadelenin aksatılması faşizme karşı sürdürülen mücadeleyi de zayıflatır. Bunların asıl misyonu işçi sınıfının düzen dışı, ya da düzen içi ana radikal eylemliliklerini hep düzene tabi kılma uğraşdır. Bunlar sınıf mücadelesinin dalga kıranlarıdır ve kıvılcımlanan sınıf ateşini söndürmeye çalışan itfaiye görevi görmektedirler.

15-16 Haziranlarda mücadelenin önüne set çekenler bunlardı. 1 Mayıs-larda işçileri cephelere bölerek birbirine düşüren ve faşist saldırılara zemin

hazırlayanlar bunlardı. 12 eylül askeri faşist cuntasına en büyük desteği sunan bunlardı. 3 Ocakta işçileri evlerine hapsedenler bunlardı. Egemen sınıf partilerine oy verme çağrısında bulunarak açıktan koalisyon hükümetine destek vererek bugünkü faşist iktidarın ayakta kalmasını sağlayan bunlardı. Başta anayasa olmak üzere her türlü halk düşmanı yasa, yönetmelik ve düzenlemeler karşısında rezilce suskunluk içinde olan ve sadece kendi koltuk çıkarları söz konusu olunca aslan kesilen yine bunlardır. En ağır ulusal baskı, asimilasyon, soykırım ve kitle katliamları karşısında sessiz kalan; hatta "milli çıkarlar", "ülkenin bölünmez bütünlüğü" adına ortak olan yine bunlardır. 1 Mayıs'da işçileri salonlara hapseden yine bunlardır. "Bizim % 10'luk baraj dışında hiçbir rahatsızlığımız yok" diyerek yapılan katliamlara sessiz kalıp onaylayarak ortak olan yine bunlardır.

Evet sessiz kalmak onaylamaktır. Onaylamak ise ortak olmaktır.

Egemen sınıflar gibi doğrudan sınıf düşmanı olupta sınıf karşısında yer alanlar neyse de; sınıftan yana görünüşte sınıf düşmanlığında onlardan hiçte aşığı kalır yanı olmayan bunlara ne demeli?! Bunları herkes iyi tanımalıdır.

Bugün sendikal hareketin nesnellliğini oluşturan işte bu tablodur. Bizim geliştirdiğimiz alternatif politikalar bu nesnel gerçeğin üzerine oturtulmuştur. Böyle de olmak zorundadır. Bugün egemen sendikal hareketin karşısına bunları aşma perspektifi oturttuğumuz alternatif **Sınıf Sendikacılığı**'dir.

Bunun özgül biçimi ise **Devrimci Demokratik Sendikal Birlik**'tir.

DDSB TIKANIKLIĞIN ÇÖZÜMÜDÜR

Yukarıda ortaya koyduğumuz gerçeğin ışığında yeniden ifadelendirirsek; Türkiye Sendikal Hareketini oluşturan sendikaların başında bulunan önderliklerin, bürokrat sendikal anlayışlarla sınıftan koştukları, giderek düzenle bütünleştiklerini bugün kim yadsıyabilir ki? Bunlar işçi sınıfının köleliğe mahkum edilmesi ve bu durumun korunmasının teminatı haline gelmişlerdir.

Türk-İş genel kurulunda Şevket Yılmaz'ın karşısına çıkarılan Bayram Meral grubunun bugüne kadar sınıfa neler kazandırdığını ya da kaybettiğini kim bilmez! Şaşalı propagandalarla, süslü laflarla "Türk-İş yönetimi değişti" vb. denerek demokrasi ve işçi cephesinde gösterilen bu ekibe oy toplayan, veren ve onları aklayanların nitelikleri de sınıf tarafından bilinmektedir. Al Yılmaz'ı vur Meral'e. Ya da tersi! Peki çiçeği burnunda yeni yönetimlerle, en babayiğit sosyal demokrat, solcu sendikalarımıza ne demeli? "Türk-İş'e taze kan" adına birbirinin ters yüz edilmişleri sınıfa yutturmaya kalkan bu çevrelere ne demeli?..

3 Ocak'ta işçiyi evlerine hapsedmek yetmiyormuş gibi, sanki egemenleri köşeye sıkıştıracak ve sonuç alınacak bir eylem yapıyorlarmış gibi; sonuçları hakkında "bir tek işçinin burnu kanarsa dünyayı başlarına yıkarız" diyen bu kaşarlanmış sınıf düşmanları, eylem sonrasında hangi deliğe girdiler? 300 binlere varan işçi çıkışları karşısında sesini yükselten kimseyi bulmadı işçi sınıfı... Yer yarıldı sanki yerin dibine kayboldular. 4 Ocak madenci yürüyüşünde, yürüyüşten habersizci davranış sergileyenlerin dışında; yürüyüşün ba-

şında boy gösteren diğer sendika bürokratlarının, eylemin önüne Mengen'de dikilen barikat karşısında ne yaptıkları sır değildir. Yürüyüşte boy gösterenler, barikatın öte yanını dayanışma eylemlilikleriyle ve gösterileriyle doldurabilirdi o gün tablo öylemi olacaktı?

Evet sıralamayla bitmeyen bir nesnellik.

Bugünkü egemen sendikal hareket çürümüş ve miadını doldurmuştur. Tarihin çöplüğüne fırlatılıp atılacak anı bekliyor. Bunların düzenden hoşnut oldukları gibi, düzende bunlardan hoşnuttur. Zaten kendilerine düzen tarafından biçilen misyonu harfiyen yerine getiriyorlar. işçi sınıfına karşı bunlar kol kola girmişlerdir. Peki bu haliyle bunların (bugünkü koalisyona karşı tavır şahsında) iktidar ortağı olduklarını söylemek yanlış mı olur? Tek kelimeyle Hayır!

Çürüyene omuz vermek ortak olmaktır. Bunlara ortak olunmamalıdır. Bunların yok oluşlarını hızlandırmak için, ortaya konan seçenekleri sınıfın kitlesel gücüyle bütünleştirerek maddi bir güç haline dönüştürmek her sınıf bilinçli işçinin, her öncünün ve muhalifin görevidir. **Devrimci Demokratik Sendikal Birlik** anlayışı alternatif bir çalışmanın ve yönelimin ürünü olarak şekil almış bir politikadır. Sendikal hareketin bugünkü tikanıklığının da çözümlüdür. Buna sahip çıkılmalı, geliştirilmeli, derinleştirilmeli ve örgütlü maddi bir güce dönüştürülmelidir. Bunun biricik yolu iş yerlerinde sınıf içerisinde örgütlenmeye başlayan, oradan delegeliklerle şubelere ve giderek genel merkezlere taşınan bir sürecin işlevli olarak yaratılmasıdır. Bu da iş yerlerinde ve sendika yönetimlerinde öncü, duyarlı, devrimci-demokrat, sosyalist işçi ve temsilcilerin, sendikacıların sorunu sahiplenmesi ve bu temelde merkezleşmiş bir **Birlik** organizasyonu içinde olmalarıyla mümkündür. Bu zor değildir. Kolay olmadığını da biliyoruz, ama başarılmaz değildir. Geçmişin tecrübeleri bunun başarılabilineceğini gösteriyor. Mevcut durum bunun için elverişlidir.

Sınıf çıkarlarını önde tutan ve DDSB anlayışıyla işçi sınıfının mücadelesi- ni örgütleyen önderlerin ve yönetimlerin belirli sendikalarda elde ettikleri mevziler yeni mevzilerle giderek genişliyor ve yaygınlaşıyor. Egemen sendikal hareket içinde üzüm salkımı gibi, bir ağacın dalları yaprakları gibi yayılmak biricik doğru yaklaşımdır. Artık DDSB anlayışı maya tutmuştur ve iş kollarından bölgelere doğru genişleyen bir perspektifle yükselmektedir. Bu kavranmalı ve sahip çıkılarak geliştirilmelidir.

Engelleri aşa aşa ilerleyelim.

Troçkizmle harmanlanan dogmato-revizyonizmin sefaleti ve Hoca'nın müritlerinin havı dökülmüş incileri (III)

Büyük Proleter Kültü Devrimi

*Mao'nun üstün
direktifiyle kitleler
aşağıdan harekete
geçirildi. Zira, parti
ve devletin birçok
kademesi kapitalist
yolcuların elindeydi.
Bu alanlar
bunlardan
temizlenmeliydi.
Bunun en devrimci
biçimi ise kitlelerin
bizzat işin içine
girerek iktidardaki
bu mevki sahibi
kapitalist yolun
yocularını, bu yeni
burjuvaziye alaşağı
etmesiydi.*

Büyük Proleter Kültür Devrimi karşısında Özgür-
lük Dünyası'nın durduğu zemini saptayalım. Hocacılarımızın özet olarak söyledikleri şunlar: Bu devrim, iktidar ipleri Mao ve hizbinin elinden kaçma noktasına gelince gündeme geldi. Hedef, kültürel yaşamın devrimcileştirilmesi değil, Deng ve Liu çetesinin etkisizleştirilmesiydi. Esas olarak öğrenci hareketiydi. Mao'nun "karargâhları bombalayın" çağrısıyla devrim çoğu yerde işçi sınıfı ve sendikaları yöneldi. Ve bu çağrıyla işçi sınıfının kitle örgütleri ve sendikalara saldırılarak bunlar dağıtıldı.

Bu, bu büyük devrim karşısında Hocacılarımızın eleştirel tutumu!

Ve biz buna eleştirel tutumdan çok tutum yokluğu diyoruz.

Büyük Proleter Kültür Devrimi dünyada eşine rastlanmadık, eşsiz bir devrimdi. Gerek hedefleri ve içeriği, gerek kullandığı yöntemler ve yeni biçimler ve gerekse yığınların aşağıdan gelen girişkenliğinin sosyalist bir ülkede vuku bulması açısından yeni, özgün ve canlı bir örneği temsil ediyordu. Büyük Proleter Kültür Devrimi. Mao'nun direktifiyle üstten başlatılan bu devrim, halk yığınlarının tabandan gelen doğrudan zorlamasıyla iktidardaki kapitalist yolun yolcularına karşı bir işlevle, **dünya görüşü sorununu çözümleme amacıyla** yaşamın canlı gerçeği haline gelmiştir. Devlet, parti, ordu ve hükümet önemli ölçüde revizyonizmin at koşturduğu alan haline gelmişti. Eğitim, kültür ve sanatta, iktidardaki mevki sahipleri, merkez komitesi ve çeşitli alt komitelerde önderliği önemli ölçüde ele geçirmiş, çeşitli örgüt ve bölümler artık Marksistlerin değil, revizyonistlerin denetimi altın-

daydı.. Mao'nun sözleriyle "Revizyonizm o kadar yoğundu ki, su bile sızmaz, iğne bile geçmezdi." Ve kapitalist yolcular merkez komitesinde bir burjuva karargahı kurmuş bulunuyorlardı.

Kısaca büyük bir oranda ve önemli bir çoğunlukla iktidar artık Marksistlerin elinde değildi. Mao, karısı Ciang Cing'e 8 Temmuz 1966 yılında gönderdiği bir mektupta şunları yazıyordu: "Bugünkü görevimiz, Parti içindeki sağın bir bölümünü devirmektir (sağın tümünü devirmek imkansızdır). Daha sonra, beş yedi-sekiz yıl sonra, kötülük şeytanlarını ortadan kaldırmak için yeni bir hareket başlatılacak, daha sonra tekrar tekrar yeniden başlamak gerekecektir."

İktidarın bütünüyle elden gitmesi tehlikesiyle karşı karşıyaydı ülke. Merkez komitesi içinde verilen mücadeleler saği geriletmede, kapitalist yolcuları devirmede yeterli olmamıştı. Aksine, revizyonizm gittikçe güç kazanmış, hile, entrika ve gizli oyunlarla ileri atılma geçmişti. İki çizgi mücadelesi de her yönüyle kıyasıya sürdürülüyordu. Tam da böylesi koşullarda, Marksizm ile revizyonizm; proletarya ile burjuvazi; sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki bu zorlu, engebeli mücadelede kitleler seyirci kalamazdı ve kalmalıydı da.

Mao'nun üstün direktifiyle kitleler aşağıdan geçirildi. Zira, parti ve devletin birçok kademesi kapitalist yolcuların elindeydi. Bu alanlar bunlardan temizlenmeliydi. Bunun en devrimci biçimi ise kitlelerin bizzat işin içine girerek iktidardaki bu mevki sahibi kapitalist yolun yolcularını bu yeni burjuvaziye alaşağı etmesiydi.

Ve Mao direktifi veriyordu: **KARARGAHI BOMBALAYIN!**

Başlangıçta burjuva çizginin eleştirisi ve ayağa doğrulmalar öğrenci ve aydınlar tarafından gerçekleştirilmesine rağmen, kültür devriminin ilerleyen yıllarında bu iş işçi, köylü ve ordu tarafından yerine getirilecekti. Devrim, artık tüm alanlardan gelen işçi, köylü, öğrenci vb. alanında ciddi bir yankı buluyordu.

Geçmişte uygulanan olağan mücadele biçimlerinin çözemediği sorun, kitleler geniş bir şekilde ve tabandan harekete geçirilerek çözülmüyordu. Kapitalist yolcuların gaspettiği iktidar ancak bu yolla gaspçı yeni burjuvalardan çekip alınabilirdi. Kitlelere güvenmek ve onlara dayanmak! Bu, aslolandı. Mao'nun yaptığı da kitlelere gitmekti. Kitlelerin coşkun seli karşısında revizyonizm devrilebilir ve iktidar tehdidi açığa çıkarılabilirdi. On yıllık büyük, şiddetli bir fırtına esti Çin'de. Hemen hemen her yerde kızıl muhafızlar ve akabinde devrimci asiler ortaya çıktı. Buna karşılık karşı-devrimciler de boş durmuyordu. Öylesine ki, mücadele zikzaklar, med-cezirlerle yol alıyordu. İlerleme gerileme, ilerleme içinde gerileme ve tersi. Bu iki beş-yıl sürdü. Bu süre içinde kitleler alabildiğince bilendi, çelikleşti ve gelişti.

Daha 1957 yılında şunları açıklamıştı Mao: proletarya ile burjuvazi arasındaki, sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki çelişme, kuşkusuz bugünkü Çin toplumunun baş çelişmesidir.

Bir başka yerde de şunları: Sosyalist devrimin kapsamı nedir, bu mücadelede hangi sınıflar vardır? Sosyalist devrim, emekçi halkın başında bulunan proletarya tarafından burjuvaziye karşı yürütülen bir mücadeledir.

Şu önemli sözlerde Mao'ya ait: Sınıf mücadelesi asla sona ermiş değildir.

Proletarya ile burjuvazi arasındaki ideolojik alandaki sınıf mücadelesi uzun ve zorlu olmaya devam edecek ve hatta zaman zaman çok keskinleşecektir. Proletarya dünyayı kendi dünya görüşüne göre değiştirmeye çalışmaktadır, burjuvazi de öyle yapmaktadır. Bu açıdan sosyalizmin mi, kapitalizmin mi kazanacağı sorunu henüz gerçekten çözülmemiştir.

Mao'nun Büyük Proleter Kültür Devriminden on yıl önce söylediği bu sözler, tamamen doğrulanmıştır. Mao'nun öngörüsü kültür devrimi içinde yaşam hakkı bulmuştu. Gerçekten de kimin kazanacağı sorunu henüz gerçekten çözülmemiştir. Eğer tersi olsaydı, kültür devrimine gereksinim duyulur muydu? Bu demektir ki, Özgürlük Dünyası'nın kültür devriminin doğasına vakıf olamayan basit sözleriyle bu devrimde hedef Deng ve Liu çetesinin alaşağı edilmesi değil; hedef, dünya görüşü sorununun çözümlenmesiydi. Revizyonizmin alaşağı edilmesi yalnızca bir görevdi. Amaç: dünya görüşüydü.

Bu demektir ki, kültür devrimi, sınıf mücadelesinin doruk noktasıydı. Proletarya ile burjuvazi arasındaki mücadelede, sosyalist yol ile kapitalist yol arasında, revizyonizm ile Marksizm arasında en amansız, en zorlu bir muharebeydi.

Özgürlük Dünyası, büyük proleter kültür devriminin esas olarak bir öğrenci hareketi olduğunu iddia ediyor eleştirisinde. Başlangıçta öğrenci ve aydınların bu devrimdeki rolü yadsınamaz ama devrimin ilerleyen evrelerinde proletaryanın ipleri eline aldığı da asla görmezlikten gelinemez.

Şu sözler Mao'nundur: "Büyük Kültür Devriminde ve tüm çalışma alanlarında işçi sınıfının önder rolünü tamamen tesis etmek şarttır."

Dahası: "Burjuva gerici çizginin eleştirisini başlatan aydınlar ve geniş öğrenci kitleleri olmasına rağmen... devrimi sonuna kadar yürütmede esas güç olarak hizmet etmek, zamanın efendilerince, geniş işçi köylü ve aydın kitlelerine düşüyordu. Aydınlar her zaman kavrayışlarını değiştirebilmede hızlı davranmışlardır, fakat içgüdülerinin kısıtlılığı yüzünden ve tepeden tırnağa devrimci bir hareketlerden yoksun olduklarından, bazen oportünisttirler."

Dolayısıyla, Hocacılarımızın Büyük Kültür Devriminin pratiğiyle tam bir çelişme halindeki ve gerçekleri tersyüz eden devrimin öğrenci hareketiymiş gibi gösterilmesi biçimindeki iddia düzeyindeki eleştirisi, salt büyük proleter kültür devriminin önemini karartma yollu bir savsatası olarak görülmelidir. Ayrıca Özgürlük Dünyası'nın Hoca'nın bastonunu kullanarak sarfettiği şu sözler de tam bir burjuvazi yakışır sözlerdir: "Kültür Devrimi", söylendiği gibi, bu "yaygın demokrasi" ortamında iktidar ipleri Mao ve hizibinin elinden kaçma noktasına geldiğinde gündeme getirildi.

Bu sözler, Çin kültür devrimi "saray darbesidir", "hizipler mücadelesidir" yollu Hoca kaynaklı güzergâhta yol alanların sorunu bilince çıkarmadan, araştırmadan, incelemeyen şabloncu mantıkla kullandığı şablonlardır. Hiçbir bilimsel değeri yoktur. Mao'nun tutunduğu zemin ve bulunduğu yer tamına açkken ve MZD milyonların onmilyonların dolaysız pratiğinde doğruluğunu kerelerce tanıtlamışken Hocacılarımızın tam bir aydın, küçük-burjuva aydın kafasıyla ve aydın küçümsemesiyle "Mao ve hizbi" vb. nitelermelerle eleştiriye bayağlaştırmaları ne oranda bilimsel bir anlam taşıyabilir onu da siz okurlara bırakıyoruz. İnsan düşünüyorda bu sözlerde bir damla

Marksizm, bir damla mantık var mı? Onmilyonların katılımıyla gerçekleşen bir devrimi hizipler mücadelesi olarak görmek? On yıllık şiddetli fırtınayı "Mao ve hizbinin" bir hareketi olarak değerlendirmek?

Dahası var, Hocacılarımız şunları da söylüyorlar: Bu "devrim", kültürel alanda bir devrim olmaktan çok "sosyalist devrim"den sonra da varlığını sürdürmeye devam eden kapitalistlere ve onlardan da çok "kapitalist yolcu iktidar sahipleri"ne yöneltilmiş siyasal bir devrim olarak sunuldu.

Büyük Proleter Kültür Devrimini hiziplerin birbirini altetme mücadelesi olarak gören mantık, elbetteki bu devrimin siyasal ve ideolojik cephesini, bu devrimin sınıfsal güzergâhını görmede kendi kendisini Hocanın gözlükleriyle körleştirecekti. Bu yaklaşımla Özgürlük Dünyası işin özünü sınıf mücadelesinin zengin arenasını çözümleme ve anlama yeteneğini gösteremezdi.

Ne diyor Hocacılarımız: Bu "devrim"... siyasal bir devrim olarak sunuldu. On yılı bulan bu şiddetli fırtına siyasal devrim değilde neydi? Ama Hocacılarımıza göre siyasal bir devrim olamazdı bu. Çünkü, bu devrim, partiye karşı yöneldi, çünkü bu devrim, işçi sınıfının kitle örgütlerine ve sendikalara saldırıya geçti ve onları "dağıttı". Bu yargılar da Hocacılarımızın sorunu kavramadan ortaya attığı iddialar.

Önce, bu devrim, hem ideolojik, hem siyasal, hem sınıfsal zeminde iki beş yılı bulan muazzam önemde bir devrimdir. Hocacılarımız bunu kavrayamazlardı. Çünkü bu devrim, geleneksel teori eşliğinde varoluşan tabuları alt-üst etti. Parti yanılmaz, parti hata yapmaz; bir kez KP üyesi olunca insan hata yapmayan, zıttına dönüşmeyen evliya haline gelir biçimindeki devrimci diyalektiğe ters metafizik mantığı yerle bir etti. Sonra, bu devrim, proletarya diktatörlüğü altında devrimin sürdürülmesi biçimindeki Mao'nun fevkalade teorisinin canlı bir örneği idi; yeni ve özgün olanın temsiliydi. Bu devrim, revizyonizmin ve burjuva karargahın altedilmesi için kitlelerin tabandan girişini düzenine dayalıydı. Ve bu yöntemlerin tümü, parti içinde iki çizgi mücadelesine kendisini kapalı tutan makasçı Hocacılarımıza iyiden iyiye ters şeylerdi.

Büyük Proleter Kültür Devrimiyle o ana dek sosyalizmde tabulaştırılan olgulara yaklaşma biçimi değişmiş yoğun ve yaygın ölçüde merkezi parti karargahı, revizyonizmin önemli oranda denetiminde bulunan bu alan, kitlelerce topa tutulmuş, burjuva olan her şey, siyasetle, ideolojide, kültürde, sanatta tepeden tırnağa yaylım ateşi altına alınmış ve bu yol açılmıştı. Elbette ki bu Hocacı dogmato-revizyonizme çok yabancıydı; onların "Marksizmine" tersti. Öyleyse yığınların devrimci katılımıyla gerçekleşen ve on yılı bulan bu devrim, bu devrimde kullanılan metod kötülenmeliydi. Kötülenmeliydi ki; Hocacılık bir damla suda yansır gibi de olsa müritleri arasında yansiyabilirdi! Kötülenmeliydi ki; Hocanın tekdüze parti ve sosyalizm anlayışı kendisine "Marksist güzergâhta" yer bulabilirdi! Kötülenmeliydi ki, sosyalizmdeki sorunların tüm çözümünü Hoca türü bürokratizmde kitle-dışı yöntemlerle çözümlenebilirdi! Kötülenmeliydi ki, "büyü" ve "çekiciliğiyle" Hocacı dergâh bir müddet daha sınırlı da olsa etkinliğini sürdürebilirdi!

Nafile!..

Hocacılık çürük bir kamış misali kırıldı!

Ve Hocacılık ancak laflarıyla ve anılarıyla sosyalist kalabildi!..

Sürdürürsek...

Ne demişti Özgürlük Dünyası: Mao'nun karargâhları bombalayan şiarıyla sendikalara ve işçi örgütlerine saldırdı ve onları dağıttı.

Bilinmezmi ki, revizyonizmin karargâh kurduğu, kapitalist yolu tutan burjuvaların egemen olduğu her alan ister sendika, ister parti örgütü, ister bir başka bölüm vs. istin. nasız her şeye baştan aşağı saldırdı ve dağıtılması gerekenler dağıtıldı. Bu bir devrimdi ve piyano çalmaya benzemezdi; kordon boyunda gezinti yapmaya ise hiç. Kim kazanacak: Hangi çizgi; revizyonizm mi, Marksizizm mi? Hangi yol tutulacak, sosyalist yol mu, kapitalist yol mu? Hangi sınıf üstte kalacak, proletarya mı, burjuvazi mi?

Aslanan buydu.

Elbetteki bu uğurda, parti yaftası altındaki işçi sınıfının kitle örgütlerine de, burjuvaların ele geçirdiği sendikalara da tavır alınarak ve onlar dağıtılıp ML'in önderliği altında yeniden inşa edileceklerdi. Bu devrim, şimdiye dek eşi görülmedik, muazzam çapta bir sınıf mücadelesiydi; sosyalist maskeli her şey açığa çıkarılacak ve sosyalizm düşmanı karargâhlar her alanda ortalıktan süpürülecekti.

Özgürlük Dünyası'nın Büyük Proleter Kültür Devrimini karalamak için denediği yol, Hoca ve şürekâsı tarafından kerelerce denenmiş ama başarıya ulaşamamış bir yoldur. Ülkemizdeki Hocanın müritleri de tıpkı yıllar önce Hoca'nın yaptığı gibi Kültür Devrimini ve Mao'nun Marksizm-Leninizme yaptığı eşsiz katkıları karalayıp gözden düşürerek dünya proletaryasını ve UKH'i bu muazzam önemdeki silahından yoksun bırakmak istiyor. Hocacı şürekanın en çok saldırdığı şey de, proletarya diktatörlüğü altında devrimin sürdürülmesi tezi ve onun bir parçasını oluşturuyor olan BPKD'dir.

Tüm bu karaçalmalara ve asılsız eleştirilere karşın BPKD uluslararası proletaryanın elinde zengin bir miras olarak, eşsiz öneme haiz bir devrim olarak ışık saçmaya devam ediyor.

Bitirirken son bir noktaya işaret edelim.

Büyük Proleter Kültür Devrimiyle Çin toplumu yaşamı her alanda dipten doruğa devrimcileşme yoluna girdi. BPKD öncesi, yeni burjuvazice yolundan çıkartılan, yozlaştırılan tüm değerler yeni baştan devrimcileşti. Tüm burjuva olgular sergilendi; Marksist maske düşürüldü.

Bu büyük devrimle, dünya görüşünü dönüştürme amacıyla, yeniden ve ısrarla kalıba dökme mücadelesi kültürel cephe de olanca hızıyla hüküm sürdü. Bale, opera, tiyatro, sinema alanında köklü bir yeniden devrimcileşme yoluna gidildi. Kalıplaşmış, tekdüze tarz köklü bir eleştiriye tabi tutuldu. Herkesin de kabullenegeldiği gibi özellikle bale alanındaki eşsiz eserler BPKD sırasında yaratılmıştı.

HALK SAVAŞI TEORİSİ VE MAO

Özgürlük Dünyası'na göre Mao, "askerî açıdan dahice bir yönetim" görmüş ama nedir ki, "hatalı teorik temelleriyle, kır-şehir arasında kurulan yanlış ilişkiyle mutlakaştırıp evrenselleştirerek büyük bir iddiayla tüm geri ülkeler için önerilen 'halk savaşı' "bu doğrultusuyla doğru olamazdı. Üs böl-geleri içinde aynı şeyler söylenebilir. Bu güzergâhta da tek yanlılık ve mut-

laklaştırma söz konusuydu ve dolayısıyla "üs bölgeleri gibi doğru bir çözümleme" gerçek doğruyu ifade etmekten uzaktı.

Bu demektir ki, Mao askeri alanda bir dahiydi. Gariptir ki, bu dehanın yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde genel geçerliliğe sahip Halk Savaşı teorisi bir dehanın ürünü olamazdı. Zira böyle bir varlaşma Özgürlük Dünyası'nın dünyasıyla bir çatışmanın ifadesi olurdu.

Bunlar düzensiz bir kafanın karışık düşünceleridir.

Mao'yu askeri açıdan dahilik düzeyine yükselten şey, onun Halk Savaşı teorisiidir. Halk Savaşının yarı-sömürge ülkelerde genel, temel, vazgeçilemez stratejik önemini anlama ve uygulama teori ve pratiğini yüklenmeyen, kabullenmeyenler nasıl olurda Mao'nun askeri yönetimine dahice diyebilirler. Bu "parlak" bir paradokstur. Bu paradoksu yaratan şey de Mao'nun Halk Savaşı Teorisinin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki canlı yaşamın canlı gerçeği oluşunun Hocacı düşüncelerdeki nesnel izdüşümüdür.

Halk Savaşı Teorisinin siyasal özü ve stratejik önemini bilince çıkarmadan Mao "askeri açıdan dahice bir yönetim" göstermiştir yargısı, kuşun taş çarpmasıdır. Sorun bilince çıkarılamamıştır. Ne var ki, dünyanın kırlarında yükselen silahlı mücadeleler, ve bir çoğu halk savaşı güzergâhında gelişen bu silahlı mücadeleler Mao'nun askeri çizgisini ve askeri katkılarını yaşayan gerçekler haline getirmiştir. Bu nesnel bir olgudur, bundan kaçınılamaz.

Yaşam en iyi öğretmendir, ondan öğrenmesini bilmek gerekir.

Hocacılarımız bu güzergâhı kullanmasını becerememişlerdir.

Önemli olan Mao'nun askeri alanda, gerilla savaşı alanında kullandığı dahice metotlara biçimsel atıfta bulunmak değil, Mao'nun bütünlüklü askeri çizgisini, dahası Marksist askeri çizgisinin siyasal niteliğini kavramak ve Halk Savaşı yoluna girilmeksizin yarı-sömürge ülkelerde Yeni Demokratik Devrimin başaramayacağını saptayabilmektir. Bilinir ki, askeri çizgi siyasal çizginin yönlendiriciliğinde ve onun en yoğunlaşmış varyantında ifadesini bulur. Dolayısıyla, Mao'ya askeri açıdan dahilik biçimindeki bir atıf, eğer bu askeri çizginin üzerinde şekillendiği MZD biliminden ve özel olarak ta Halk Savaşı Teorisi stratejisinden ayrı ele alınacaksa hiçbir önem arzetyemeyeceği pek tabidir.

Hocacılarımızın Mao'ya dair dahilik-askeri bazda-nitelemesi salt bir sözcük oyunudur.

Sözcük oyunudur çünkü, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde iktidarı zaptetmenin yolu olarak halk savaşı teorisi stratejisi kavranmamıştır.

Sözcük oyunudur çünkü, halk savaşı teorisinin siyasal özü susularak geçiştirilmiş ve bu uzun süreli yolun siyasal güzergâhı teorik bazda sindirilememiştir.

Sözcük oyunudur çünkü, şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisi ve dolayısıyla kır-şehir ilişkisinin kırlar eksenindeki vazgeçilemezliği temel hareket noktası olarak görülmemiş ve hatta bunun temel bir siyasal çizgi olduğu teorisi reddedilmiştir.

Sözcük oyunudur çünkü, şehirlerin kırlardan adım adım kuşatılması askeri stratejisinde kızıl siyasal üs bölgelerinin, halk savaşı teorisinin bütünlüklü yapısı içinde "olmazsa olmaz" temel öge olduğu gerçeği, genel, temel, başta gelen özellikken tam da "mutlaklaştırma" vb. gerekçelerle işin bu yanı-

na saldırılmıştır.

Sözcük oyunudur çünkü, Mao'nun askeri çizgisinin proletaryanın önderliğini, silahlı mücadelenin temel mücadele biçimi olarak zorunluluğunu zorunlu ve başta gelen ilke saydığı teorisi tam bir suskunlukla geçiştirilmiştir.

Dolayısıyla, yankılanan her silah, vuku bulan her askeri hat halk savaşı olamaz. Dolayısıyla, Özgürlük Dünyası, eğer Mao'nun dehalığından bu bazda sözecekse, sıraladığımız Mao'cu gerçekleri gizlemeden, halk savaşı yolunun bütünlüklü unsurlarını kapı dışarı etmeden, temel siyasal çizgiyi karartmadan sözetmelidir. Halk Savaşı Teorisinin bir sıra unsuru ve özelliği vardır ve bunlar tıpkı bir zincirin halkaları gibidir; halkanın biri ya da birkaçı atlandığında bir sonrakini yakalamak asla mümkün olamaz.

Öyleyse?

Mao'nun Marksist askeri çizgisinin açıktan ihlali terk edilmelidir!

Mao'nun Marksist bilime yaptığı katkılar nitel bir sıçrayış olup, Marksizmin cephenliği için temel kilometre taşlarıdır. Ekonomi-politik, felsefe ve bilimsel sosyalizm gibi üç sol ayağında yaptığı bir dizi katkının hiç şüphesiz ki çok büyük önemi vardır. Yarı-sömürge ülkelerde iktidarı ele geçirmenin yolu 'eorisinde, strateji ve taktiklerde Marksist askeri cephede Mao'nun M-L bilimine yaptığı katkı, isabetli askeri çizgisi çok muazzam değere sahiptir. Mao'nun yarı-sömürgeler için çizdiği askeri hat, halk savaşı güzergâhı Mao'nun teorisinde çor önemli bir yer işgal eder. Bu güzergâh kullanılmadan yarı-sömürgelerde yeni demokratik devrimin zaferle taçlanması asla düşünülemez.

İktidarı zaptetmek, üç büyük dağı yok etmek için demokratik devrim yöntemi, halk savaşı teorisi strateji yoluyla yaşam hakkı bulabilir. Bu yarı-sömürge ülkeler için fena halde gereksinimdir.

Mao'nun Marksist askeri çizgisinin temel hattı ve siyasal özü Özgürlük Dünyası'na kavranamaz. Kavranamayan bu rota Hocacılarca iki noktada çalakalem eleştiriye maruz kalır.

Birincisi, kır-şehir arasındaki ilişki noktasında.

İkincisi, aynı gerekçelerle üs bölgeleri noktasında.

Oysa bilinir ki ve Hocacılarımız bilmeliydi ki, Mao'nun Özgürlük Dünyası'nın sözünü ettiği dahice askeri metodu tam da bu alanda yaşam hakkı bulur.

Emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizmi yok etmenin **yoluydu** Halk Savaşı teorisi. Şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisi halk savaşı teorisinin çok önemli bir özelliği ve bu teorinin kilit taşıdır. Bu kilit taşı kaldırıldığı an mevcut savaş, halk savaşının bir karikatürü olur. Özgürlük Dünyası'na göre kır-şehir arasında kurulan ilişki kır leyhine mutlaklaştırılmış ve bu haliyle evrenselleştirilerek "tüm geri ülkeler için" öngörülmüş halk savaşı. Pek doğaldır ki, Hocacılarımıza göre de bu doğru olamazdı; ama yine de Mao'nun askeri açıdan kullandığı yöntemler dahiceydi!

Belirtmeliyiz ki, şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisi esas olarak şu üç olguya bağlıdır:

a- devrimle karşı-devrim arasındaki güç ilişkisi.

b- Karşı-devrim zincirinin en zayıf halkasının köylük bölgelerde oluşu.

c- Devrim cephesinin köylük bölgelerde daha güçlü olması.

Bu sayılan olgular, sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin sosyo-ekonomik statüsünün varlaştıracılığı özellikleridir. Burada hem bu tür ülkelerin feodal ilişkileri şu ya da bu oranda bağrında taşıyor oluşu, feodalizmin tasfiye edilememiş olarak (ama çözüme uğrayarak) varlığı ve hem de bu tür ülkelerin sömürge, yarı-sömürge karakteri, bu olguların varlık-koşulu olarak işlev görür. Çözüme uğramış ama tasfiye edilememiş haliyle feodal ilişkilerin varlığı da bu bağlamda yarı-feodalitenin mevcudiyeti yoğun ve yaygın köylü nüfusunu gereksir. Ve buralarda Yeni Demokratik Devrim acil bir gereksinim olarak orta yerde durur. Demokratik devrimin özünün toprak devrimi olması ile köylü nüfusunun devrimin temel güç olması şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejiyle dolaysızca koşutluk içerir. Köylü nüfusunun çokluğu ve bu nüfusun, mevcut feodal sistemle-halk yığınları arasındaki bağ gelişmesini çözüme biricik yöntem demokratik devrimde ana savaşı orduyu oluşturması devrimle karşı-devrim arasındaki güç ilişkisini kırdı şehirlerle nazaran daha fazla devrim leyhine bir şekillenmeye yol açar. Bu durum besbelliki şehirlerde tersi durumu öngörür. Köylü nüfusunun tersine şehirdeki işçi nüfusunun azlığı ise şehirlerde kuvvet ilişkilerini devrimin aleyhine etkiler. Böylece köylük bölgelerdeki güç dengesi devrimin leyhine, şehirlerde ise aleyhine bir durum yaratır.

İşte bu somut durum şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisini genel siyasal çizginin bir ürünü olarak öne koyar. Bu işin birinci yanı.

İkincisi ise, ülkenin emperyalizmin sömürge ya da yarı-sömürgesi olması da şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisini öngörür. Bilinir ki bir ülkenin bu özelliği, şehirlerdeki güç ilişkisini devrimin aleyhine etkiler. Ve yine bilinir ki, bir ülkenin **feodal ya da yarı-feodal karakterine bakılmaksızın**, böyle bir ülke emperyalizmin işgaline maruz kaldığında böyle bir ülkedeki ulusal devrim, esas olarak **kırlardan şehirlere doğru gelişir**; zira emperyalizm ilk önce büyük şehirleri, ana haberleşme hatlarını vb. kontrol altına alır. Fakat yine bilinir ki, kırlar şehirler kadar kolayca denetlenip kontrol altına alnamaz.

Dolayısıyla, yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkede şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisi sadece yarı-feodal karakterden değil, fakat aynı zamanda sömürge ve yarı-sömürge özellikten dolayıdır da.

Bu demektir ki, böyle bir strateji, köylü nüfusunun azalması ve feodalizmin önemli ölçüde çözülmesi durumunda bile **genel geçerliliğini korur**.

Sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde emperyalizme karşı ulusal, feodalizme karşı demokratik devrimin birleşmiş olması şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisini tamı tamına her iki özellik bakımından da vazgeçilemez yapar.

Bu demektir ki, şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisi genel siyasal çizginin bir ürünüdür; basit bir askeri yöntem sornu değildir. Ve bu strateji, genel, temel ve başta gelendir. Salt Çinle sınırlandırılmaz. Çin devrim pratiğinde Mao'nun geliştirdiği, Marksist askeri alanın baş köşesine yerleştirdiği bu hat vazgeçilemez bir zorunluluktur. Yarı-sömürge, sömürge ülkelerin "olmazsa olmaz" gerçeğidir.

Oyleyse, kırşehir arasında yanlış bir "mutlaklaştırma" ilişkisinden değil, nesnel realiteye dayalı bir ilişkidir sözedilebilir. Bu ilişkide, bu ülkeler ba-

zında güç dengesinin kırlarda devrim leyhine, şehirlerde aleyhte bir durum gösterir. Bu, somut koşulların somut analizi, yarı-sömürge ülkelerin canlı, yaşayan gerçeğidir.

Şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisi, halk savaşı teorisinin temel bir sac ayağı olarak sömürge, yarı-sömürge ülkeler bakımından genel, temel ve evrensel önemdedir. Bu, böyle bir düşüncenin ya da teorisinin bu ülkelere zorla yamanması değil, böyle bir genel teorisinin bu ülke gerçeklerinden çıkarılmasıdır. Milyonların pratiğinde sınanmış, birkaç devrim deneyiminde doğruluğu tanıtlanmış, pratiğin görüş açısı olarak teorik düzeye erişmiştir. Mao'nun bu ünlü tezi.

Üs bölgeleri meselesine gelince.

Özgürlük Dünyası, bir yandan gerçeklerin zorlamasıyla üs bölgeleri için "doğru bir özümleme" derken, öte yandan "mutlaklaştırma" ve "tek yanlılık" gibi eleştiriler yöneltmektedir.

Şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisinden ayrı ele alınamaz üs bölgeleri sorunu. Uzun süreli savaşla şehirlerin kırlardan kuşatılması çizgisi üs bölgeleri vasıtasıyla mümkündür. Bir yanda oldukça güçlü düşman, diğer tarafa zayıf ve güçsüz devrimci güçler. Zayıf ve güçsüz olanın adım adım küçükten büyüğe, basitten karmaşığa, aşağıdan yukarıya, güçsüzlükten güçlülüğe ve oradan tüm bir iktidara yönelmesi üs bölgelerini talep eder.

Çin gibi yarı-sömürge ülkelerde güçlü olan düşman pek tabidir ki şehirleri ve kilit noktaları denetim altına alır. Emperyalist ağababaları toplumsal dayanağı içindeki gericiler vasıtasıyla bu işi başarır. Bu tür ülkelerde Mao'nun üç büyük dağ olarak adlandırdığı emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizmi yok etmede üs bölgeleri büyük önem taşır. Zira, denetim altında olan ya da üçlü gerici ittifak gücü tarafından kontrol altında olan şehirlere oranla kırlar bu üçlünün denetiminden önemli ölçüde uzaktır. Bu durum ve daha önce sıraladığımız başka nedenler kırları temel alarak uzun süreli savaş girişmeyi öngörür. Bunun içinde, bu güçlü düşmanlar karşısında nihaî zaferi kazanmak için kırlarda uzun süreli görür. Bu uzun süreli savaşta gerilla savaşının merkezi bir rolü vardır. Halk Savaşı teorisinde, köylü gerilla savaşı merkezi görev olarak temel bir özelliktir. Nihaî zaferi adım adım gerçekleştirmek için üs bölgelerini temel alan uzun süreli savaş, yarı-sömürgelerde genel ve vazgeçilemez bir gerekliliktir.

Bu gereklilik yalnızca askeri çizginin zaferi açısından değil, aynı zamanda halk savaşı teorisinin siyasi özü açısından da böyledir. Bir yandan devrimci güçleri korumak, genişletmek, hareket noktası sağlamak ve yoğunlaşmak için üs bölgeleri gerekliliğini hissettirirken, öte yanda proletarya önderliğindeki devrimci güçlerin ittifakına dayanan demokratik halk iktidarının gelişip güçlenmesi ve yavaş yavaş yaşamın kendisi halini alması da, üs bölgelerinin siyasal yanını adamakıllı hissettirir. Kurulan her üs bölgesi, kurulan bir devrimci siyasal iktidardır da. İşte tam da kızıl siyasal iktidar terimi bu bağlamda somut ifadesini bulur.

Özgürlük Dünyası, sorunu bilince çıkarmadan üs bölgeleri için doğru bir çözümleme diyor. Bilince çıkarmadan diyor çünkü, bu, üs bölgelerinin uzun süreli savaş içindeki önemini, bu, üs bölgelerinin siyasal iktidar yapısını, bu, üs bölgelerinin proletarya önderliğindeki devrimci iktidar çekirdekleri oldu-

ğu gerçeğini, bu, üs bölgelerinin üç büyük dağı yenmede **mutlak** zorunluluğunu anlamak istemeden doğru bir çözümlene yargısında bulunmaktadır. Zira, Özgürlük Dünyası, bu yargının hemen akabinde bu üs bölgelerinin "tek yanlılığa ve mutlaklaştırmalara yolaçabil"diğini söyleyerek, bu bölgelerin yarı-sömürgeler için genel, temel ve vazgeçilemez zorunluluğunu yadsıyor.

Dolayısıyla, Mao'nun a) şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisini, b) üs bölgeleri hattını sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki genel geçerliliğini, fena halde dayatıcılığını yadsıyarak Mao'nun askeri açıdan dahice yönetiminden söz edilemez. Mao'nun askeri çizgide Marksist bilime yaptığı katkı tam da bu iki temel özelliği de içeren Halk Savaşı Teorisi stratejisi alanındadır. Bir bütün olarak halk savaşı çizgisine, bu çizginin siyasal özüne vakıf olamayanlar bu çizginin temel özelliklerini belirleyen unsurların en kayda değerlerini yok sayarak Mao'daki askeri dehayı kavrama düzeyine ulaşamazlar. Zira, halk savaşı teorisinin içi boşatılarak teoriye yapılacak bir övgü, ya da Hocacılarımızın yaptığı gibi askeri yönetime yapılacak dahice bir vurgu halk savaşı teorisinin özünü boşaltarak karartmaktadır, bayağılaştırmaktır.

Şehirlerin kırlardan kuşatılması ile, üs bölgeleriyle, uzun süreli silahlı mücadele çizgisiyle ve her şeyden öncede, proletaryanın ideolojik, politik, örgütsel önderliğiyle bir bütünlük oluşturur Mao'nun halk savaşı teorisi. Ve de nihayet gerilla savaşımı merkezine koyarak, barışçıl mücadeleden yararlanma taktiği eşliğinde ama asla onu baştaçı edinmeden, esas hale getirmeden, silahlı mücadeleyi, temel mücadele biçimi olarak en önemli kilit taşı sayar halk savaşı teorisi.

Hocacılarımızın halk savaşı teorisinin bu bütünlüklü mantığını, özellikle-rini içine sindirmesi Hoca'nın şemsiyesi altında tam bir tezat olur.

Özetle, şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisi de, üs bölgeleri gerçeği de Çin gibi sömürge, yarı-sömürge ülkelerin ekonomik ve sosyal karakterinden, bu karakterin varlaştırdığı yeni demokratik devrim gerçeğinden kaynaklanır.

Yarı-sömürge, yarı-feodal sistem zemininde şekillenen anti-feodal, anti-emperyalist çelişmeler bu tür ülkelerde **Yeni Demokratik Devrim** görevini temel görev olarak öne koyar. Bu devrimin hedefi ise, üç büyük dağı, emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizmi yok etmektir. Bu hedefe ulaşmanın yolu ise **Halk savaşıdır**. Halk savaşı da uzun süreli ve zorlu bir seyirde gelişir. Zafer ilk önce kırılık bölgelerde elde edilir ve akabinde şehirlerde. Kırılık bölgeler temel alınarak sürdürülen bu mücadelede, devrimi geliştirip ilerletmenin bir aracı olarak, devrimci güçleri geliştirme, koruma ve pekiştirmenin bir aracı olarak üs bölgelerinin zorunluluğu kendiliğinden anlaşılır.

Ezilen dünyadaki yaşamın, pratiğin canlı gerçeği Mao'nun Halk Savaşı Teorisini günbegün tanıtmaktan geri kalmıyor. Nedir ki, Hocacılarımız, yaşamın leyhine durmaksızın tanıklığını sürdürdüğü bu teoriyi anlamamakta ve karikatürize etmede ayak direktmeleri onları tarihsel sürecin gerisine gömülü bırakmaktadır.

BİR KAÇ ŞEYE BİR KAÇ SÖZ

Birinci nokta: Kitle çizgisi

"Mao'ya göre parti, proletaryanın Marksizmle silahlanmış bir öncü müfrezesi olarak gerekli değil"miş! Çünkü Mao'ya göre "önderlik ilkesi 'kitlelerden kitlelere'dir. Parti kitlelerden öğrendiklerini, en çok, sistemleştirerek kitlelere sunacaktır. Bu yaklaşım partiyi kitlelerin 'duydıkları ve düşündüklerini kaydetmekle yetinir' hale sokmuş, onu, özellikle köylülüğün ve daha geniş anlamda burjuvazinin zaman zaman farklılaşmalar ve sapkınlıklar gösteren demokratik özlemlerinin basit bir yansıtıcısı kılmıştır."

Ve dahası: Mao'ya göre kitleler kendi kendilerini kurtarmalıymış!

Ey Marksizm, ey mantık, ey yüce bilgi!

Özgürlük Dünyası'nın "isabetli" (!) eleştirisi karşısında insan donakalıyor. Tüm bilgeliğin geldiği bu alandan bunca korku, onca uzaklaşma!.. Hoca'nın dergâhından ödünç alınmadır bunlar.

Proletaryanın öncü müfrezesinin kitle çizgisi izlemesi öncüyü gereksizleştirmek midir; yoksa Marksist bir partinin izlemesi gereken bir yöntem midir? Yoksa bu M-L yöntemle onlarla birlikte sağlam temele dayanmak mıdır?

Marksist-Leninist bir parti kitle çizgisi izleyerek, "kitlelerden kitlelere" şiarı eşliğinde halkın ezici çoğunluğuna dayanabilir; yalnızlaşmaktan, bürokratlaşmaktan, öznellikten kurtulabilir. Öncü, kitlelerden korkmadan onların içine girmelidir. Onlardan öğrenmesini bilmelidir. Onlardan öğrenmeden onlara öğretmek nesnel gerçeklerle bütünleşmez. Önce kitlelere gidilecektir. Kim bu kitleler: işçiler, köylüler, aydınlar, sosyalist dönüşümün kabulüne yanaşan demokratik partilerin üyeleri vb. dir. Mao'nun yaptığı, önerdiği bu çoğunluğa gitmek, bu çoğunluğu dinlemek, fikirlerini almak, bu fikirleri üst kesimlerde yoğurmak, elemek, süzmek onları varsa yanlışlarından arındırarak, onları tekrar sınırlılık, eksiklik, darlıktan daha çok aranmış haliyle kitleleri seferber etmede kullanmaktır. Bu, kitlelerin sesine kulak vermektir. Bu, kitleleri koyun sürüsü görmemektir. Bu, parti her şeydir; her şeyin en iyisini o yapar mantığına, isabetli bir tavidir. Mümkündür ki, kitlelerin bir kısmı yanlış düşünebilir, hatta yapabilirler, ama bu, bizim onlardan uzaklaşmamız için bir neden midir ki?

Mao'nun sözleriyle "benzetmelerle konuşacak olursak, halk su gibidir, çeşitli kademelerdeki önderler ise suyun içinde durmak ve akıntıya karşı değil, akıntıya uygun olarak yüzmek zorunda olan yüzücüler gibi."

Mao'nun bu sözlerinden, kitle çizgisi yönteminden proletaryanın Marksizmle silahlanmış öncü müfrezesinin gereksizliği sonucuna varılabilir mi?

Apaçktır ki, varılamaz. Varılamaz ancak, Hoca dergâhına terstir Mao bu mantık, bu kitle çizgisi. Öyleyse, Hocacılığı sürdürme adına bu doğru yönteme karşı çıkılmalıdır; ve hem de bu yöntemin partiyi gereksizleştirdiği iddia edilerek karşı çıkılmalıdır. Varılamaz, ancak, Hoca'nın tabularını bu yöntem yere serdiği için bu yönteme sert ve "kızıl" sözcüklerle karşı çıkılmasıdır.

Kitle çizgisi uygulamak, partinin kendisini kitlelerin duydukları, düşündüklerini kaydetmekle yetinmesi ya da kendisini salt bununla bütünüyle sı-

nırlandırması değil, aksine onlarla bütünleşerek, onlardan da öğrenerek, onlardan sağladığı-ve başka türlü sağlayamayacağı- hammaddeyi mamul maddeye çevirerek onlara önderlik etmesi ve dahası politikayı yönetmeyi bilmesidir.

Hoca ve şürekasının ve dolayısıyla Özgürlük Dünyası'nın kitlelerden kitlelere diye bir sorunu olmadığı için, onlar için her şey bürokratik tarzla üstte çözümlenmelidir. Parti her şeydir; kitleler ise hiçbir şey!

Unutulmasın ki, kitlelerden kitlelere çizgisi önderliğin izleyeceği yöntemlerden biridir. Yol gösterici, fikir üretici, yönlendirici elbetteki öncüdür. Ancak, öncü bu görevini yerine getirirken kendisini kitlelere kapalı tutamaz; onlardan soyutlayamaz. Kitlelerin nabzını elinde tutması önderliğin görevidir. Bu da kitle çizgisi yöntemi izlenerek yerine getirilebilir.

Parti içi iki çizgi mücadelesine makasçılıkla yanıt verenler, pek tabidir ki, kitle çizgisi yöntemine hışımla saldırmaktan ve Marksizmi bu bağlamda hançerlemekten geri kalmazlar, kalamazlar da.

Mao'yu dinleyerek bitirelim:

"Kitlelerin çoğunluğuna ve her şeyden önce temel kitlelerin çoğunluğuna, işçilere ve köylülere yürekten güvenmek: Bu bizim temel çıkış noktamızdır."

İkinci nokta: Marksizmi Çinlileştirmek

Marksizm Çinlileştirilmemeliydi. Çünkü, bu, müritlerin Hoca'nın şablonlarını kullanmaları önünde engeldir. Mao'nun "komüntern'in ya da 'Marksizmin Çinlileştirilmesi' ihtiyacıyla çakışmaktadır" Özgürlük Dünyası'na göre. "Aynı durum,'Çin'in kendine özgü ülke oluşu'ndaki, yani Çin'de Sovyet Rusya'da geçerli olandan farklı yaklaşımların gerekliliğindeki ısrarında da karşımıza çıkmaktadır."

Bütün bunlar eleştiri adına yapılmaktadır.

Elbetteki Marksizm Çinlileştirilecekti. Böyle olmasaydı başarılı bir devrim yapılamazdı. Marksizm-Leninizmin genel, temel, evrensel geçerliliğe sahip teorisi Çin ulusal özellikleriyle bütünleşmiş ve böylece Marksizm Çin'de Çinleşmişti. Eğer böyle olmasaydı, eğer evrensel olan iç özelliklerle, ulusal olan gelişme yolu ile bütünleştirilmeseydi, Çin olduğu gibi ya da Çin devrimi dolaysızca Rus devrimini ulusal özgünlükteki süzgeçten geçirilmeden kopya etseydi Çin'de devrim imkansızlaşacaktı. Eğer bu böyle olmasaydı somut koşulların somut tahlili nerede kalırdı. Mao'dan önceki ustalar geleceğin tencereleri için yemek reçeteleri hazırlamadılar ki. Lenin her ülke devriminin özel gelişme yolundan, ulusal olan özelliklerden söz ederken hata mı yapmıştı?

Marksizm Rusyalılaştırılmayacaktı; Çinlileştirilecekti. Türkiye'de de Marksizm Türkiyelileştirilecektir; halk savaşı da Türkiyelileştirilecektir. Bu iç çelişmeleri, iç özellikleri, devrimin ulusal parçalarda aldığı biçimi hesaba katmaktır. Farklı koşul ve ayrı çerçevede gelişen her devrim kendine özgü bir durum arz edecektir. Hocacılarımız bundan kaçınamaz.

Türkiyeli devrimciler Rus devrimini kopya edebilirler mi? Aynı şekilde Çin ya da Arnavutluk devrimini ve onun taktiklerini kopya edebilirler mi?

Hayır! Ancak bunların "kendine özgü niteliklerinin nedenini, onları ortaya çıkaran koşulları ve sonuçları" çözümler bununla koşutluk halinde evrenseli özgüle uygularlar.

Somut koşulları hesaba katmayan bir devrim daha başında yenilgi almış demektir.

Özgürlük Dünyası'nın Hoca güzergâhında arabayı çamura saptığı yerde burasıdır. Bu, onların dogmato-revizyonizmidir. Ancak dogmato-revizyonistler, özgülü hesaba katmadan salt genel sözlerle yetinirler. Başka bir ülkedeki devrimi dolaysızca bir kopyacılıkla, süslü-püslü bir bayağılıkla bir başka ülke devrimine uygulayanlar sık sık Marksizmden sözetmelerde olsa olsa "en iyi" haliyle dogmatik-revizyonist olabilirler; Marksist asla.

Elbette Çin'in kendine özgü özellikleri olacaktır. Kendine özgü bir ülkenin bu özgünlükten kaynaklanan özgün politikaları, yöntemleri olacaktır. Rus devriminin kendine özgü özelliklerini Çin'de arayabilir miyiz? Tabii ki hayır. Devrimler için tek şablon olabilir mi ki?

Apaçiktır ki, Rus ve Çin devriminin kendine özgü özellikleri, değişik çerçevede gelişmesi, farklı koşulları ayrı ayrı, başka başka yaklaşımları öngörmüştür. Bunu Mao'nun eşsiz bir başarısı olarak adlandırmak ve bu yönü örnek almak elzemken, Hocacılarımızın tam da bu en diri alana saldırmaları ve hem de kelimelerle oynayarak, onlarla hokkabazlık ederek bu yana saldırmaları onları okur karşısında sefil hale sokmuştur sanıyorum.

Marksizmin Çinlileştirilmesi, devrimin evrensel geçerliliğe sahip ilkelerinin Çin somutuna uygulanışdır; Çin devriminin özel gelişme yoludur. Evrenselin, genelin özgülde aldığı durumdur; devrimin özel ulusal gelişme yoludur. Bu evrenselin reddi değil, evrenselin özgül içinde somutlanışdır; özel olanda varlaşmasıdır.

Marksizm bir dogma değil, eylem klavuzudur. Eğer dogma olsaydı yalnızca evrenseli yetinirdik, tek bir teoriyle yetinirdik, şablonla yetinirdik ve öylesine gülünç duruma düşerdik ki, yüz yıl önce geçerli olanı bugüne uygulamaya kalkardık.

Bilinir ki Rusya'da emeğin köleleştirilmesine dayalı düzen **toplu ayaklanma** yoluyla altedildi. Çin'de ise, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının feodal-faşist diktatörlüğü **halk savaşı** yoluyla parçalandı. Devrimin temel içeriği şiddettir. Bu Rusya'da toplu ayaklanma, Çin'de halk savaşı yoluyla yaşam buldu. Aynı şekilde Ekim devriminde Rusya'da burjuvaziyle uzlaşma yoluna gidilmedi; oysa Çin'de ulusal burjuvazi ile bir blok, bir ittifak, bir anlaşma yoluna gidildi. Çin Rusya olamazdı. Çin ve Rus devrimi aynı yolu, aynı çerçeveyi, aynı özgül ağırlığı paylaşamazdı. İkisine yönelim sağlayan ortak şeyler vardı; ama farklı şeylerde, ortak şeyler evrenseli, ayrılar özgülü belirler.

Marksizmdeki genelin özgülde aldığı biçimdir Marksizmin Çinlileştirilmesi.

Özgürlük Dünyası yazarımızın eleştirmeye değil, Mao'dan öğrenmeye gereksinimi var.

Üçüncü nokta: Çin devriminin şehirlerden kopması!

Hocacılarımıza göre "Çin devrimi şehirlerden hemen hemen bütünüyle

koptu" ve "şehirlerdeki, proletarya içindeki devrimci çalışma pek de önemsenmez oldu." Ve ayrıca devrimci iktidar bölgeleri devrime üsler olarak hizmet ettiler ama "şehirlerdeki ve işçi sınıfı içindeki çalışmanın küçümsemesinin kendiliğinden bir etkeni olarak da rol oynadılar."

Önce şu: Çin devrimini az-çok araştıran ve Mao'yu inceleyen herkes de bilir ki, Çin devrimi hemen hemen **bütünüyle** ne şehirlerden ne de işçi sınıfından koştuk. Bunun altını çizelim. Fakat şu da bir gerçek ki, Çin devriminin özel gelişme yolu şunu da tanıtlamıştır ki, şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisi, üs bölgelerinin devrimdeki rolü ve çok daha anlaşılır bir ifadeyle kırların temel, şehirlerin tali çalışma alanı olarak şekillenışı devrimde şehirleri ikincil plana çekmiştir. İşçi sınıfı arasındaki çalışmayı da kırlara oranla ikincil dereceye sokmuştur. Bu Çin devriminin özel gelişme yoluydu. Bundan kaçınılamazdı. Kırlardan gelişen bir devrim elbetteki çalışma, örgütlenme ve seferberliğin esasını bu alana kaydırmak zorundadır. Özü toprak devrimi olan demokratik devrimin gereği idi bu. Fakat nedir ki, bu nesnel gerçekler şehirlerden ve işçi sınıfından **tümüyle** kopmayı asla gündeme getirmedi. Böylesi bir iddia, Hocacılarımızın Mao köylü devrimcisidir biçimindeki safatasının teorik kılıfı olarak ileri sürülmektedir. Mao'nun tüm bir yazgını ve Çin devrim pratiği böyle bir iddianın aleyhine tanıklık ediyor.

Mao'nun onlarca, yüzlerce alıntısından bir tanesini buraya aktararak, Hocacılarımızın gerçeği yalana-dolana nasıl kurban ettiklerini görelim. İşte Mao'nun söyledikleri:

Buna karşılık, silahlı mücadeleye ağırlık vermek, diğer mücadele biçimlerini terk etmek demek değildir; tam tersine, silahlı mücadele diğer mücadele biçimleriyle bir arada yürütülmezse başarıya ulaşamaz. **Köylük bölgelerdeki üs bölgelerinde çalışmaya ağırlık vermek demek hâlâ düşmanın hakimiyeti altında alan şehirlerde ve diğer geniş köylük bölgelerdeki çalışmalarımızı terk etmek değildir; tam tersine şehirlerdeki ve diğer köylük bölgelerdeki çalışmalarımız olmazsa köylük bölgelerdeki üs bölgelerimiz tecrit edilmiş olur ve devrim yenilgiye uğrar.** Ayrıca devrimin nihai hedefi, şehirlerin, yani düşmanın esas üslerinin zaptedilmesidir ve **bu hedefe şehirlerde yeterli bir çalışma yapmadan ulaşamayız.**

... kanun, kararname ve toplumsal geleneklerin izin verdiği her türlü açık faaliyet biçiminden yararlanmalıdır; kuru gürültü ve ihtiyatsızlık hiçbir zaman başarıya götürmez (abç)

Yeterince açık ve anlaşılır.

Öyleyse?

Özgürlük Dünyası'nın yazarları sözcüklerle hokkabazlık yapmaktan vazgeçmelidir. Zira, istediğini dilediği gibi yazmak siyaset yapmak demek değildir.

Dördüncü nokta: Ordunun karar vericiliği!

Önce Özgürlük Dünyası'nı dinliyoruz:

ÇKP'nin "en üst örgüt biçimi" olduğuda tartışmalıdır. Çin'de her zaman ordu karar verici konumda olmuş ve çoğu kez kitlelerin örgütlenmesi ve hatta parti hücrelerinin kurulmasında olduğu gibi partinin fonksiyonlarını

da üstlenmiştir.

Çin'de ordunun her zaman karar verici durumda olması Özgürlük Dünyası'nın savsatasıdır. Onlar bu tür ipe-sapa gelmez didintilerle Çin Komünist Partisinin önderlik rolünü karartmayı ve sözüm ona bu rolün Çin'de orduya yüklendiği yalanını okura empoze etmeye uğraşıyorlar. Ne var ki, Çin gerçeği Özgürlük Dünyası'nın yalanla bezenmiş incisini döne döne mahkum etmektedir. Hocacılarımız bu savsatalarını tanıtlayamayacaklardır. Onları bunu yapmaya çağırıyoruz.

ÇKP, proletaryanın en üst örgüt biçimidir; öncü ve örgütlü müfrezedir. Kararları ordu değil, parti verir. Ancak, bilinir ki, askeri alanda orduyu ilgilendiren konularda karar sahibi elbetteki ordudur.

Fakat Hocacılarımızın asıl içine sindiremediği şey, ordunun çok haklı ve doğru olarak **bazı koşullarda** nesnel olarak partinin de görevini yerine getirmesi politik anlayışdır. Bu nasıl olmaktadır? Partinin henüz girmedeği bir alana ordunun ya da gerillanın girmesi gibi bazı özel durumlarda ÇKP önderliğindeki silahlı güçler yani ordu vb. parti hücrelerinin oluşmasında gerekli olarak dolaysızca görev üstlenir. Bu da parti örgütünün henüz girmedeği alana ordunun daha önce girmesinden kaynaklanan bir zelliştir; parti hücresinin oluşmasıyla görev partiye devredilir. Evet, hepsi bu.

Bu, halk savaşı teorisinin özüne ters değildir. Halk savaşını veren ordu birlikleri ve gerilla yalnızca savaşmaz ve yalnızca tüketmez. Böyle bir güzergâh devrimci bir ordunun güzergâhı olamaz. Kitle ve parti çalışmasına da katılır ordu. Halkı örgütleme, eğitime, bilgilendirme ve seferber etmede ordunun da görevleri vardır. Ancak tüm bu görevler, partinin önderliği altında gerçekleşir.

Halk savaşının, uzun süreliliğini, üs bölgeleri gerçeğini kavrayamayan Özgürlük Dünyası'nın ordunun bu fonksiyonunu kavraması da beklenemedi.

Beşinci nokta: "Maoculuk etkileri ve nedenleri" başlığı altında söylenenler

Bu başlık altında Hocacılarımız Maoculuğun kendileri üzerindeki etkileri ve bunların nedenini irdeliyorlar. Pek doğaldır ki, bir dönem büyük Marksist-Leninist dedikleri, yolundan asla dönmeyeceğiz dedikleri Mao'yu daha sonra, Mao'nun ölümüyle birlikte Hoca'nın tornistanı eşliğinde Hocacılarımızda bir çırpıda inkâr etmeliydiler. Bunun için de teorik kılıfa gereksinim vardı. İnandırıcı olmak için zorlamalarla da olsa inkarcılığın teorik-ideolojik, teorik-siyasal çerçevesi çizilmeliydi. İşte bu başlık altında Özgürlük Dünyası bu işe soyunmuş ve ruhunu kurtarmış.

Özet olarak, Mao'nun üç dünya teorisini 1960 sonrası formüle etmesinden sonra gerçeği görüp kendilerine geldiklerini ve ne var ki, 1960 öncesi bu gerçeği göremediklerini vurgulayarak Maoculuğun etkilerini ve nedenlerini açıklıyorlar.

Onlara göre Mao, üç dünya teorisini formüle ettikten sonra açık-seçik anti-Marksist fikirler ileri sürmüş ve bu doğrultuda pratikler sergilemiştir. Fakat ne gariptir ki Mao, daha öncede anti-Marksist fikirler ve pratiklere sahipmiş fakat bunlar devrimci demokrat fikir ve pratiklerle içiçeymiş ve Mao

bu anti-Marksist fikirlerin bir harmanlanmasıydı. Ve Hocalarımızda kapsamlı bir inceleme yapmadıkları için Mao'yu büyük bir Marksist olarak görmüşler.

İkincisi, Mao, Mark, Engels, Lenin ve Stalin'in eserlerine tırnak içinde sahip çıkarak ve başında Stalin'in bulunduğu Sovyetler Birliği'ni tırnak içinde savunarak yola koyulmuştu. Ve dahası, Mao, devasa bir devrimci eylem içinden çıkıp gelmiş ve Çin devriminin önderiydi. Bu durumda Hocalarımızın doğruya ulaşmaları önünde bir nedenmiş!..

Üçüncüsü, Mao, anti-Marksist fikirlerini açığa vurmamaya hep büyük özen gösteriyormuş! Ve dahası, Mao'nun biçok fikirlerini Hocalarımız çok sonradan öğrenebilmişler; ve bu da Hocalarımızın meseleleri karanlık bir ışık altında incelemesinin nedeni olmuşmuş!..

Dördüncüsü, Sovyetler Birliği'nin geri dönüş yolunu görmesiyle birlikte, Mao, modern-revizyonizmle mücadele görüntüsü altında anti-Marksist görüşlerini bu mücadele sürecinde bir süre daha gizlemeyi başarmışmış!.. Gariptir ki, Hocalarımıza göre Mao, Sovyetler Birliği'ndeki modern-revizyonizme karşı devrimci konumu temsil ediyormuş ama, devrimi savunuyormuş ama, yine de bu savunu bir yanıyla da Çin'in ulusal ihtiyaçlarını gözetiyormuş ve gözetme, içinde anti-Marksist fikirleri barındırıyormuş!..

Beşinci, Asya, Afrika ve Latin amerika'da gelişen ve birçok alana yayılan Ulusal kurtuluş savaşlarının köylü karakterli oluşu Rus devrimini değil, Çin devrimini çağırıştırıyormuş ve bu durumda Mao'nun görüşlerinin anti-Marksist karakterlerin açığa vurmada önemli bir engelmış!..

Altıncısı, Türkiye gibi bir ülkede Özgürlük Dünyası'nın komünistleri, komünist bir mirastan yoksun durumdaymış; ve tam da Sovyetler Birliği'ndeki modern-revizyonizm koşullarındaki saflaşmada bizim genç, yeni ve mirassız hocalarımız gözü kapalı Mao'ya takılmışlar! Garip! Hoca dururken!..

Ve netice itibarıyla, Hocalarımız, gelinen aşamada kendi üzerlerindeki Mao'luğun etkilerini temizlemenin verdiği güven!, huzur! ve ruh rahatlığıyla Marksizm-Leninizm güzergâhına Hoca'nın fikirleri şemsiyesi altında nihayet kavuşabilmişler.

Böylece?

Açıkladılar ve ruhlarını kurtardılar!

Anlaşılan, özgürlük Dünyası, dolaşan yumağı çözmek için bir hayli zaman yitirmişse de sonunda Mao'nun reddi gerçeğine ulaşmış bulunuyor. Herkeste bilir ki Özgürlük Dünyası'nın soy ağacı, 1970'in sonlarında Mao'yu bir anda inkâra yönelen H.K vb. oluşumda vücut bulur. Bugün soylenenler, o günlerde söylenenlerin yeni ambalaj ve yeni söylemle tekrarıdır. Bu yeni söylem, basit ve bayağı da olsa, ispatsız ve gerekçesiz de olsa, gerçeklerin rastgele seçilerek göz göre göre yadsınması da olsa, teorik bazda sindirilmiş de olsa, keyfi olarak iç bütünlüklerinden soyutlanmış da olsa, Mao'nun ve onun dünya ölçeğinde proletarya ve ezilen halkları nezdinde yankı bulan öğretisinin, gelişmenin ve sınıf mücadelesinin yeni koşullarında acil bir gereksinim olarak kazandığı muazzam öneme duyulan korkunun ifadenişidir.

Özgürlük Dünyası'nın Marksizm ve mantığı hançerleyen basit ve bayağı makalesinde, işi, eleştirinin ötesinde sözcük kökenine ilişkin hokkabazlık

noktasına dek vardırması, mantık atlamalarıyla çoğu kez siyasal güldürü mü, siyasal trajedi mi? sergilediği belli olmayan sefil kaçamaklara başvurması dev bir heykel boyutuna ulaşan Mao'nun isabetli teorisi karşısında duyduğu sonsuz korkudandır.

Ama;

"Sonsuz bir korkudansa korkunç bir son daha iyidir!"

İlkin ve her şeyden önce belirtmeliyiz ki, üç dünya teorisine Mao'nun uzaklığı, yerin göğe uzaklığı kadardır. Mao'nun eserinde bu karşı-devrimci teorinin izine rastlamak mümkün değil. Nedirki, Hocacılarımız, bu teoriyi Mao'ya mal ederek, Mao'yu reddin çıkış noktası olarak kullanmışlardır. Bu yolla inandırıcılıklarını tanıtlamayı denemişlerdir.

Nafile!

Apaçktır ki, Hoca şürekâsının Mao'ya kara çalması Hoca'nın Mao'ya saldırmasıyla başlar. Ve bu tarih, herkesçe bilindiği gib 1978'lerdeki Hoca'nın "ünlü" açıklamalarına dayanır. Hoca, Mao'nun ölümüne dek Mao'yu hep övdü, ona ve Kültür Devrimine övgüler yağdırdı; Mao'ya büyük Marksist-Leninist dedi; ölümünden hemen sonra ise, tıpkı Kruşçevin Stalin'e ölümünden önce övgüler sonra ise sövgüler yağdırması gibi, sövgüler yağdırdı. Ve Hoca bu işi hiçbir gerekçeye dayandırmadan, özeleştirilebilecek yapıya gereği duymadan yaptı. Ben dedim doğrudur mantığı eşliğinde Mao'ya ölümüne dek saldırmaktan asla geri durmadı. Dolayısıyla, ne inandırıcı olabilir ve ne de UKH içerisinde Mao'nun etkinliğini kırabilirdi. Etki kurabildiği tek alan sınırlı müritleriydi. İşte Özgürlük Dünyası'nda bu sınırlı müretilere dahildi.

Bu demektir ki, Özgürlük Dünyası'nın bu tavrı, ne ciddiye alınabilir ve ne de bilimsel bir eleştiri konusu olabilir. Geçmişte Mao'yu sözde bir biçimde lafla savunanlar, bugün, lafla altetmeyi çalışmaktadırlar.

"Savunu" döneminin lafazanlığı, red döneminin lafazanlığıyla altedilmiştir. Besbelli ki, bu, kişinin kendi gölgeleriyle savaşması demektir.

Burada Mao'nun Marksistliğini tartışacak değiliz. Bu, Mao'ya hakaret olur. Burada, Mao'nun teori ve pratiğinin Marksistliğini konu edinecek değiliz; buna kargalar güler. Burada, Mao'nun Mark, Engels, Lenin ve Stalin'in eserine bağlılığını ve dönemin Stalin'in başında bulunduğu Sovyetler Birliği'ni savunusunu tanıtlayacak değiliz; bu, koca bir pratiğe saygısızlık olur. Burada, Mao'nun başını Sovyetler Birliği'nin çektiği modern-revizyonizme karşı göğüs göğüse çarşıparak yarattığı UKH düzlemini salt Hocacılarımızın hatırı için yeniden analize tabi tutacak değiliz; bu, milyonların pratiğinde denenmiş dolaysızca pratiğin ürünü olarak süzülüp şekillenen olguları hançerlemek demek olur.

Ve bitirirken Marks'ın, **Kapital'in Birinci Cildinin Almanca Birinci Baskısına Önsüz**'ün son cümlesini aktararak noktayı koyalım:

Sen yolunda yürü ve bırak ne derlerse desinler!

SONSÖZ YERİNE: ML/MZD BİLİMİ DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEDE ANAHTARDIR

Bu başlıkta söyleneni kavramak ve uygulamak önemlidir.

Dünyayı değiştirme zincirinde beş önemli halka var: Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao, Proletaryanın büyük öğretmenleridir bunlar. Mao, beşinci halkaydı. Kendisinden önceki Marksizmin kurucu ve sürdürücülerinden devraldığı miras üzerinde ve bu mirasa dayanarak Marksizmin cephaneliğini geliştirmişti. Evet, Marksizm, Marks ve Engels, Lenin, Stalin'le gelişmiş, ilerlemiş ve devrimci dönüşümün temel anahtarı haline gelmişti ama, bununla yetinilemezdi. Yaşamın yaratıcı devrimci eylemi durmaksızın gelişiyordu. Sınıf mücadelesinin ve gelişmenin yeni koşulları yeni ve özgün olanla yeni ve canlı gerçeğe yüzyüze bırakıyordu mücadeleyi omuzlayanları.

İşte MZD bilimi, Mao'nun kendisinden önceki dört öğretmeden devraldığı Marksist eseri, sınıf mücadelesinin bu yeni koşullarında açıklamanın adıdır. Gelişmenin yeni koşullarının açıklanışının ifadelenişidir. MZD'ye dayanmadan devrimi kavrama ve dünyayı değiştirme işine girişmek boş bir çaba olmaktan öteye gidemez. Ve bir bütün olarak ele alındığında ML/MZD, emperyalizm ve dünya gericiliğini altetmede ve ülke özgülümüzde komprador patron-ağa devletini yerle bir etmede şaşmaz bir pusuladır. Yalnızca Marks, Engels, Lenin ve Stalin halkasıyla sınırlandırılarak siyasal süreç zinciri, günümüz gerçeğini ve özellikle de sosyalizmin doğasını ve de en önemlisi proletarya diktatörlüğü altında devrimi sürdürme teorisini kısırlaştırır; dar, eksik ve sınırlı bırakır. Bu darlık görevi yüklenir. Nitekim yaşamda bu güzergâhı tanıtlamaktan ve Mao'nun teorisinin muazzam dayatıcılığını ortaya koymaktan geri kalmıyor.

Mao Zedung Düşüncesinin başta gelen temel öğesi her şeyden önce ve esas olarak DEVRİMİ KAVRAMA TEORİSİDİR. Emeğin köleleştirilmesine dayalı kıyıcı düzenleri yok etmede devrimi kavramak yetmez; kavrayışı bu süreçle sınırlandırmak değildir aslolan. Esas mesele, proletarya iktidarı altında devrimi kavramaktır. Tarihsel bir geçiş toplumu olarak sosyalizmin tüm bir dönemi boyunca devrimde yol almak: İşte temel olan budur. Mao'nun bütünlüklü öğretisi içinde proletarya diktatörlüğü altında devrimi devam ettirme teorisini MZD'nin en parlayan yanıdır. Sovyetler Birliği ve Doğu-Avrupa'da ki modern-revizyonist iktidarların **dolaysızca** çıplak kapitalizmde demirlemesiyle ve dosdoğruca uluslararası kapitalist dünya pazarlarıyla tamıtamina bütünleşmesiyle birlikte, özellikle bugün Mao'nun bu teorisini fena halde gereksinimdir. Zira, bu teoride, sosyalizm altında devrimi kavramanın anahtarı veriliyor.

Mao, bu özgün teorisiiyle, geleneksel teoriyle tam bir hesaplaşma içinde şu önemli çözümlenmede bulunur: Sosyalist toplum çatışmasız, çelişmesiz, sınıf karşılığından bağışık değildir. Tam tersine bu toplum çelişmelerle dopdudur. Böylesi bir toplumda değil sınıf mücadelesinin sona ermesi, bu mücadele yeni biçimiyle yeni zeminde ve özellikle de partinin içinde amansızca devam eder. Tüm ulusal ekonomiyeye sosyalist sektörün egemenliği döneminde de bu böyledir. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kamu mülkiyetine dönüşmesinden sonraki bu dönemde de devrimi sürdürmek aslolanıdır.

İktisadi alandaki devrim, tek başına yeterli değildir; ideolojik ve siyasal cephelerde de esaslı bir sosyalist devrim gereklidir.

Bu demektir ki, temelli bir sosyalist devrim üç cepheyi birden kapsamalıdır: İktisat-siyaset ve ideoloji.

Mao, sosyalizm koşullarında iki sınıf, iki yol, iki çizgi arasındaki mücadeleye özellikle dikkati çekti. Sosyalizmde de kimin kazanacağı sorunu henüz belli değildi. Kim üstte kalacak: Marksizm mi, revizyonizm mi? Kim kazanacak: proletarya mı, burjuvazi mi? Hangi yol galip gelecek: sosyalist yol mu, kapitalist yol mu? Bu sorular, sosyalizm döneminin tümünde canlılığını hep koruyacaktı. Bu demektir ki, proletarya diktatörlüğü koşullarında kimin muzaffer olacağı, kimin kazanacağı, kimin galip geleceği vs. vs. sorunu henüz gerçekten KARARA BAĞLANMAMIŞTIR. Bunun karara bağlanabilmesi içinde daha uzun, çok uzun bir zaman gereklidir.

Ve mücadelenin ateş hattı komünist partisinin içidir. Marksizmle revizyonizm arasındaki iki çizgi mücadelesi en etkili, en zorlu bir biçimde bu alanda verilecektir. Kapitalist yolun yolcuları bu alanda çok sert direniş örnekleri sergilerler. Bunlar parti ve iktidarın çeşitli alanlarında varlaşan iktidardaki mevki sahipleridir. Sınıf mücadelesinin en sıcak bölgesi Komünist Partisinin göbeğidir. Büyük Proleter Kültür Devrimi de bu mücadelenin en tepe noktasıdır; en doruğudur. Mao, yalnızca proletarya diktatörlüğü altında devrimi devam ettirmenin anahtarını teorik bazda vermekle yetinmedi; ama aynı zamanda bu devam ettirişin heybetli pratiğini de bizlere sundu. Evet, bu pratik, Çin'deki geri dönüşü engelleyemedi; ama biz ardıllarına Mao'nun bıraktığı bu işin teorik ve pratik mirası proletarya iktidarı altında devrimi sürdürme mücadelesinde referans noktası olmaya devam ediyor. Devrim tek hamleden ibaret değildir; ısrarla tekrarlanan mücadeleyle ancak zafer kazanılabilir. Doğru teorinin, ilk pratik hamlesiyle hemen yaşamın canlı gerçeği haline gelmesi beklenmemelidir. İsrarla, inatla, sebatla döne döne tekrarlanan bir mücadeleyle ancak zafer kazanılabilir.

Dünyayı değiştirme, devrimi kavrama ve gerilla savaşını sürdürme pratiğine giren herkes ML/MZD biliminin aciliyetini bilmek zorundadır. Ancak bu teoriyle, bu teorik-ideolojik hatla "sökecek şafağı" yakalayabiliriz. Gerisi beyhude bir çırpınıştır.

Allanıp-pullanıp yeni ambalajıyla sunulan klasik kapitalizm, proletarya ve komşularının gereksinimi değildir. İktisadi bazdaki üretim anarşisiyle koşutluk halindeki serbest piyasa ekonomisiyle, politik bazdaki ilhakçı ve yağmacı saldırganlığıyla, ekolojik bazdaki çevre kirliliğiyle, toplumsal zemindeki bireyci, çıkarıcı, köşe dönücü yüzüyle ve de en önemlisi insan kirliliği ve zihinleri çölleştiren özellikleriyle kapitalist-emperyalizm insanlığın gereksinimlerini ifade edemez.

Zevkin rezilleştiği, para ve kanın birbirine karıştığı, yığınların "aşağılık duygularının" pohpohlandığı yerde siyasal havayı ciğerlerine çeker özel mülkiyete dayalı düzen. Ve bu düzen, istenildiği kadar cilalansın insanlığa ve onun çıkarlarına karşıdır.

Sömürsüz ve baskısız, çıkar hesaplarından uzak, yoksulu zengine ezdirme düşünce ve pratiğinden bağışık altın çağ ise insanlığın geleceğidir. Bu

çağın eşiği sosyalizm ise proletarya ve bağlaşıklarının gereksinimidir, çıkarı-
nadır. Bunu yakalamanın anahtarı ise Marksizm-Leninizm/Mao Zedng Dü-
şüncesidir.

Yorumlamak değil, saldırmak;
Seyretmek değil, pratiğe atılmak;
Eleştirinin silahında değil, silahların eleştirisinde ısrarlı mı olmak istiyor-
sunuz?

İşte yol: Marksizm-Leninizm/Mao Zedung Düşüncesi Güzergâhı!

Çelişme konusunda öğretisiyle Maocu güzergâh

Özet olarak Özgürlük Dünyası'nın söyledikleri şunlar: Mao, uzlaşmaz
karşıtlığın, uzlaşabilir hale getirilebileceğini savunarak idealizme düşmüş-
tür. Çelişmenin çözümünü bir niteliğin yerine bir başka niteliğin alması ola-
rak ele almamış; çelişmenin kutuplarının yer değiştirmesi olarak görmüştür.
Böylece Mao, karşıtların birliğini, birarada bulunmasını mutlaklaştırmıştır.
Ayrıca o, bu anlayışı eşliğinde sosyalist toplumda burjuvazinin sınıf olarak
varlığını sürdürdüğünü yani ortadan kalkmayacağını öne sürmüştür. Hoca-
cılarımıza göre Mao, süreçler ve onları niteleyen çelişmelerin birbirleriyle
ilişkileri sorununda yanlışa düşmüştür. Temel çelişmenin çözümünü baş çeliş-
meye bağlamıştır. Ve Mao, hatalı bir baş çelişme anlayışı inşa etmiştir.

Evet, Hocacılarımızın iddia ve eleştirileriydi bunlar*!

"Pire ısırığının insanı öldürebileceğine kim inanır" ki?..

Mao'nun, Marksist-felsefi yazını, milyonların onmilyonların doğrudan
pratiği içinde nitel bir adım ileriye götürdüğü bir alanda, salt Hoca'nın kol-
tuk değerlerini elden bırakmamak için felsefi-revizyonizmde direnmek ve
bu güzergâhı kullanarak Mao'ya sözümona "eleştiri"de bulunmak, eleştiriyi
bayağılaştırarak felsefi güldürü sergilemek olur.

Okurla birlikte hep beraber bu güldürüyü izlemekten başka seçeneğimiz
yok.

Öyleyse?

Alna yazılanlar yerine gelsin!

İlkin uzlaşmaz karşıtlığın uzlaşabilir hale getirilebileceği sorununu felse-
fe cephesinde tartışalım. Belirtelim ki, bu sorunun siyasal yönüne önceki bö-
lümlerimizde değinmiştik.

Önce Mao'yu dinleyelim: Bizimle düşman arasındaki çelişmeler, uzlaş-
maz çelişmelerdir. Halkın saflarında, emekçi halk içindeki çelişmeler, uzlaşa-
bilir çelişmelerdir; öte yandan sömürülen sınıflarla sömüren sınıflar arasın-
daki çelişmelerin ise hem uzlaşmaz hem de uzlaşabilir bir yönü vardır.

Devamla söyledikleri şunlar: Milli burjuvaziyle işçi sınıfı arasındaki çeliş-
me sömürenle sömürülen arasındaki bir çelişmedir ve niteliği gereği uz-
laşmaz bir çelişmedir. Ama Çin'in somut koşullarında, iki sınıf arasındaki
bu uzlaşmaz çelişme, doğru bir biçimde ele alınırsa, uzlaşmaz olmayan bir

çelişmeye dönüştürülebilir ve barışçı yöntemlerle çözülebilir. (94) (abç)

Şimdi de Özgürlük Dünyası'na kulak verelim: O, iradeyle uzlaşmaz karışıklığın "uzlaşabilir" hale getirilebileceğini savunmakta, örneğin Çin'de doğru ele alınırsa burjuvazi ile proletarya arasındaki uzlaşmaz çelişmenin "uzlaşabilir çelişme" ye dönüştürülebileceği düşüncesiyle bir yandan idealizme, diğer yandan da çelişmeye yaklaşımda yanlışa düşmektedir. (95)

Genel ilkelerin sunuluşu açısından uzlaşmaz karışıklık doğasındaki çelişme, belli koşullar altında uzlaşabilir çelişmeye dönüştürülebilir. Zıtların birliğinin ikiligidir bu. Şeylerin ikili tabiatı, genel olmayan, yaygın olmayan, esas olmayan, tipik olmayan bu durumları varlaştırabilir; bu tür varlaşmalara toplum bilim tanık olmaktan geri kalmamıştır.

Eğer şey'ler karışıklıya birlikte bir bütünlük oluşturmuyorsa; bu demektir ki, şey'ler, zıtların birliğinin ikiligi gereği iki yönü içiçe barındırır. Çelişme de öyle. Niteliği gereği uzlaşmaz olan çelişme aynı zamanda uzlaşabilir bir yanı da içinde barındırır. Şey'ler, nesnelere, fenomenler vb. vb. hiçbir zaman yüzde yüz, mutlak ve kesin bir biçimde şu ya da bu olamaz. Daima zıttını da, bu şey'de kendi erksizliğini göreni de, kendini yerinde duymayanı da içinde barındırır. Hareket, gelişme, ilerleme dediğimiz şeyde bu sayede değil midir ki? Çelişme denen şey, karşıt yönlerin hareketidir. Tez, anti-tez'le; durum karşıtlıkla; bir yön diğer yönle kendini eyerler.

Bu felsefi-Marksizmdir.

Çin devrim sürecinde Mao tarafından geliştirilen de budur. Lenin'in yargılarının Mao'ca ilerletilmesidir bu.

Bu demektir ki, eğer şeyler iki yönü içiçe barındırıyorsa şey'e niteliğini veren yan değil, ama tali planda, arka cephede kendini yerinde duymayan yanda belli koşullar altında öne çıkabilir ve görelide olsa sürecin özgün aşamasında etkili olabilir.

Bilinir ki, "Tarih çok kere sıçramalarla ve zikzaklarla ilerleme kaydeder" (96) ama bundan tarihin hiç mi hiç derecelilikle ilerleme kaydetmediği sanısına varılabilir mi?

İngiltere'nin özgün koşulları dolayısıyla Marx, "işçilerin burjuvaziyi 'satın almaları' anlamında, sosyalizmi 'barışçı' bir zaferle kazanmaları olasılığından söz ederken idealizme mi düşüyordu?

Aynı şekilde Lenin, şubat sonrası üç aylık bir dönem için devrimin barışçı yolla elde edilebileceğini söylerken hata mı ediyordu?

Marks'ta, Lenin'de burjuvazinin zor yoluyla devrilmesinin başta gelen, esas olan şey olduğunu unutmamışlardı; ama koşullar onları bu yöntemleri öne çıkarmaya (görelide olsa) sevk etmişti.

Hepsi bu!

Çin'de Mao'nun öngördüğü de buydu.

Ve Mao, devrim süreci içinde ortaya çıkan durum eşliğinde Marksist-felsefi yazını daha kapsamlı geliştirecek berrak çözümlere girişmişti.

94- Mao Zedung, Seçme Eserler (5), sayfa 537.

95- Özgürlük Dünyası, sayı: 47, sayfa 49.

96- Marks-Engels, Seçme Yapıtlar (1), sayfa, 620.

Bunlardan biri de belli koşullar altında uzlaşmaz karakterli bir çelişmenin (Çin'de ulusal burjuvazi bazında) uzlaşabilir hale dönüştürülebileceği idi. Bu, felsefe cephesinde bir adım daha ileri gitmekti.

Ayrıca belirtelim ki, Mao iradi-subjektivizmle bu sorunu çözmüyordu. Yani uzlaşmaz nitelikli çelişmeyi **iradeyle** uzlaşabilir hale getirmeyi düşünmüyordu. Özgürlük Dünyası'nın aksine **nesnel koşullar eşliğinde** bu işin gerçekleşebileceğini öngörüyordu. Eğer bu koşullar yoksa iradî müdahale çare olamaz. Nesnel koşullar uygun mu? Evet. Öyleyse; doğru yöntemle uzlaşabilir hale getirilebilir.

Aslanan nesnel koşullardır.

Ne diyordu Mao: Çin'in somut koşullarında.

Bu demektir ki, uzlaşmaz çelişme iradeci-subjektivizm değil, nesnel realite eşliğinde uzlaşabilir çelişme haline dönüştürülebiliyor. Gerisi, Özgürlük Dünyası'nın hayâli faturudur.

Sonra, Mao, dönüşür, dönüştürülür demiyor. Buna dikkat edilsin. "Dönüştürülebilir" diyor. Bunlar farklı şeylerdir. Dönüştürülebilir sözcüğü bir dileği ifade eden; dönüştürülür sözcüğü ise, bir dilek değil, bir kesinlik ifade eder. Çünkü bizim bu dönüşümü istememiz yetmiyor, burjuvazi de bu dönüşümü kabul etmelidir ki, dilek gerçek olabilsin.

Sahi, mağarası ile mağara adamı, kilden kulübesiyle Avusturyalı, ya da kendi ocağıyla Hintli, hiçbir şekilde bir Haziran Ayaklanmasını ya da bir Paris Komününü gerçekleştirebilir miydi? (97)

Asla!

Peki, halâ, Mao'nun yazdıklarını anlama yeteneği gösteremeyenler Mao'nun felsefi yazını yorumlama işine koyulabilirler mi?

Nafile!

Ne de güzel demiş Feurbach:

Zekice yazmak, okurun da zeka sahibi olduğunu varsaymağa herşeyi söylememeğe bir önermeyi geçerli kılan ve düşünülebilir yapan bağlantıları, koşulları ve sınırlamaları okurun kendi kendisine söylemesine bırakmaya dayanır. (98)

Burada temel mesele kullanılan yöntemdir. Uzlaşmaz çelişmenin uzlaşabilir yönü de olduğu için bazı durumlarda barışçı yöntemle bu uzlaşabilir yön öne çıkarılabilir. Proletarya iktidarı koşullarında bu çok daha mümkün hale gelir. Tıpkı aynı vergi koşullarındaki Rusya ve devrim sonrası Çin'de burjuvazi ve zengin köylülüğe uygulanan politikalarda olduğu gibi.

Stalin, **Dilbiliminde Marksizm Üzerine**'de bakın neler diyor:

Patlamalara karşı tutkuları olan yoldaşlar için genel olarak şunu anımsatmak gerekir ki, eski bir nitelikten yeni bir niteliğe patlama yoluyla geçişi öngören yasa, yalnızca dilin gelişmesinin tarihine uygulanamayacak durumda değildir: **aynı zamanda, bu yasa, temeli ya da üstyapıyı ilgilendiren başka toplumsal olgular içinde her zaman uygulanabilecek durumda değildir.** Bu, düşman sınıflara bölünmüş bir toplum için zorunludur. Ancak **düşman sınıfları kapsamayan bir toplum için hiç de zorunlu değildir.** Sekiz-on yıl-

97- Marks-Engels, Seçme Yapıtlar (II), sayfa, 372.

98- Lenin, Felsefe Defterleri, sayfa, 67.

lık bir süre içinde, ülkemizin tarımından, burjuva düzeninden, bireysel köylü işletmeciliği düzeninden, sosyalist kolhoz düzenine geçişi başardık. Bu, köyde eski burjuva iktisadi düzeni tasfiye edip, yeni, sosyalist bir düzen yaratan bir devrim olmuştur. Oysa, bu köklü dönüşüm, patlama yoluyla yapılmadı, yani var olan iktidarın devrilmesi ile ve yeni bir iktidarın yaratılması ile değil, eski kırsal burjuva düzenden yeni bir düzene tedrici geçişle yapılmıştır. Bu devrim bu şekilde yapılabilir, **çünkü bu, yukarıdan yapılan bir devrimdi, çünkü bu köklü dönüşüm, varolan iktidarın girişimi üzerinde ve köylülüğün esas yığınının desteği ile başarıldı.** (99) (abç)

Acaba Stalin burada idealizme mi düştü?

Mao'ya, uzlaşmaz çelişme belli koşullar altında uzlaşabilir dediği için idealizm suçlaması getirenler, Stalin'de bir nitelikten diğer bir niteliğe geçişte patlamayı belli koşullarda öngörmediği için aynı suçlamayı getirmede hiçbir sakınca görmüyor olsalar gerek.

Ne var ki, diyalektik materyalizmin manyetik alanından uzaklaşarak felsefi-revizyonizmin kiskacına hapsolan Özgürlük Dünyası'dır; metafizik bastona yaslananda.

"Bu hikayede senin sözün ediliyor" (100)

Özet olarak, uzlaşmaz çelişmenin çözümünde esas olarak zor kullanılmasına karşın, bazı koşullarda barışçı yöntemlerde kullanılabilir. İktidar proletarya ve komşularının elinde ise bu eskisinden daha mümkün ve olasıdır. Mesele kullanılan yöntemdir; çelişmenin çözümünde kullanılan yöntemdir. Soruyu tersine çevirerek çözümlersek ters yönde bir sonuca ulaşırız. Şöyle: uzlaşabilir çelişmeler olağan koşullarda barışçı yöntemle çözülmesine karşın, pek sık rastlanmasa da yaygın bir durum olmasa da, esas olmasa da bazı özgün hallerde bu uzlaşabilir çelişmeler uzlaşmaz karşıtlık haline dönüşebilir ve zoru öngörebilir.

Stalin'in verdiği örnekte de aynı durum sözkonusu.

Eski nitelik yeni niteliğe geçerken, şey'ler bir başka'ya ulaşırken hep patlamalarla süreç işler. Oysa Stalin'in verdiği örneklerde de görüleceği gibi, patlamasız da eski bir nitelik yeni bir niteliğe varabilir. Proleterya önderliğindeki ezilenlerin iktidarı koşullarında bu daha çok mümkün hale gelir. Patlama burada mutlak biçimde zorunlu değildir.

Evet, hepsi bu!

Ve biz Hocalarımızı felsefi güldürüleriyle başbaşa bırakarak işin bir diğer cephesine geçelim.

Sözü Özgürlük Dünyası'na bırakıyoruz: Konuya ilişkin bir başka hatalı yaklaşımı, çelişmenin çözümünü, bir niteliğin yerini bir başkasının alması olarak değil, çelişmenin kutuplarının birbirine dönüşmesi olarak anlaması, böylelikle karşıtların birliğini, birarada bulunuşunu mutlaklaştırıp, mücadelesini ve bu mücadelenin, niceliğin niteliğin niceliğe dönüşmesi yoluyla gerçekleştiği fikrini küçümsemesidir. (101)

Yerin göğe uzaklığı kadar, Mao'ya uzaktır bu yargılar. Bu bir. İkincisi,

99- Stalin, Son Yazılar, sayfa, 31-32.

100- Marks-Engels, Seçme Yapıtlar (II), sayfa 105.

101- özgürlük Dünyası, sayı: 47, sayfa 49.

leştirininki kendisi kendi iç tutarsızlığıyla koşutluk içinde kendi kendisini sakatlamıştır.

Ah, keşke Hocacılarımız biraz felsefe bilebilselerdi! Ah!...

Bir de bilgi sahibi olmadan "bilimsel" eleştiride bulunmak yok mu... Bunsuz fikir yürütmek!..

Bir niteliğin yerini bir başkasının alması nedir ki? Çelişmesinin kutuplarının birbirine dönüşmesidir bu. Başka türlü olabilir mi ki?

Daha yakından görelim.

Yeni bir niteliğin ortaya çıkması, karşıtların birbirlerine dönüşmesi sonucudur. Bir bütünü kutuplarından biri belli koşullar altında karşıtına dönüşür. Ve bu dönüşüm, eski niteliğin yerini yeni bir niteliğe bırakması ile sonuçlanır. Eğer böyle olmasaydı Lenin **Felsefe Defterleri**'nde şu sözleri boş söylemiş olurdu:

Diyaletik, karşıtların nasıl **özdeş** olabileceklerini (ve olduklarını)-hangi koşullar içinde birbirlerine dönüştüklerini,-niçin insan aklının bu karşıtları ölü ve donup kalmış şeyler olarak değil de canlı, koşullanmış, hareketli, birbirine dönüşen şeyler olarak göz önünde tutması gerektiğini gösteren teoridir. (102)

Ne diyor Lenin: Karşıtların birbirine dönüşmesi, birbirine dönüşen şeyler olarak karşıtları görmek! Ve işte diyaletik budur diyor.

Mao, Lenin'in **Felsefe Defterleri**'ndeki bu vb. yargılarını ele alır, yorumlar ve bir adım daha öne çıkarır. Söylediği şudur Mao'nun: Bir çelişkide iki yön bulunur. Bu "iki çelişik yönden birisi ana, öteki ikincildir. Çelişkide başrolü oynayan, ana yöndür. Bir şeyin niteliğini, çelişkinin egemen duruma geçen ana yönü belirler.

Ve sürdürür Mao: Ama bu durum da durağan değildir. Bir çelişkinin ana ve ikincil yönleri, birbirine dönüşür ve o şeyin niteliği de buna bağlı olarak değişir. (103) Bu çelişkinin bir yönü eskiyi, öteki yeniyi temsil edir. Ve Mao'nun sözleriyle, herşey yeni ile eski yön arasında bir çelişki içerir.

Mao'nun kendisinden dinleyelim:

Bu çelişkiler, bir dizi karmaşık savaşım oluştururlar. Bu savaşımın sonucu olarak yeni yön büyür, yükselir ve egemen duruma gelir. Buna karşılık, eski yön küçülür ve yavaş yavaş yok olmaya yüztutar. Yeni yön, eski yön üzerinde egemen duruma gelince, eski şeyin niteliği yerine, yeni şeyin niteliği geçer. Böylece bir şeyin niteliği, egemen duruma geçen ana yönü tarafından belirlenir. Çelişkinin egemen duruma geçen ana yönü, bir değişikliğe uğrar, o şeyin niteliği de buna bağlı olarak değişir.

Zengin bir düşünce bolluğu!

Hocacılarımızın teorisi metafizik güzergahta ilerliyor. Onlara göre bırakalım Marx ya da Lenin, Hegel bile yaşamadı. Nasıl yaşasın ki? Karşıtların birbirine dönüşmesine bile fareler kadar ürkek yaklaşan Hoca'nın müritlerinden ne beklenebilir ki!.. Bir bütünü kutuplarının ya da karşıtların birbirine dönüşebilen, yaşayan canlı şeyler olmadığını söyleyenler yalnızca metafizikçilerdir. Üstelik Özgürlük Dünyası bu ölü teorisiyle bu katı, donuk, statik te-

102- Lenin, Felsefe Defterleri, sayfa, 90.

103- Mao Zedung, Teori ve Pratik, sayfa 57.

orisiyle bir de Mao'nun Marksist-felsefi yazını torpillemeye kalkıyor; hem de tersyüz edilmiş bir solculukla.

Karşıtlar nasıl özdeş olabilir diye soruyordu Lenin. Nasıl? Felsefi bazdaki teorik çözümlerleriyle bu soruyu yanıtlıyor Mao: Birbirlerinin karşılıklı varoluş koşulları oldukları için ve belli koşullar altında birbirlerine dönüştükleri için özdeştir karşıtlar. ilkin birbirinin varoluş koşullarıdır çünkü, Engels'in sözleriyle "çatışkının İki yönünden sadece biri varolamaz"; çünkü, Marks'ın sözleriyle, "diyalektik hareketi oluşturan şey, iki çelişik yanın bir arada varolması, bunların çatışmaları ve yeni bir kategori içerisinde eriyip kaynaşmalarıdır."

Bu demektir ki, çelişik bir yön tek başına bulanamaz. Mutlak olarak, karşıtıyla varlaşır. Bu bir. İkincisi, bu da yetmez. Karşıtların, biribirisine içten bağlı olan karşıtların birarada bulunmaları yetmez; asıl önemlisi bu karşıtların, bu zıt kutupların belli koşullar altında biribirlerine dönüşmeleridir.

İşte, budur özdeşlik.

Nasıl dönüşürler karşıtlar?

Bir çelişkide varolan ana ve tali yönler vasıtasıyla. Ya da ana ve ikincil yönler aracılığıyla. Besbelli ki bu dönüşümle şeyin niteliği de değişikliğe uğrar.

Hocacılarımız çelişmenin çözümünü, bir niteliğin yerine bir başka niteliğin geçmesi olarak değil, çelişmenin yönlerinin ya da onların sözleriyle kutupların biribirine dönüşmesi olarak anlıyor Mao diyorlardı. Onlara göre bir çelişmenin yerine bir başka çelişmenin geçmesi ya da en özlü ifadeyle bir çelişkinin çözümü, çelişkinin kutuplarının biribirine dönüşmesi değildir; bir niteliğin yerine birbaşkasının geçmesidir.

Sahi bilmek isterdik, bir niteliğin yerini bir başkası nasıl alıyor? Mevcut nitelikteki karşıt uçların, kutupların, yönlerin (hepsi aynı şey) biribirine dönüşmesi yoluyla değil de Tanrı buyruğuyla mı oluyor?

Şeylerin biribirine dönüşmesi diye bir şeyden vebadan kaçınır gibi kaçıyorlar Hocacılarımız.

Bakın neler söylüyor Lenin:

"Her çeşit dönüşüm mümkündür." (104)

N. D. Kıknağze'ye mektubunda bakın daha neler demiş Lenin:

Ben, bir sosyal demokratın bir burjuvaya dönüşebileceği imkânını kabul ederim, **tersini de... Her çeşit dönüşüm mümkündür**; bir budala, akıllı bir adam bile olabilir ama, bu dönüşümler **nadiren** olabilir. (105)

Üzerinden atlanacak gibi şeyler değil bu yargılar. Üstelik Lenin'e ait. Sosyal demokrat, burjuvaya dönüşünce nitelik değiştirmiyor mu? Yoksa bu dönüşüme karşın, halâ aynı, eski sosyal demokrat niteliğini mi koruyor. Budaların akıllı bir adam olmasında da aynı durum söz konusu.

Öyleyse?

Artık, ve bu aşamadan sonra metafizik güzergahı kullanmaktan vazgeçelim, sevgili Özgürlük Dünyası'nın yazarı. Ve artık bilelim ki, bir çelişkinin

104- Lenin, Mektuplar, sayfa, 163.

105- Lenin, Mektuplar, sayfa 164.

çözümü, bir şeydeki çelişik yönlerin belli koşullar altında birbirine dönüştürerek yeni bir nitelikle varlaşmasından başka bir anlama gelmez.

Nedir ki çelişkinin çözümü?

Karşıt uçların birbirine dönüşmesidir; şeyin zıddına dönüşmesidir ve nihayet bunun sonucu olarak yeni biri süreç ve yeni bir çelişkinin ve yeni bir niteliğin vücut bulmasıdır.

Dahası: bir niteliğin yerini bir başkasının alması ancak ve ancak ve mutlak olarak eski nitelikteki karşıt yönlerin birbirine dönüşmesi yoluyla mümkün hale gelebilir. Başka yol yoktur ve olamaz.

Hocalarımız yanlışlar dizisine devam ediyorlar. Diyorlar ki Mao'nun çelişmenin kutuplarının birbirine dönüşmesi olarak anlaması, böylelikle karşıtların birliğini, birarada bulunuşunu mutlaklaştırıp, mücadelesini ve bu mücadelenin, niceliğin niteliğe ve niteliğin niceliğe dönüşmesi yoluyla gerçekleştirdiği fikrini küçümsemesidir.

Bu da bir başka incisidir Özgürlük Dünyası'nın.

Önce siz ateş açtınız sayın dostlarımız. Bu ateşe karşılık vermek boynumuzun borcudur. Ve bilmelisiniz ki, Marksizme-Leninizme ve Mao Zedung Düşüncesi bilimine karşı Troçkizmle harmanlanmış revizyonist teorinizle ayağa doğrulduğunuz her alanda, Marksizmi revizyonizme uyarladığınız her yerde ensenizin kökünde boza pişirmekten asla geri kalmayacağız.

Ne diyordunuz?

Mao, karşıtların birliğini mutlaklaştırıp, mücadelesini ise küçümsemektedir.

Akılmaz bir alıklık örneği! Eşine ender rastlanır tahrifat... Yalan yere yeminde ne de virtuozmüşsünüz!... Demek ki, insanlar bunca yolunu şaşırabiliyorlar.

Nerede ve ne zaman ve neyle bağlantılı olarak Mao, karşıtların birliğini mutlak görüyor. Mao'nun tüm bir felsefi yazını bunun tersi örneklerle dopdolu.

En iyisi Mao'dan dinleyelim:

Şartlı, bağıntılı özdeşlik, şartsız, mutlak savaşım ile birlikte, her şeydeki karşıtların hareketini oluşturur. (106) (abç)

Dahası var:

Her sürecin bir başlangıcı, bir sonu vardır. Bütün süreçler kendilerin ikendi karşıtlarına dönüştürürler. **Bütün süreçlerin kararlılığı bağıntılıdır**, ama bir sürecin diğerine dönüşümünde kendini gösteren kararsızlık mutlaktır. (abç) (aynı makale)

Nihayet:

... karşıtların birliğinin koşullara bağlı, geçici ve bağıntılı olduğunu, buna karşılık, karşıtlar arasındaki savaşımın mutlak olduğunu söylüyoruz. (abç) (aynı makale)

Şartlı, bağıntılı özdeşlik, süreçlerin kararlılığının bağıntılı oluşu, karşıtların birliğinin geçici oluşu. Bu sözlerin hepsi Mao'ya ait. Görülüyor ki, Mao, kendi eline Özgürlük Dünyası'nca tutuşturulanın aksine karşıtların birliğini

106- Mao Zedung, Yayınlanmamış Yazılar, sayfa, 191.

değil, karşıtların mücadelesini mutlak görüyor. Karşıtların birliği ise yani özdeşlik ise geçici ve bağıntılıdır diyor Mao.

Kullandığı güzergâh Lenin'le aynı.

Lenin diyor ki:

Karşıtların birliği (düşümdeşliği, özdeşliği, eşdeğerliliği) koşula bağlıdır, geçicidir, süreksizdir, görecelidir. Gelişim ve hareket nasıl mutlak iseler, birbirlerini karşılıklı dışlayan karşıtlar arasındaki mücadele de mutlaktır. (107)

Marksizm-Leninizmi, Marksizm-Leninizm/MZD bilimi düzeyine çıkaran Mao'nun doğru teorisine saldırma cürreti gösteremeyenler, Mao'nun söylemediklerini çubuğun ucunu tersine bükerek Mao'ya mal ederek Mao'nun öğretilerini zedeleyebileceklerini, gözden düşürebileceklerini umuyorlar.

Doğru anlaşılan Mao'dan kurtulmak için yanlış anlaşılan Mao'dan medet ummak!

Yalancının mumu...

Zıtların birliği yasası diyalektiğin temel yasasıdır. Bundan çelişik bir yönün tek başına bulunamayacağı, ancak karşıtıyla birlikte bir arada bulunabileceği ve bu bir arada bulunuşun geçici, bağıntılı ve koşullu olduğu, bu zıtların mücadelesinin ise mutlak olduğu sonucuna varılabilir ancak. Zıtların birliği ve mücadelesi. Birlik geçici, mücadele mutlaktır. Sorunun esası da budur. Mao'nun felsefi teoriyi ilerlettiği alanda burasıdır.

Tam da Hocacılığın en çok topalladığı bu alanda, Mao'nun en çok gürbüzleştiği gerçeğini "söz gümüşse sükut altındır" atasözüne uygun olarak susarak geçiştirenler ve hatta ondan da kötüsü bu alandaki susuşu başka bir alanda sözcük kökenine ilişkin hokkabazlık oyunları ile eline tutuşturdukları hayâli öğretiler eşliğinde Mao'ya saldıranların Mao'dan öğrenecekleri çok şey vardır.

Öğrenmesini bilmek gerek!

Hocacılarımıza göre, Mao, karşıtların mücadelesini ve bu mücadelenin niceliğin niteliğe ve niteliğin niceliğe dönüşmesi yoluyla gerçekleştiği fikrini küçümsüyormuş.

Mao'nun söylediği şudur: Eskiden diyalektiğin üç büyük kanunu olduğu söylenirdi, sonra Stalin dört kanun olduğunu söyledi. Benim görüşüme göre sadece bir temel kanun vardır, o da çelişme kanunudur. Nitelik ve nicelik, olumlu ve olumsuz, dış görünüşle öz, içerik ve biçim, zorunluluk ve özgürlük, olasılık ve gerçek vb. bütün bunları zıtların birliği durumudur. (108)

Zıtların birliği yasasını, materyalist diyalektiğin temel yasası görüp nicelik-niteliğin de dahil olduğu ötekî yasaları zıtların birliği yasasının durumu olarak ele almak, nicelik-nitelik, nitelik-nicelik yasasını küçümsemek demek değildir. En önde geleni, en başta olanı açıklamaktır. Diyalektiğin çekirdeği-zıtların birliği yasasıyla açıklanabildiğine göre, ya da Lenin'in sözleriyle karşıtların birliği diyalektiğin temeli olduğuna göre ve bu birlik hem iççeliği ve hem de mücadeleyi içerdiğine öre, bu demektir ki, ancak Marksist-felsefi yazına yabancı olanlar ya da felsefi-revizyonizmden muzdarip olanlar bir "kü-

107- Lenin, Felsefe Defterleri, sayfa, 304.

108- Mao Zedung, Yayınlanmamış Yazılar, sayfa, 191.

cümseme"den söz edebilirler.

Hem birlik, hem mücadele. Bunsuz yaşam, canlı gerçeği içinde kavranamaz. Dolayısıyla karşıtların birliği yasası hem birlik ve hem mücadeleyi içerdiğine ve de en önemlisi birlik geçici ve bağıntılı, mücadele mutlak olduğuna göre burada mücadelenin küçümsenmesinden söz etmek bir dar görüşlülük olur.

Nicelik ve niteliğe gelince.

Eskinin ortadan kalkması ya da dereceliliğin kesintiye uğraması, ya da bir başka'ya ulaşma, bir süreçten ötekine geçiş, nitel bir değişmedir. Nesnelere çeşitli parça ve yönlerinde vuku bulan büyüme, artma ya da azalma ve dereceliliğin kendisi ve de temel niteliği değiştirmeyen değişiklik ise nicel bir değişmedir. Bilinir ki, özü bakımından değişme dereceliliğin kesintiye uğraması ve bir niteliğin başka bir niteliğe geçişidir.

Tüm bunlar, zıtların birliğinin çeşitli görüngüleridir. Birlikte olanlar mücadele edenler; zıt yönler savaşıma girer, için için kaynayan bu mücadele öyle bir noktaya ulaşır ki bir sıçrayışla, bir kesiklikle çelişmenin ana ve ikincil yönleri birbirine dönüşür. Tüm bunlar nasıl gerçekleşir? Zıtların birliği yoluyla. Eğer böyle olmasaydı, birlik, özdeşlik vb. olmasaydı şeyler zıttına nasıl dönüşebilirdi ki? Mücadele sonucu yeni yön büyüyüp, gelişip egemen duruma nasıl olurda gelebilir? Yan yana, içiçe, birlikte, özdeş olmayan şeyler, tümüyle birbirini dışlayan şeyler nasıl olurda mücadeleyle karşıtına dönüşür?

Demek ki, birlik ve mücadele. İşte budur zıtların birliği yasası. İlki geçici, ikincisi mutlak! Nicelik nitelik vb. de bu şemsiye altında varlık bulur. Bu yasanın özel görüngüleri olarak şekillenir.

Zıtların birliği yasının özüne, ruhuna varamayan bir kafa, nicelik-nitelik vb'nin zıtların birliğinin durumu olduğunu anlama yeteniği de göstermez.

Öyleyse, Mao'dan öğrenmesini bilmek acilliyettir.

Özgürlük Dünyası'nın inciler serisinden alın size bir yenisi: Burjuvazi ve kapitalizmi tasfiyenin gereksizliğine felsefi temel sağlamak üzere karşıtların birliğini vurgulayıp dönüşümü, burjuvaziyle proletarya arasındaki çelişmenin kutuplarının yer değiştirmesi olarak anlayan Mao Zedung, sosyalist toplumda, dönüştürülmüş haliyle proletaryanın yöneten ve bu.juvazinin yönetilen duruma geleceğini ve geldiğini, ama burjuvazinin sınıf olarak ortadan kalkmayacağını öne sürer. (109)

Burjuvazi ve kapitalizmi yok etmeyi "öngörmeyen" Mao, buna bir de felsefi temel sağlamış! Nasıl mı? Yer değiştirmesi olarak tasarlayarak. Pasajın ilk bölümü özet olarak böyle.

Karşıtların birbirine dönüşümünü daha önce incelemiştik. Birkaç şey daha söylemek gerekirse.

Bir çelişki tek bir yönden ibaret değildir. Karşıtında varlaşır. Belli bir süreçte belli bir çelişkiyi ele alın. Bu çelişkinin birbirine karşıt iki yönü vardır. Ana ve ikincil yönler. Ama bilinir ki, çelişkide baş rolü oynayan, şeye niteliğini veren ana yöndür. Bundan dolayıdır ki Mao, "Bir şeyin niteliğini,

109- Özgürlük Dünyası, sayı: 47 sayfa, 49.

çelişkinin egemen duruma geçen ana yönü belirler." diyor. Bu parlak bir çözümleridir. Bu aynı zamanda Marks'ın şu önemli yargılarını derinleştirmek, geliştirmektir: Proletarya ve zenginlik, karşıt şeylerdir. Karşıt şeyler olarak bir bütünlük oluştururlar. Her ikisi de özel mülkiyet dünyasının oluşumlarıdır. Sorun, onlardan herbirinin bu çelişki içinde hangi belirli yeri tuttuğunu bilmektir. Bunlar bir bütünün iki yüzüdür demek yetmez. (110) (abç)

Mao'daki derinliği kavramak gerekir. Bakın Marks'ın bu yargılarını nasıl da zenginleştiriyor.

Dinleyelim: Belirli bir süreçte ya da bir çelişkinin gelişmesindeki belirli bir aşamada, ana yön A ve ikincil yön B iken, gelişmenin başka bir aşamasında ya da gelişmenin başka bir sürecinde bu roller değişebilir.

Aynı makalesinde şunları da söyler: Herkesin bildiği gibi savaş ve barış, birbirlerine dönüşür. Savaş barışa dönüşür; örneğin Birinci Dünya Savaşı, savaş sonrası barışına dönüşmüştür. Çin'deki İç Savaş da sona ermiş, iç barış kurulmuştur. Barış savaşa dönüşür: örneğin 1927 Komünist-Kuomintang güçbirliği savaşa dönüşmüştür, ve dünyadaki bugünkü barış durumu belki de ikinci bir dünya savaşına dönüşecektir. Niçin? Çünkü sınıflı bir toplumda savaş ve barış gibi çelişik şeyler, belirli koşullar altında, özdeşlik halindedir. (111)

Peki nasıl?

Şeyler nasıl nitelik değiştirir?

Nasıl? Özdeşlik ve savaşla.

Nasıl? Şeylerdeki çelişkinin ana ve tali yönleri birbirine dönüşerek. Karşıt uçların, kutupların savaşım yoluyla dönüşmesi sayesinde.

Kapitalist bir toplumu ele alın: Bu toplumdaki baş çelişme, burjuvazi-proletarya çelişmesidir. Kapitalist toplum sürecinde burjuvazi ana yön, proletarya ikincil yöndür. Bu topluma kapitalist niteliğini veren burjuvazi-proletarya çelişmesinin egemen durumdaki ana yönüdür. Peki bu hep ana yön olarak kalabilir mi? Hayır! Rusya'da, Çin'de vb. kalmadığı gibi. Bir dizi karmaşık savaşım sonucu ana ve tali yönler, bu karşıtlar birbirine dönüşürse roller de değişir. Eskiden ana yön olan burjuvazi tali; tali yön olan proletarya egemen duruma gelerek ana yön halini alır. Eskiden ikincil durumdaki yön zamanla başarılı bir devrimle gelişerek egemen duruma gelince "eski şeyin niteliği yerine, yeni şeyin niteliği geçer." Böylece eski kapitalist toplum, çelişmedeki bu gelişimin dolaysız sonucu zıttına dönüşerek yeni sosyalist toplum varlaşır.

Besbellidki ki, bu nitelik değişikliği, basit bir yer değiştirme asla olamaz; uzun, zorlu, karmaşık bir mücadele sonucu yaşamın canlı gerçeği halini alabilir.

Ne demişti **Kutsal Aile ya da Eleştirel Eleştirinin Eleştirisi**'nde Marx: Karşıtların herbirinin çelişme içinde hangi belli yeri tuttuğunu bilmek; asıl sorun budur diyor. Mao'nun yaptığıda bu belirli yeri saptamak, çözümlemek, ortaya çıkarmaktır.

110- Mark-Engels, Kutsal Aile, sayfa, 65.

111- Mao Zedung, teori ve Pratik, sayfa, 65.

Bu demektir ki, Mao, karşıtların birliğini değil, mücadelesini esas alır ve dönüşümü de karşıt uçların basit değil, karmaşık, zorlu mücadeleler sonucu karşıtlarına, birbirlerine dönüşmesi olarak ele alır. Ve bu işi yaparken hiç de Hocacıların ona maalemtmeye çalıştığı gibi idealizme düşerek değil, devrimci diyalektik yolla işe koyulur. Ve diyalektik-materyalizm, bu mahir ustanın elinde karşıtların birbirine dönüşmesinin üstün bir örneği olarak şekillenir; tabii ki ancak belli koşullar altında.

Ne demişti Mao:

"Bütün çelişik yönler, belirli koşullar altında karşıtlarına dönüşürler" (112)

Ve bir kez daha: Öğrenmesini bilmek gerekir.

Ve demek ki, karşıtların birbirine dönüşümü, ancak belirli koşullarda mümkün ve olası.

Lenin'in çok önemli bir alıntısıyla sorunun bu yanına son verelim:

Doğada ve toplumda bütün sınıflayıcı sınırların geleneksel ve dinamik olduğu ve belli koşullar altında, her görüngünün kendi karşıtına dönüşebileceği, kuşkusuz, Marksist diyalektik temel önermelerinden biridir. (113)

İşte sorunun bir başka cephesi: Sosyalist toplumda dönüştürülmüş haliyle proletarya yöneten ve burjuvazinin yönetilen hale geldiği ama burjuvazinin sınıf olarak ortadan kalkmayacağı sorunu.

Bizi burada her şeyden önce ilgilendiren işin felsefi cephesi olduğu için bu güzergahı kullanarak tartışacağız.

Sosyalizmde de burjuvazi varlığını sürdürebilir mi?

Hemen başında yanıtlayalım: Evet, sürdürür; ideolojik olarak, siyasal olarak, kültürel olarak vb. vb.

Başarılı bir devrimden sonra sosyalizme geçilir. Bu demektir ki, burjuvazi, Proletarya çelişmesi sosyalist devrim yöntemiyle çözümlenmiştir. "Gördüğümüz gibi, bir zamanların yönetilen proletaryası, devrim yoluyla, yönetilmekten kurtuluyor; daha önce yönetici durumdaki burjuvazi ise bu durumunu yitiriyor ve karşıtların başlangıçtaki yerini alıyor." (114) Sosyalist devrim yoluyla çelişkinin çözümlenmesi, çelişkinin tümüyle ortadan kalktığı, tasfiye olduğu anlamına gelmez. Eskinin burjuvazi-proletarya çelişmesinde, burjuvazi yönü, çelişmesinin egemen ana yönü olarak işlev görüyordu, karşıtı ise proletarya idi, ve bu yön ise egemenlik altındaki ikincil yön olarak varlığını sürdürüyordu. Dolayısıyla egemen haldeki çelişkinin ana yönü kapitalist toplum sürecine niteliğini veriyordu. Yeni dönemde ise, bir devrimle durum tersine çevrilmiştir. Mevcut burjuvazi-proletarya çelişmesi yeni biçimiyle, yeni niteliği ile, eskisinden farklı olarak, proletarya, çelişmede, egemen ve ana yön halini alarak varlaşmaya devam edecektir. Çelişki, proletarya leyhine çözümlenmiştir; ancak proletarya-burjuvazi çelişmesi yok olmamıştır. Yeni ve özgün şekliyle yeni bir nitelikte yeni bir süreçte var olmayı sürdürecektir.

Zira;

"Proletarya zaferi kazancak olursa, bu, proletaryanın toplumun mutlak

112- Mao Zedung, Teori ve Pratik, sayfa, 65.

113- Lenin, ulusal Sorun ve ulusal Kurtuluş Savaşları, sayfa, 261-262.

114- Mao Zedung, Teori ve Pratik, sayfa, 64.

yanı halini almış olduğu anlamına gelmez katiyen; çünkü proletarya bu zafere ancak kendi kendini ve kendi kendisiyle birlikte kendi karşıtını da yok ederek kazanmaktadır." (115)

Zira;

"Özel mülkiyet olarak, zenginlik olarak özel mülkiyet, **kendi öz varoluşunu** sürdürmek zorundadır; ve bundan dolayı, kendi karşıtının, proletaryanın varoluşunu da sürdürmek zorundadır özel mülkiyet." Hoşnutluğunu kendi kendine bulmuş olan özel mülkiyet, çelişkinin **olumlu** yanıdır.

Bunun tersine, proletarya, proletarya olarak kendi kendini yıkıp yok etmek ve dolayısıyla, yani bu kendi kendini yıkıp yok edişle, bağlı bulunduğu ve onu proletarya yapan karşıtını da, yani özel mülkiyeti de yıkıp yok etmek zorundadır; çelişkinin **olumsuz** yanısıdır proletarya; çelişkinin yüreğindeki kuşkudur, eriyen ve kendi kendini yok eden özel mülkiyettir." (116)

İlki, Lenin'den, ikincisi, Marks'tan çok önemli iki alıntı.

Görülüyor ki, şeyler karşıtıdan yoksun hareket edemiyor; bir kutup ancak diğerinde, karşıtında varlık bulabiliyor. Marks'ın ünlü sözleriyle "sorunu kötü yanın atılması olarak koymak, diyalektik hareketi kısa kesmektir."

Kapitalist toplumdaki burjuvazi-proletarya çelişmesinde egemen yan burjuvazidir, yöneten burjuvazidir. Sosyalist toplumdaki proletarya-burjuvazi çelişmesinde egemen yan proletaryadır; yönetilen burjuvazidir; egemenlik altındaki, burjuvazidir. Çelişmenin durumundaki bu değişiklikle birlikte yeni bir süreç yeni bir nitelik ortaya çıkmıştır. Burjuvazi bu yeni süreç bu yeni nitelikte yeni sosyalizmde de varoluşunu korur ama, yeni biçimi ile, kendini yerinde duymayan yan olarak, kendi öz erklğini değil, erk-sizliğini duyumsayarak, bir doğrulma isteği ile, eski nitelikteki yerinin tam tersi uçta olarak.

Son bir nokta.

Süreçler ve onları niteleyen çelişmelerin birbirleriyle ilişkileri sorununda da yanlışa düşmekteymiş Mao. Çünkü niceliğin niteliğe dönüşümünü önemsemiyormuş! Çünkü yalnızca karşıtların birliği olarak çelişmeyi önemli görüyormuş!

Özgürlük Dünyası'nın fikri kısırlık ve fikri zavallılığının böylesine de az rastlanır.

Üstadları Hoca'nın güzergahında ve onun naçizane fikirleri doğrultusunda daha çok batağa saplanacaklar ve saplanma yeni bir saplanmanın temeli ni oluşturacaktır. Tıpkı bilinen masaldaki gibi: "kuyruğunu çıkardıkça gagası, gagasını çıkardıkça kuyruğu batıyor."

Nasıl mı?

Bakın daha neler diyorlar: "İlgilenilen şeye, sürece niteliğini veren çelişme çözülmedikçe sürecin esas özelliğinin değişmeyecek oluşu, ilgili süreçle ilişkili başka süreçlerin onu ancak etkileyeceği, ama bu başka süreçlerin ve

115- Lenin, Felsefe Defterleri, sayfa, 17.

116- Lenin, Felsefe Defterleri, sayfa, 16.

niteliklerinin değişmesinin ilgili süreç ve dönüşümü yerine geçirilemeyeceği açıkken, Mao, önemli siyasal sonuçlara yolaçmak üzere bu konuda yanlışla düşmüştür. İlgilenilen sürecin niteliğinin değişmesini onunla ilişkili bir başka sürecin çelişmesinin çözümüne bağlayan Mao, bu noktada hatalı bir 'baş çelişme' anlayışı geliştirmiş; belirli bir çelişmenin çözümü için çeşitli, alanlarda önem kazanan başka çelişmelerin çözümünü 'baş çelişme' dediği çelişmenin çözümüne tabi tutmuştur." (117)

Dahası var. Onlara göre Mao esas çelişmenin (bu temel çelişme olsa gerek. F.A.) önemini görememekte ve ikincil önermedeki çelişmeyi bu esas çelişmenin önüne geçirmektedir. Bu anlayışın sonucu olarak Mao, anti-Japon savaşı döneminde, Japon emperyalizmi ile Çin halkı arasındaki çelişmeyi baş çelişme görerek demokratik devrim sürecine asıl özelliğini veren çelişmenin önemini gözardı etmiştir. Ve de Amerikan işbirlikçilerinin anti-emperyalist cepheye yer alabileceği düşüncesini geliştirmiştir.

Nihayet Özgürlük Dünyası şu sonuca varır: Mao temel çelişmeyi baş çelişmeye tabi kılmıştır.

En nihayet şu sonuca da varırlar: Mao bu anlayışın dolaysızca sonucu olarak dünya proleter devrimini ulusal kurtuluş savaşlarına tabii kılmıştır.

Yanlışlıklar ve yalan-dolanın harmanlanmış bir sözcükler yumağı ile karşı karşıyayız. Ama görevimiz ilkin bunları ayıklamak ve sonra kategorileri yerli yerine oturtup tanımlamak ve en sonu gerçeği, Mao'nun Marksist-felsefi eserini tüm görkemiyle gözler önüne sermek olacaktır.

Mao'nun ağustos 1937 yılında yazdığı **Çelişki Üzerine** adlı uzunca makale, Marksist-felsefi yazının Lenin sonrası en kapsamlı, en derin en apaçık geliştirilmesidir. Kişinin kafasını kanadının altına sokarak inatla bu gerçeğe kendini kapalı tutması kişinin nesnel-realiteye sırtını dönerek kendini zincire vurması demektir.

Önce ayıklama işine girişelim.

Süreç, aşama ve çelişme.

Temel çelişme, baş çelişme ve diğer irili-ufaklı çelişmeler.

Süreç, aşamaların toplamını ifade eder. Yani süreç çeşitli aşamalardan oluşur. Sürece damgasını basan çelişme temel çelişme ya da temel çelişmelerdir. Aşamada belirleyici olup, öne çıkarsa baş çelişmedir. Sürece niteliğini veren temel çelişmedir; temel çelişme ortadan kalkmadan süreç yerini yeni bir sürece bırakmaz.

Bu kategoriler Özgürlük Dünyası'nda öylesine karmaşık hale getirilmişki sonunda kendisi bu kategoriler içinde boğulup kalmış. Mao'nun güçlü teorisini lafla altetmeyi yeğlemiş.

Özgürlük Dünyası'na göre Mao, süreçler ve onları niteleyen çelişmelerin birbirleriyle ilişkileri sorununda yanlışla düşmüş! Nasıl mı düşmüş? Hatalı bir baş çelişme anlayışı geliştirerek! Nasıl mı düşmüş? Belirli bir çelişmenin çözümünü baş çelişmenin çözümüne bağlayarak!

117- Özgürlük Dünyası, sayı: 47. sayfa, 49.

Temel çelişme ile baş çelişme arasındaki ilişkiyi ve baş çelişmenin özgün aşamadaki önemini vurgulamadan, belirtelim ki, Hocacılarımız çelişmeleri yün yumağına çevirmişler. Diyorlar ki, Mao, belli bir çelişmenin çözümünü baş çelişmenin çözümüne bağlamış! Hangi çelişmenin çözümünü? Bu belli çelişme nedir? Bu belli çelişme temel çelişme midir yoksa temel çelişme dışındaki diğer belli-başlı çelişmeler midir? Önce bu noktada netleşmeleri gerekirdi. Bu noktadaki netsizliklerini ilerleyen yorumlarında verdikleri örneklerde anlaşıldığı kadarıyla onlara göre Mao, temel çelişmenin çözümünü baş çelişmenin çözümüne tabi kılmış oluyor.

Durum gerçekten Özgürlük Dünyası'nın öne sürdüğü gibi mi? Yoksa?..

Mao'nun kendi yazınına baş vuralım:

"Bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişki ile bu temel çelişkinin belirlediği sürecin niteliği, süreç tamamlanmadan ortadan kalkmaz." (118)

Bu demektir ki, eski sürecin yerini yeni bir sürece bırakması ancak temel çelişmenin çözümüyle mümkündür. Temel çelişme değişmeden süreç değişmez.

"Karmaşık bir şeyin gelişme sürecinde birçok çelişki vardır; bunlardan birisinin varlığı ya da gelişmesi, öteki çelişkilerin varlığını ve gelişmesini belirler ya da bunlar üzerinde etkili olur ki, işte bu, baş çelişkidir." (119)

Bu demektir ki, gelişme sürecinin her aşamasında bir tek baş çelişme vardır ve bu çelişme öteki çelişmeler üzerinde etkili olur. Onların varlığı ve gelişmesini belirler. Mücadelenin darbesinin doğrultusunun yöneldiği yeri işte bu çelişme özgün aşamada belirler.

Çin'i ele alalım. Çin sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal bir toplumdur. Böyle bir toplumun gözeneklerinden, sömürge ve yarı-sömürgecilikten dolayı anti-emperyalist; yarı-feodaliteden dolayı da anti-feodal çelişmeler yükselir. Bu çelişmelerin öne sürdüğü görevse, milli demokratik devrimdir. Emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizmi yıkmakla karşı karşıya kalan Çin devriminin temel niteliği, milli demokratik devrim oluşuydu.

Bundan kolaylıkla anlaşılır ki, Çin'de milli demokratik devrim ya da sıkça kullanılan yaygın söyleyişle yeni demokratik devrim süreci yaşanıyor. Bu sürecin niteliğini belirleyen de anti-emperyalist, anti-feodal çelişmelerdi. Sürece niteliğini veren, ona damgasını vuran bu çelişmelerdi ve bu çelişmeler Çin toplumunun temel çelişmeleriydi.

Mao diyor ki:

Emperyalizm ile Çin milleti arasındaki çelişme ve feodalizmle geniş halk kitleleri arasındaki çelişme günümüzdeki Çin toplumunun temel çelişmeleridir. (120)

Anlaşılır ki, Çin yeni demokratik devrim sürecine bu çelişmeler damgasını basmaktadır. Bu temel çelişmeler ortadan kalkmadan da yeni demokratik devrim süreci yerini yeni bir sürece bırakmaz; bırakamaz.

118- Mao Zedung, Teori ve Pratik, sayfa, 45-46.

119- Mao Zedung, teori ve Pratik, sayfa, 54.

120- Mao Zedung, seçme Eserler (2), sayfa, 313.

Mao'nun sözleriyle:

Bugünkü ve çağdaş Çin'deki büyük devrimler, bu temel çelişmeler temelinde doğmuş ve gelişmiştir.

Baş çelişmeye gelince. Yeni demokratik devrim sürecinin her aşamasında öne çıkandır etkili olandır. Yeni demokratik devrim sürecinin tümünde değil, bu sürecin aşamalarında baş rolü oynar. Bu ayrım çizgisi önemlidir. İşte Hocacılarımızın topalladığı alanda burasıdır.

Merkezi görevin ulusal bağımsızlık olduğu dönem ile merkezi görevin sınıf mücadelesi olduğu dönemlerde farklı iki aşama gündeme girer. Bundan dolayıdır ki Mao, yarı-sömürge ülkelere özgü bu durumu şöyle açıklar: "Çin gibi yarı-sömürge ülkelerde, baş çelişki ile öteki çelişkiler arasındaki ilişki, karmaşık bir durum gösterir." Özgürlük Dünyası'nın anlamada mantığını zorladığı yer de bu alandır.

Mao'dan dinlemeye devam edelim:

Emperyalizm böyle bir ülkeye savaş açtığı zaman, bir kavuç hain dışındaki bütün sınıflar, emperyalizme karşı ulusal bir savaş vermek için, geçici bir süre birleşirler. Bu gibi zamanlarda emperyalizm ile bu ülke arasındaki çelişki, baş çelişki olur ve ülkedeki çeşitli sınıflar arasındaki çelişkiler (feodal sistem ile büyük halk kitleleri arasındaki baş çelişki de dahil) geçici olarak ikincil duruma düşer. (121)

Mao, böylesi bir durumda bir önceki aşamada baş çelişme olarak işlev gören feodal sistem ile geniş halk yığınları arasındaki çelişmenin **geçici olarak** ikincil duruma geldiğini söyler. Geçicidir zira, dolaysızca işgal yerini dayalı sömürü ve baskıya bıraktığı an yani "emperyalizm, sömürsünü sürdürmek için, savaş baskısını tam uygulamayıp, işine geldiği ölçüde nispeten yumuşak siyasal, ekonomik ve kültürel önlemleri benimserse" ve sömürsünü bununla koşutluk halinde toplumsal dayanakları vasıtasıyla sürdürme yolunu tutarsa, ikincil plana düşen (ama geçici olarak) feodal sistem ile geniş halk yığınları arasındaki çelişme yeniden yoğunlaşarak öne çıkar ve baş çelişme olarak rol oynar.

Peki bundan, temel çelişmenin baş çelişmeye tabi kılındığı ya da temel çelişmenin çözümünün baş çelişmenin çözümüne bağlandığı sonucuna varılabilir mi? Bunu böyle görmek demek, baş çelişmenin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde aldığı karmaşık durumu kavramamak, devrimin milli ve demokratik yanlarının hem içiçe ve hem de farklılık arz ettiğini kavramamak, sınıf mücadelesinin çıkarlarının belli özgül koşullarda (işgal gibi) ulusal bağımsızlığın çıkarlarına geçici olarak tabi olup, onun içinde eridiği ya da sınıf mücadelesinin ulusal bağımsızlık savaşı biçiminde şekillenerek verildiği gerçeğini kavramamak ve dolayısıyla bu tür ülkelere özgü çelişmelerin anti-emperyalist ve anti-feodal yanlarını kavramamak ve nihayet bu çelişmelerinde bu gibi ülke toplumlarının temel çelişmesi olduğu çelişmeler teorisini anlamamak, çözümleyememek demektir.

121- Mao Zedung, Teori ve Pratik, sayfa, 54-55.

Kapitalist bir toplumda durum farklıdır. Oralarda karşıt güçler olarak burjuvazi ve proletarya baş çelişkiyi oluşturur. Bu aynı zamanda bu toplumun temel çelişmesidir de. Oysa Çin gibi ülkelerde durum karmaşıktır. Bu karmaşıklığı sağlayan şey, Çin gibi ülkelerin kapitalist ülkelere farklı olarak yarı-feodalizmin yanında bir de **yarı-sömürge** olmalarıdır. Mao'nun çözümlendiği bu karmaşık vaziyettir; Özgürlük Dünyası'nın da çözümlenemediği işte zurnanın zırt dediği bu yerdir.

Dinleyelim Özgürlük Dünyası'nı: Demokratik devrim sürecine asıl özelliğini veren çelişmenin genel olarak emperyalizm ve iç gericilikle Çin halkı arasında olduğu önemsiz görüp genel olarak anti-yapan savaşın ihtiyaçlarını sürecin anti-emperyalist ve demokratik niteliği ve ihtiyaçlarının önüne geçirmiş, Amerikan işbirlikçilerinin anti-emperyalist cephede yer alabileceği düşüncesini geliştirebilmiş, onlara karşı tutumunu olağanüstü yumuşatmış, **düşman olduklarını unutan açıklamalar yapmış**, tutumlar geliştirmiştir. (abç)

Şimdi de Mao'nun söylediklerini aktaralım:

Komprador nitelikte olan Çin büyük burjuvazisi doğrudan doğruya emperyalizme hizmet eden, onun tarafından himaye edilen bir sınıftır. Bundan dolayı **Çin büyük burjuvazi daima devrimin hedefi olmuştur**. Ne var ki, bu büyük burjuvazinin içinde farklı gruplar, farklı emperyalist devletler tarafından desteklenmektedir; bu bakımdan bu devletler arasındaki çelişmeler keskinleştiği ve devrim belirli bir devleti hedef aldığı zaman, bu emperyalist devlete karşı verilen mücadeleye, diğer emperyalist devletlere dayanan büyük burjuva grupları da belli ölçüde ve belli bir süre için katılabilir. Böyle zamanlarda düşmanı zayıflatmak ve kendi yedeklerini artırmak için, Çin proletaryası, bu gruplarla bir birleşik cephe kurabilir ve devrime yarar sağladığı sürece bu cepheyi sürdürmelidir. (abç) (122)

Ve Mao sürdürür: Komprador büyük burjuvazi ortak düşmana karşı verilen mücadelede proletaryanın yanında birleşik cepheye katıldığı zaman **bile en gerici taraf olmaya devam eder**. (abç)

Evet, Mao'nun söyledikleri bunlar.

Bu politik taktik, baş düşmana karşı birleşilebilerek tüm güçlerle-ulusal bağımsızlık savaşını aşamasında-belli koşullarla birleşme taktiğidir. Belli bir andaki düşman cephesini olabildiğince daraltıp, en önce, en başta en ilk vurulması gerekene vurma politikasıdır bu. Bundan ve Mao'nun söylediklerinden Japon emperyalizmine karşı savaş döneminde ABD işbirlikçilerinin, millî demokratik devrim sürecinde bu stratejik evrede düşman olmaktan çıktıkları gibi bir sonuca varılamayacağı apaçıktır. Komprador burjuvazi "daima devrimin hedefi" yani düşman olmuştur diyor Mao. Bu burjuvazi birleşik cephede yer alsın bile "en gerici taraf olmaya devam eder" diyende Mao'dur. Kaldı ki, öngörülen bu politika görelidir. Genel, vazgeçilemez, tipik, esas bir politika da değildir. Özgün koşullarda gündeme gelen özgün bir politikadır.

Hocacılarımız bu politik taktiği kavrayamazlar. Ulusal burjuvaziye karşı

122- Mao Zedung, Seçme Eserler (2), sayfa, 290.

bile bir aydın kayıtsızlığı ve küçümsemesiyle yaklaşan malum müritlerin bu politik taktiği kavramaları hiç mümkün olmaz.

Düşman yekpare değildir; çatışma ve çelişmelerle içiçedir. Hele hele çeşitli emperyalistlere bağlı komprador kesimlerin cenkleşme ortamında bulunduğu Çin'de, durum o zamanlar çok daha vahimdi. Ve düşmanlar arasındaki çelişme ve çatlaklardan yararlanma politikası çok daha güncelleşmişti.

Mao'nun yaptığı ve öngörmeye çalıştığı, devrim bir devleti hedef aldığı bir aşamaya uygun politika geliştirmekti.

Troçkizme doğru erozyona uğrayan Hocacılarımız sürecin özgün bir aşamasının devriminin nesnel olarak bize doğru ittiği muhtemel müttefiklerinden-geçici de olsa, kısmi de olsa, güvenilmezde olsa- yararlanma taktiğini bilemezler. Bu nesnel gerçeğe ulaşamazlar. Ulaşamadıkları içindir ki, Troçkizmin yanına çulu sermede bir sakınca görmezler. Ve Marksizmi troçkizmle bozarlar.

Düşünün ki, Çin, Japon emperyalizmi tarafından işgal ediliyor. Ve Mao, Japon emperyalizmi yanlısı bir avuç haine karşı bütün sınıf ve katmanları geçici olarak birleştirme politikası güdüyor. Yani bir kutupta emperyalizm ve öteki kutupta emperyalizme karşı ulusal savaş vermek isteyen ülke halkı baş çelişmeyi oluşturuyor. Sürecin bu aşamasının emrettiği görev budur. Ama Hocacılarımız diyecekler ki, Mao, tüm emperyalistlere karşı mücadele etmeliydi; baş çelişmeyi Japon emperyalizmine karşı olmak noktasında daraltmamalıydı.

Yani şu: Ülkeyi Japon emperyalizmi işgal edecek, ama kişi, ama komünist partisi, bu örnekte Hocacılarımız diyecek ki, olsun Japon emperyalizmi ülkeyi işgal etsin, biz bütün emperyalistlerle aynı anda ve aynı oranda mücadele etmeliyiz. Buna ne denir? Dört bir yana yumruk sallama! Buna ne denir? Düşmanlar arasındaki, emperyalistler arasındaki çelişmelerden yararlanma politikasına sırtını dönme.

Bilinmezmi ki, devrimci öncü, mücadelede olduğu kadar uzlaşma ve anlaşmalarda da usta olabilmelidir. Eğer bu ustalığı gösteremezse, tıpkı Özgürlük Dünyası'nın vaaz ettiği gibi Troçkizmden muzdarip olarak, ülkeyi Japon emperyalistler işgal ettiğinde, öncü halâ devrimin geçmiş aşamasına uygun düşen eski taktiği, yeni aşamaya da uygulamaya kalkarsa; Marksistlerin "somut şartların somut tahlili" dediği şeyden hiçbir şey anlamamış demektir.

Kitlelere, işgalci Japon emperyalizmini değil, ABD ve diğer emperyalistleri de hedef göstermek!

Ey akıl! Ey mantık ve ey köklü ve çaplı bilgi!

Nerede kaldı mücadelenin darbesinin yöneldiği hedef? Ve nerede kaldı mızrağın sivri ucunun yöneldiği yer?

Karmaşık bir şeyin bir sürecin gelişmesinde birçok çelişkiden yalnızca bir tanesi baş ve belirleyici rolde gözükür varılan aşamada. Ülkenin bir emperyalist tarafından işgal edildiği bir aşamayı düşünün ve görev milli bağımsızlık göreviyle yığınları ayaklandırmak, atağa kaldırmakken; siz kalkıp ikincil plana düşen sınıfsal görevler aracılığıyla yığınları ayağa kaldırmak istiyorsunuz. Ya da her iki görev aracılığıyla. O zaman ülke işgal edilmiş

edilmemiş merkezi görev ulusal bağımsızlıkmuş ya da sınıfsal savaşmış hiç fark etmiyor Özgürlük Dünyası'na göre.

Her iki halde de, her iki aşamada da aynı politik taktik, aynı görev!

İşte buna dogmatı-revizoyнизм denir.

Temel çelişmeyi baş çelişmeye tabi kılmaya gelince.

Anlatmıştık ki, Çin gibi ülkelerde devrimin milli ve demokratik yanı hem içiçe, hem farklıdır. Bir ucu milli, bir ucu demokratik devrim. Temel çelişme işte bu her iki ucu içerir. Baş çelişme ise Çin'de ortaya çıktığı şekliyle bu uçlardan bir dönem biri, bir dönem ötekini yoğunlaşır öne çıkmasıyla vücut bulmuştur.

Neydi Çin'de temel çelişmeler:

1) Emperyalizmle Çin milleti arasındaki çelişme.

2) Feodal sistem ile geniş halk yığınları arasındaki çelişme.

Neydi Çin'de baş çelişme: Merkezi görevin sınıfsal görev olduğu ve iç çelişmenin baş çelişme olarak şekillendiği aşamada yukarıdaki iki temel çelişmeden ikincisi; merkezi görevin ulusal bağımsızlık olduğu aşamada ise (örneğin 1939 da) Mao'nun sözleriyle "emperyalizmle Çin milleti arasındaki çelişme baş çelişmedir."

Görülüyor ki baş çelişme aynı zamanda temel çelişmenin bir bölümüdür de. Hepsini değil ama bir bölümü. Bir dönem biri, öteki dönem diğer çelişme baş çelişme olarak öne çıkar.

Anlaşılır ki, baş çelişmenin kendisi de temel çelişmenin içindedir. Bir yanıla temel çelişmenin bir yanını oluşturup sürecin tümünde **kendi yanıla** söz sahibiyken, öte yandan sürecin gelişen özgün aşamasında esas ve öne çıkan çelişme olarak temelde baş rolde işlev görür.

Bu bağlamda özet olarak, merkezi görevin milli bağımsızlık olduğu emperyalist işgal vb. durumlarda elimizdeki muzrağın ucunu kime çevirmeliyiz?

İşgalci güce mi?

Yoksa tüm düşmanları eşit görüp hepsine birden mi?

İşte Hocalarımız bu soruyu yanıtlamasını becerememişlerdir.

Bu koşullarda gücümüzü bir tek noktada yoğunlaştırıp işgalci güç üzerinde mi yoğunlaşmalıyız? Yoksa dört bir yana yumruk sallama babayığitliğiyle, bu işgale rağmen, özgün aşamada tüm çelimeri eşit ele alarak hepsine birden mi yönelmeliyiz?

Gelişme sürecinin her aşamasında bir dizi irili-ufaklı çelişmeden biri baş ve belirleyici diğerleri ikincil derecede önem kazanır. Ayrıca bilinsin ki, baş çelişmenin çözümüyle diğer çelişmelerin tümünün çözüleceği ya da tasfiye olacağı sanılmamalıdır. Bir kısmı çözülür; bir kısmının çözümü kolaylaşır. Örneğin Çin'de feodal sistemle geniş halk yığınları arasındaki çelişmenin demokratik devrim yöntemiyle çözümlenmesiyle birlikte yarı-sömürge statüye son verilip emperyalizm-ülke halkı arasındaki çelişme çözümlenirken; belli başlı çelişmelerden biri olan gerici hakim sınıfların kendi aralarındaki çelişme çözümlenirken; burjuvazi-proletarya çelişmesi çözümlenemedi; ama bu çelişmenin çözümü kolaylaştı. Bu çelişmenin çözümlenmesi için yolu açtı baş

çelişme.

Tekrar vurgulayalım ki, Çin gibi yarı-sömürge ülkelerde baş çelişme, kapitalist ülkelerdeki gibi değil, karmaşık bir vaziyet alır. Bu da ülkenin hem iç ve hem dış çelişmelerle örülü olmasından ve dahası yarı-sömürge, yarı-feodal ekonomik toplumsal yapıdan ötürüdür.

Özgürlük Dünyası'nın formel mantığı bu diyalektik gerçeği ve Marksist teoriyi yakalamayı becerememiştir.

Mao'nun dünyadaki, başlıca çelişmelerin çözümünü dünya ölçeğinde baş çelişme olan emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişmeye bağlamıştır şeklindeki Hocacılarımızın eleştirisine gelince.

Çin özgülü için söylediklerimiz genel dünya çerçevesi içinde geçerlidir. Bu, çelişmelerin evrenselde aldığı durumdur. Bu, "dünya proleter devrimin ulusal kurtuluş savaşlarına tabi" kılmak (123) değil, emperyalizm ve proleter devrimler sürecinin özgün aşamasında öne çıkan, ilk sıraya oturana saptamaktır. Bu, gerçeği olgularda aramaktır. Bu, esas akımı belirlemektir. Bu, özgün aşamada diğer başlıca çelişmeler üzerinde belirleyici ve etkileyici olanı saptamaktır. Bu, mevcut çelişmeler arasında ilk olanla, başta gelenle, ikincil olanları apaçık dile getirmektir. Bu, aşamalardan oluşan dünya devrim sürecinin her aşamasında asıl rolle yüklü olanı belirlemektir.

Dünya ölçeğinde saptanan baş çelişme de hep aynı kalmaz. Sürecin gelişen her aşamasında bu aşamaya özgü bir çelişme ortaya çıkar. Örneğin bu özgün aşamada baş çelişme, emperyalizm ile dünya halkları arasındaki çelişme iken; bir başka durumda, örneğin, emperyalistlerin birbirlerine saldırmaları durumunda, birinci ve ikinci emperyalist dünya savaşlarında da şekillendiği gibi emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişme (daha önce ikincil derecedeki çelişmeler kapsamında olan bu çelişme) kendisini baş ve belirleyici rolde öne koyup özgün aşamada gelişme ve değişmeyi tayin eden baş çelişme olarak vücut bulur. Böyle bir durumda daha önceki aşamanın baş çelişmesi olan emperyalizm ile dünya halkları arasındaki çelişme geçici olarak ikincil plana düşer. Örneğin, sosyalist ülkelerin varlığı koşullarında, Stalin dönemi Sovyetler Birliği'ne ya da Mao dönemi Çin'e emperyalistlerin saldırmaları durumunda o ana dek baş çelişme olan emperyalizm-dünya halkları çelişmesi yerini kapitalizm-sosyalizm çelişmesine bırakır. Ve bu çelişme, varılan yeni aşamada değişme ve gelişmeyi tayin eden baş çelişme olarak işlev görür.

Sorun, bu devrimci diyalektik bağı, değişme ve gelişmeyi anlayabilmektir.

Hocacılarımızın Troçkizmle harmanlanmış dogmato-revizyonist teorisi, bu devrimci diyalektiği ancak gerisinden seyre koyulabilir.

Bırakalım Marksizmin ustalarını, Hegel bile yaşamadı Hocacılarımıza göre! _

Hoca'nın metafizik güzergahını terk etmenin zamanıdır; Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi bilimine sarılmanın da!

123- Özgürlük Dünyası, sayı: 47, sayfa, 50.

TBKP-B dış ilişkiler sorumlusu ile yapılan röportaj

*Partimiz giderek gelişmektedir.
Moskova,
Leningrad, Sibirya
ve Baltık
Cumhuriyetlerinde
komsomol
faaliyetlerimiz var,
her komsomol
üyesinin bir kartı
vardır. Üyeler
toplanıp çalışmalar
yapmaktadırlar.
Örgütlülüğümüz
Stalincidir.
Partimizin sloganı:
GENEL POLİTİK
GREV ve BÜTÜN
İKTİDAR
SOVYETLERE!*

Nisan 1993'te, Partizan muhabiri, Sovyetler Birliği TÜM BİRLİKÇİ KOMÜNİST PARTİSİ -BOLŞEVİK (TBKP-B) Dış İlişkiler Sorumlusu ... yoldaş ile bir röportaj yaptı. Bu röportajda, özellikle eski adı ile Sovyetler Birliği ve yeni adı ile Bağımsız Devletler Topluluğu'ndaki son gelişmeler ve bu gelişmeler karşısında, TBKP-B'nin durumu ve faaliyetleri üzerine duruldu.

Partizan- Önce kendinizi Türkiye halklarına tanıtır mısınız?

— Öncelikle, Türkiye halklarına adımları niçin veremediğimi. Çünkü, bildiğiniz gibi gerçek bir komünist partisi olan Tüm Birlikçi Komünist Partisi- Bolşevik, Rusya'da ve diğer Cumhuriyetlerde illegaldir. Bu anlamda, sakıncaları olduğundan, adımları veremiyorum. Ve Türkiye halkları beni, NİNA ANDREYEVA'nın yoldaşı olarak bilsin. Zannedirim ki halkınız, partimizin Genel Sekreteri'ni biliyor.

— Partiniz TBKP-B ne zaman kuruldu?

— Partimiz, esas olarak aşamasını 8/11/1991'de Minsk'te I. Kongresini yaparak tamamladı. I. Kongrede seçilen Bolşevik Genel Sekreteri Nina Andrageva, genelde Sovyetlerdeki durumu çok iyi bilen ve Gorbaçova karşı en iyi şekilde mücadele yürütenlerden biridir. I. Kongreden sonra, bugüne kadar ideolojik çalışmalarımız iyi bir şekilde devam etmektedir. Özellikle Sovyetlerdeki siyasi ve ekonomik krizin nedenlerini, genel sekreterimizin seçme eserlerinde bulabilirsiniz. Bu seçme eserlerde; örgütün programı, Merkez Komitemizin kararları vs. iyi bir şekilde belirtilmiştir. Partimiz var olan olanaklarıyla, şimdiden bu eserleri, İngilizce, Fransızca, Almanca ve Çince'ye çevirmeye başlamıştır.

— Sovyetlerdeki gelişmeleri bizlere anlatabilir mi-

siniz?

— Bugün Sovyetlerdeki politik gelişmeler çok karmaşık bir durumdadır. Yeltsin'in yaptığı Rusya'da bir diktatörlük kurmak ve bunu diğer Cumhuriyetlere de yaymak çabasıdır. Yeltsin'in başlatmış olduğu bu politikaya karşı, başta biz Bolşevikler olmak üzere, diğer devrimci demokratlar mücadele etmekte ve bu mücadele giderek yükselmektedir. Ayrıca, Yeltsin ve diğer komprador kesim, arasında bir diktatörlük mücadelesi başlamıştır. Bu komprador kesim: Yeltsin, Hasbolatov, Ruçkov, Volski vs. diğer kesimlerdir. Bir de Sovyet ordusunun başındaki Volski, orduya dayanarak durumunu dahada güçlendirmek istemektedir. Burada önemli bir durumu;

Yeltsin'i bu duruma getiren etkenleri açıklamak istiyorum:

1- Sovyet Komprador burjuvazisi; kendi iktidarı için mücadele eden geçmişteki Sovyetlerin dış politikacıları.

2- "İlerici demokrat" gibi geçinenler (entel kesim).

3- Sovyet basını.

4- Sovyet polis güçleri, askeri kesim önderleri, belirli mevkideki generaler ve diğer kompradorlar.

5- Elit İşçi kesimi; Göz boyamak için, bazı işyerlerinde ücretleri artırarak, satın alınan elit işçiler)

Partizan- Burda bir duruma işaret ettiniz; bir kesim işçi diyorsunuz. Bu kesim hangileridir?

— Sayın Partizan; gerçekten de öyle.

Sovyet işçi sınıfı destekliyor diye bir şey yok. Bakmayın emperyalist başına. Onlar elbette öyle yazacaklar. Yani bu kesime, küçük işletmelerde bulunan bu insanlara, Yeltsin tarafından, fabrikalarda parası ödenip yürüyüş yaptırılıyor. Bunlar, kömür ve metal işçileridir. Yeltsin bu kesimin ücretlerini arttırarak kendisini destekler hale getirmiş. Biliyorsunuz, şu yakın zamanda bir halk kongresi oldu ve bugünkü Halk Kongresi başkanı Yeltsinden yana tavır koydu. Daha önce, yurtseverlere destek veren bu kişi de satılarak Yeltsini destekledi. Belirttiğim gibi, Yeltsin yanlıları gibi görünen işçiler meydanlara otomobillerle Yeltsin şurakası tarafından getiriliyor ve boy gösterisi yaptırılıyor.

— **Burjuvazinin kendi arasındaki çelişkiler hangi boyuttadır?**

— Gelişen bu durumlar; sadece burjuvazi ile halk arasında değildir. burjuvazinin kendi arasında da çelişki vardır. Gelişen ekonomik kriz, sonunda burjuvaziyi birbirine düşürmüştür. Hepsinde iktidar peşindedir, özellikle Yeltsin dış emperyalistlerden de destek alarak iktidarını koruyor ve diğer kesime göre avantajlı durumdadır. Birakalım burjuvazi birbirini yerken, halkımız şimdiden mücadelesini başlatmıştır. Tabii bu mücadele; yeni bir Sovyetler için, bağımsızlık için. Bugünkü gerici iktidara karşı halkımız, yeniden 17 Ekim Devrimi gerçekleştirmek için mücadeleyi başlatmıştır. Amacı tüm alanda bir Sovyet yaratmaktır, sosyalizmi kurmaktır. Halk bu kesimin hiç birinin iktidara gelmesini istemiyor. Sovyet komprador burjuvazisi ve milliyetçilerin iktidara gelmesini istemiyor. İktidara gelmesi baskıların, açlığın, yoksulluğun devamı demektir. Yeltsini destekliyen sadece zenginlerdir. Halkımız bugün Yeltsin'in ne rol oynadığını çok iyi biliyor.

— **Sovyet ordusunda durum nasıl ve ordu içinde etkinliğiniz varmı?**

— Bugün orduda bir hareketlilik başlamıştır. Bu alt ve üst arasında bir hareketliliktedir. Bir kısmı Yeltsin'e karşı örgütlülüğe başlamış durumdadır.

Yeltsine karşı örgütlülüğe başlanan alanlar Moskova, Leningrad vb. yerlerdir. Bu orduda başlayan hareketliliğe bizler önderlik etmekteyiz. Yani partimiz, Tüm Birlikçi Komünist Partisi Bolşevikler önderlik ediyor. Ve ayrıca, Rus sol örgütlerinin taraftarları da var.

— **Bugün Sovyet Cumhuriyetlerinde bir savaş var; bu savaşa bir iç savaş denilebilir mi?**

— Seninde belirttiğin gibi, bugünkü Sovyetlerde başlayan iç savaş şeklinde bir kargaşa vardır. Bu kargaşayı başlatan hakim sınıflar; kendi iktidarlarını kurmak ve devam ettirmek için halklarımızı birbirilerine karşı milliyetçilik ve şövenizm zehiriyle kışkırtarak kırdırmaktadır. Bildiğiniz gibi, Azeri-Ermeni savaşı, Gürcistan-Abhazyza savaşlarının hiç birini halklarımız istememektedir. Bunun için, şimdiden örgütlülükler kurulmaktadır. Bugünkü yeltsin'in oynadığı rol, Ermeni burjuvazisini Azeri burjuvazisine karşı kışkırtıyor. Aynı şekilde, Gürcüleri Abhaza'lara karşı kışkırtan Yeltsin iktidarı, savaşın sürmesini istiyor. Bugünkü Tüm Birlikçi Komünist Partisi- Bolşevik üye ve taraftarları, anti-savaş politikalarıyla bir yanıt vermeye çalışmaktadır, ve verecektir.

— **Peru Komünist partisine bakış açınız nedir anlatır mısınız?**

— TKP/ML'li yoldaşlar bize Peru ile ilgili bir Video izlettirdiler. Kaseti beğendik ve bize Peru'lu komünistlerin mücadelesini gösteren kaseti izleten yoldaşa teşekkür ederiz. Tabii ki her ülkenin kendi somutuna ilişkin bir mücadele biçimi vardır. Peru komünistleri'de kendi ülkeleri özgülünde hareket ettiklerine inanıyorum. Ve bu mücadelelerini destekliyoruz. Fakat Peru hakkında daha henüz geniş bir araştırmamız yok. Ancak, geçen dönemde genel sekreterimiz Nina Andrageva Brezilya Komünist Partisini ML ile bir görüşme yaptı, ama sonucu henüz bilmiyorum. Diğer bir konu ise, Gonzalo'nun yakalanışını biz burjuva basınında duyduk, ve çokta üzüldük. PKP ile ilgili yayınlar elimizde pek yok, ama partimiz, dünya komünist partileriyle bir ilişki kurmak için elinde var olan ilişkileri değerlendirecektir. İşte, benim de TKP/ML'den yoldaşlarla yaptığımız görüşmeyi de parti değerlendirecek. Ve ayrıca daha önceden Türkiye hakkında pek bir bilgimiz olmadı. Ama bundan sonra olacağına inanıyorum. İşte bu konuda, TKP/ML Enternasyonal Bürodan sorumlu yoldaşlar bizlere gereken dökümanları verdiler. Ve bizlere kendi ülkelerindeki gerilla mücadelesini gösteren bir video da gösterildi, çok memnun olduk. Yoldaşlar, bizler daha enternasyonal anlamda yeniyiz. Ama bunu geliştirme çabamız var.

— **Partiniz Mao Zedung hakkında ne düşünüyor?**

— Mao büyük bir devrimci önderdir, **Çin Halk Devrimi önderidir. Ve mücadelesini destekliyoruz.** Daha önceki Moskova-Pekin çatışması Mao'yu doğruladı. Bir kaç gün önce Çin'e gitmiştim; halk, Mao'nun resmini göğsünde taşımak ve Mao'nun Mozalesini ziyaret etmekteydiler. Bugün Çin'de Mao'nun 100.doğum günü hazırlıkları yapılıyor. Partimiz Mao'nun sosyalizme getirdiği düşünceleri doğru görüyor. Partimiz bugünkü durum için Çin'e henüz tam anlamıyla gitmiş olarak bakmıyor, fakat ara bir durumdadır diyoruz. Diğer bir yandan, TKP/ML'li yoldaşların Sovyetlerle ilgili getirdikleri düşünceler doğrudur ve biz de katılıyoruz. Ülkemizde geriye dönüş, Stalin'in ölümünden hemen sonra değil, Stalin'in ölümünden önceki belirli bir dönemi kapsıyor.

— **Sovyetlerde hangi tür örgütler var. Bunları bizlere söyler misiniz?**

— Size Sovyetler'deki örgütsel yapılanmayı sağdan alıp Sol'a doğru sayarak gelelim:

Sosyalist İşçi Partisi: Ruçkoy Revizyonistleridir. Bunların delegeleri anti komünisttir. (Yunanistandaki YKP-Papariga gibi).

Rus Federal Komünist Partisi: Önderi Züganof'tur. Eski Rus komünistleri bu örgüt içinde palazlanmış durumdadırlar. Bu örgütün Yeltsin'e karşı aktif bir mücadelesi yok, oportünist bir örgüttür.

Birlikçi Komünistler: Önderi Prigarın, bu da tüm Sovyet komünistlerini birleştirmeyi amaçlıyor, ama pratikte her hangi bir faaliyeti yok. Bu örgütün üyelerinin çoğu milliyetçi ve gericilerle işbirliği yapmaktadır.

İki sol örgüt:

Rusya İşçi Komünist Partisi: Önderi Tulkin, Partimiz bu örgütle eylem birliği yapacaktır. Fakat bu örgütle birleşme gibi bir anlayışımız yok. Çünkü anlayamadığımız yanlış görüşleri var, son iki ay içerisinde bir ayrılık yaşamaktalar. Bu örgütten ayrılan grup partimiz saflarına geçtiler.

Tüm Birlikçi Komünist Partisi Bolşevik: Parti sekreterimiz Nina Andrageva'dır. Partimiz illegal bir partidir. Partimizin legal ve illegal alanda çalışmaları var. Yapılan yürüyüşlerde kendi bayrağımızı taşımaktayız. Ayrıca partimizde bir Komsomol örgütlülüğü söz konusudur. Bu Komsomol gençlik örgütümüz şudur:

Tüm Birlikçi Komsomol Gençlik Örgütü-bolşevik: II. emperyalist savaşta öldürülen bir Komsomol'un anısına bu ismi aldık. Eskiden ((Sovyetler dağılmadan önce. bn) varolan komsomol örgütlülüğü diğer örgütlerdedir. Ama genel akım bizden yanadır. Örgütümüzün 15.000 (onbeşbin) üyesi var.

Partimiz giderek gelişmektedir. Moskova, Leningrad, Sibirya ve Baltık Cumhuriyetlerinde komsomol faaliyetlerimiz var, her komsomol üyesinin bir kartı vardır. Üyeler toplanıp çalışmalar yapmaktadırlar. Örgütlülüğümüz Stalincidir. Partimizin sloganı: GENEL POLİTİK GREV ve BÜTÜN İKTİDAR SOVYETLERE!

—Sovyetlerdeki sınıflamayı anlatır mısınız?

— Ülkemizdeki sınıflar şunlardır:

1-Bütün Sovyetlerde ortaya çıkan Komprador burjuvazi

2-Milliyetçiler (ulusal burjuvazi)

3-Eski bürokrat kesim (bürokrat burjuvazi)

4-Yurtseverler (Ulusal burjuvazinin sol kanadı)

5- İşçi sınıfı

6-Köylülük

— 1 Mayıs yaklaşmaktadır; bu önemli günde ülkenizde her hangi bir hazırlığınız var mı?

— Bir Mayıs için partimizin iyi bir gösteriye hazırlanma çabası vardır. Bu gösteriye zannederseniz yüz, yüz elli bin (100,150 bin) kişilik bir kitle katılacaktır. Bir toplantıda, geçen Şubat'ta kızıl ordu'nun kuruluş yıl dönümüyle ilgili ilk defa Sovyet ordusundan katılım yüksek oldu. Askerler, askeri ve kızıl bayraklarla katıldılar.

—Yoldaş bizleri bilgilendirdiğin için tüm Partizan emekçileri adına teşekkür ederim.

— Ben de teşekkür ederim.

Tarihte en fazla baskı, sürgün ve katliama uğrayan ulusların başında Ermeni'ler ve Kürt'ler gelmiştir. Bunun da baş sorumlusu Osmanlı İmparatorluğu ve onun şimdiki takipçisi TC.'dir.

Ermeni ulusu 3000 yıldan beri yaşadığı topraklar üzerinde, yani 20. yy'ın başlarında ulusal devletlerin şekillenmesiyle beraber, kendi kaderini tayin etmeye, yani ulusal kurtuluş mücadelesini vermeye başladı. Fakat Osmanlı İmparatorluğu, kendinden ayrılıp, uluslaşma sürecine giren Ermeni'leri tarihte eşi görülmeyecek şekilde imha etti.